N°. 9045. NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANT. A°. 1860

ALGEMEEN HANDELSBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN:
Voor Amsterdam........ƒ 7.50. Voor de overige Steden des Rijks ƒ 8.50.
De Zondags-Editie....... » 1.50. Afzonderlijke Couranten...... » 0.10.
Het loopend Kwartaal moet voldaan zijn uiterlijk op den 15den der 3de maand.

Zaturdag 15 December.

UITGEVERS-DIRECTEUREN, GEBROEDERS DIEDERICHS.

Brieven Franco aan het Bureau Handelsblad.

PRIJS DER GEWONE ADVERTENTIËN:
Van EEN tot ZEVEN regels, behalve de 35 c. segelgeld..........ƒ 1.75.
Iedere regel meer... » 0.25.
Buitengew. groote Lett., naar mate der ruimte die zij beslaan, à 25 c. per regel.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL bevattende het Verslag der zittingen van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Donderdag 14 Dec jl.

HEEREN ABONNENTEN op het ALGEMEEN HANDELSBLAD worden verzocht, de Abonnementsgelden over het 4de Kwartaal, dat met ult°. December 1860 eindigt, te voldoen aan de Uitgevers, *uiterlijk* vóór 15 December, ten einde geene staking in de toezending te ondervinden.

Het bedrag kan gezonden worden PER POSTWISSEL, aan alle Postkantoren à 1 pCt. verkrijgbaar.

POSTZEGELS worden niet in BETALING genomen.

AMSTERDAM, 7 December 1860. **GEBROEDERS DIEDERICHS.**

BUITENLAND.

Engelsche Post.

LONDEN, Woensdag 12 December, (des Avonds).

H. M. heeft lord Lyons, Britsch gezant te Washington en sir E. W. Head, gouverneur-generaal van Canada, benoemd tot commandeurs der Bad-orde.

— De tijdingen van het oorlogstooneel in China zijn allergewigtigst. In ons laatste berigt zeiden wij, dat het geallieerd leger op 7 of 8 mijlen afstands van Peking stond en op belegeringsgeschut wachtte, terwijl de vrijlating der krijgsgevangenen geëischt werd. Tusschen 22 Sept. en 3 Oct. schijnt er geene verandering in den staat der zaken gekomen te zijn; alleen is een voorwaartsche marsch gedaan, met geen ander gevolg dan het terugdrijven van eenige vijandelijke piketten. Den 6den Oct. rukte men verder naar een aardwerk nabij Peking voorwaarts, hetwelk zonder tegenstand genomen werd, alsmede het zomerpaleis des Keizers, hetwelk geheel werd uitgeplunderd en rijken buit opleverde, het grootste gedeelte waarvan in de handen der Franschen viel, die zich kostbare sieraden, juweelen, klokken, zakuurwerken, prachtige zijden en andere kleedingstukken van den zoon des hemels toeëigenden, terwijl de overige schatten tusschen de Franschen en Engelschen werden verdeeld. Men zegt, dat sommige soldaten hun aandeel in den buit voor 80,000 francs hebben verkocht, terwijl de gezamenlijke buit der Engelschen op ongeveer 90,000 dollars geschat wordt. Den volgenden dag werden, op den gedanen eisch tot vrijlating der gevangenen, de Heeren Parkes en Loch, benevens een Fransch officier en zeven of acht soldaten, teruggegeven. Andere later ontvangen brieven spreken op ongunstige wijze over het lot der andere gevangenen, maar zij luiden te onzeker om er onbepaald gewigt aan te hechten. Den 12den Oct. was alles voor de eerste groote krijgsgebeurtenis, den aanval op en de bemagtiging van Peking, de vroeger nooit geschonden hoofdstad des rijks, voorbereid. De belegeringskanonnen en andere werden toen in positie gesteld om de stad te bombarderen, ofschoon de verpligte overgaaf eerst des middags van den 13den volgen moest. Sir Hope Grant vaardigde op eerstgenoemden dag een generale dagorder uit, om de stellingen en verrigtingen der onder zijne bevelen staande troepen voor te schrijven, alsmede om hen tot het bewaren der krijgstucht te vermanen. In deze dagorder werd verder gezegd, dat alle eigendom, hetwelk in handen van officieren viel, ten behoeve van alle rangen verkocht moest worden, en dat hij zelf eene groote verantwoordelijkheid had op zich genomen door de schatten, welke in des Keizers paleis gevonden werden, ten hunnen voordeele te doen strekken, naardien zij regtens aan de kroon toebehoorden. »De troepen, zoo eindigde de dagorder, staan nu op het punt de keizerlijke stad Peking te bezetten, waar zij aan vele en ernstiger verzoekingen zullen blootgesteld zijn, en Z. Exc. vertrouwt dat de hun nu verleende gunst tot nieuwe aansporing strekken zal om in hun algemeen goed gedrag te volharden, en te toonen dat zij daardoor hun eigen belang het best behartigen." Juist even voor het oogenblik waarop de tot de overgaaf verleende termijn verstrijken zou, kwam Hang-Chu naar buiten om te zeggen, dat onze eischen ingewilligd waren, geen tegenstand geboden zou worden en de poort ter onzer beschikking was. De binnen- en buitenpoorten werden daarop onverwijld bezet en een deel der geallieerde troepen op den muur van Peking gelegerd.

De beweging der rebellen in de nabijheid van Shanghae heeft den thee- en zijdehandel te Ningpo aanzienlijk doen toenemen en wordt eerstgenoemde plaats een tijd lang geblokkeerd, dan zal nog veel meer handel zich naar Ningpo rigten, hetwelk bovendien nader bij de thee- en zijdedistricten en gemakkelijker voor het binnenlandsch verkeer gelegen is.

De groote gebeurtenis te Hongkong is het bezoek der Japansche ambassadeurs, met het prachtig stoomschip Niagara, geweest. Zij en hun gevolg hebben zich de gelegenheid van hun verblijf ijverig ten nutte gemaakt, om verschillende plaatselijke inrigtingen naauwkeurig te bestuderen.

— De vrees, dat de Britsche en Fransche troepen, welke te Pekin en Tientsin den winter zullen moeten doorbrengen, aan gebrek blootgesteld zullen zijn, wordt door sommige onzer bladen bestreden. De *Times*, o. a., doet opmerken, dat in de Chinesche hoofdstad, welker bevolking op twee millioen hoofden geschat wordt, of anders in Shanghae, ongetwijfeld wel middelen te vinden zullen zijn om de noodige winterkleedingstukken voor de troepen te vinden; dat het er ook niet aan levensmiddelen kan ontbreken, en dat deze voor geld zeker wel te verkrijgen zullen zijn; dat het wel te voorzien is, dat vijandelijke benden de troepen in de door hen bezette posities zullen verontrusten, maar de troepen voorzeker zich naar behooren zullen verschansen en dan wel bij magte zullen zijn om alle aanvallen af te slaan; dat van de vloot, alvorens deze door de winterstormen genoopt werd om de golf van Pecheli te verlaten, gewis nog eene groote hoeveelheid krijgsbenoodigdheden ten behoeve der troepen ontscheept zal kunnen zijn en dat overigens de regering, zonder daartoe aanvraag te hebben ontvangen, vele benoodigdheden naar China doet inladen.

— Sedert gisteren heeft Mazzini zich weder te Londen vertoond.

— De Heeren H. en E. Bunge hebben op de algemeene tentoonstelling van pluimgedierte alhier, wederom den eersten en tweeden prijs voor vreemdsoortige duiven behaald.

— In de vorige week hebben binnen deze hoofdstad plaats gehad 1240 sterfgevallen (35 minder dan in de week te voren) en 1814 geboorten.

— Wederom zijn hier te lande dezer dagen schadelijke gevolgen ondervonden door menschen, die in kamer hadden geslapen, welke met groen behangsel waren beplakt; eene chemische analyse met afgekrabd groen van dat papier leverde eene groote hoeveelheid arsenicum.

— Met de City of Baltimore zijn tijdingen ontvangen uit New-York, loopende tot 1 Dec.: De *New-York Times* verzekert, op gezag van zijn correspondent te Washington, dat er voortdurend bezorgdheid blijft bestaan voor eene afscheiding der Zuidelijke Staten van de Unie. Het blad voegt er bij, dat de stemming ten gunste van zoodanige afscheiding in het Zuiden al hare intensiteit heeft behouden. De *New-York Herald* beweert juist het tegendeel. De landsadvocaat heeft eene tot hem gerigte vraag van den president in dien zin beantwoord, dat krachtens de constitutie het geen afzonderlijken staat vrijstaat zich van de Unie af te scheiden.

De laatste berigten van de grenzen van Kansas schijnen overdreven te zijn geweest. De vrijbuiters, onder kapitein Montgomery, worden door Harney's dragonders uiteen gejaagd.

— Met berigten uit Melbourne van 26 October jl. is hier tijding ontvangen van de expeditie van den Heer Stuart, die eenigen tijd geleden een togt in het noorden van Australie ondernomen heeft met het doel om de binnenwaarts gelegen gedeelten van dat groote eiland te onderzoeken. De Heer Stuart was tot den 19den breedte- en den 134sten lengtegraad doorgedrongen, en had eene rijke en vruchtbare landstreek gevonden, maar was door de inlanders belet verder voorwaarts te trekken en in de noodzakelijkheid gebragt om terug te keeren.

Duitsche Post.

WEENEN, 11 Dec. In de ultramontaansche kringen heerscht de grootste ontsteltenis; men houdt zich thans overtuigd, dat het gebouw, met zooveel moeite opgetrokken, hetwelk men beschouwde als buitengewoon hecht en sterk, begint te wankelen en weldra zal instorten. De Heer v. Schmerling, minister van binnenl. zaken, vordert, dat het concordaat zoo spoedig doenlijk zal worden gewijzigd en wel door den versterkten rijksraad. Volgens het programma, door dien minister openbaar gemaakt, zal het aantal leden van dezen raad tot op 300 worden gebragt.

— De berigten omtrent den toestand der jeugdige Keizerin luiden voortdurend gunstig. De Keizerin heeft een groot aantal photographiën van de fraaije omstreken van Funchal herwaarts gezonden, welke thans het kabinet des Keizers versieren. Men verzekrt, dat de aartshertog Ferdinand Max met zijne gemalin nog in dezen winter een bezoek zal gaan afleggen bij de Keizerin.

— Uit Praag wordt gemeld, dat bij het stadhouderschap twaalf concessien tot het uitgeven van staatkundige dagbladen zijn ingekomen.

— Volgens het dagblad de *Wanderer* zijn eergisteren troepen uit Pesth naar de grenzen vertrokken, dewijl de bewoners aldaar algemeen weigerachtig zijn in het opbrengen der belastingen. Daarenboven is tevens een buitengewoon commissaris der regering derwaarts gezonden.

BERLIJN, 13 Dec., (des Ochtends). De halfofficiele *Preus. Zeit.* bevat een zeer uitvoerig artikel, betreffende den strijd over de nieuw ingevoerde constitutie in Keur-Hessen; aan het slot er van wordt o. a. het volgende gezegd: »Moge de Keur-Hessische regering nog eenmaal de zege hebben behaald door het volgen van den raad haar gegeven, niettegenstaande zij wist dat de rust des lands daardoor op het spel werd gezet, wij houden ons echter overtuigd dat daarin geen waarborg ligt dat zij voortdurend de overhand zal blijven behouden; het Hessische volk, hetwelk zich op zeer waardige wijze heeft gedragen, zal deze voortdurende beproeving beschouwen als een middel om de overtuiging vaster wortel te doen schieten, dat het de zegepraal in het einde ten stelligste zal behalen, terwijl de gedragslijn tot heden door hetzelve gevolgd tot borg strekt, dat het zich niet zal laten verleiden om den weg des regts te verlaten, maar zich zal blijven kenmerken door de edele zucht van eerbied voor de wet en liefde voor orde en tucht.

— De *Neue Preuss. Zeit.* deelt het volgende mede nopens de beraadslagingen over het wets-ontwerp betreffende de gelijkmatige heffing der grondbelasting in de gansche monarchie. De Heer von Patow blijft vasthouden aan zijn stelsel wat de beginselen betreft, waarop het wets-ontwerp steunt, en wenscht aan de conservatieve partij, wat den vorm en de uitvoering aangaat, de ruimste concessien te doen. Op die wijze zal bijv. door aan de districtsraden een uitgebreider werkkring in deze zaak te verschaffen, het moeijelijke punt eener invoering van een nieuw kadaster vermeden kunnen worden. Aan de verschillende districtsraden zal een contingent worden opgelegd en zij zullen, elk in zijn district, de nadere repartitie ten uitvoer leggen, ten einde het bedrag der opgelegde belastingschuldigen te verdeelen.

— De eigenaren van de *Vossische Zeit.* hebben het voorbeeld gevolgd van den baron Cotta, die aan de nagebleven betrekkingen van redacteuren der *Allgem. Zeit.* steeds een jaargeld toelegt, geëvenredigd aan den tijd, gedurende welken laatstgenoemden aan bedoeld blad verbonden zijn geweest. Zoo is nu aan de weduwe van den Heer Rellstab, ook als romanschrijver zeer bekend, een jaargeld ten bedrage van 300 thal. toegelegd. De Heer Rellstab was gedurende 30 jaren aan de *Voss. Zeit* werkzaam geweest.

— De onderhandelingen tusschen het tolverbond en de Fransche regering tot het sluiten van een handelsverdrag, zullen eerstdaags alhier geopend worden.

FRANKFORT, 12 Dec. Het hoofdbestuur der Duitsche nationale vereeniging alhier heeft een besluit genomen, strekkende om in het vervolg in deze stad den eigenlijken hoofdzetel van de vereeniging gevestigd te houden.

— Uit Karlsruhe wordt berigt, dat Prins Wilhelm van Baden, die zich sedert eenigen tijd te Petersburg aan het hof bevindt, op uitnoodiging des Keizers, eene reis naar den Kaukasus zal doen, zoodat zijne terugkomst aldaar eerst tegen Maart van het aanstaande jaar mag te gemoet worden gezien.

Fransche Post.

PARIJS, Woensdag 12 December.

De ontbinding van het wetgevend ligchaam wordt thans als minder waarschijnlijk beschouwd. In de staatkundige kringen verzekert men evenwel, dat de raad van ministers de verdere beraadslagingen over deze aangelegenheid slechts heeft uitgesteld, en dat de zaak eerst in het begin van Januarij a. s. zal worden beslist.

— Men blijft steeds verzekeren, dat de Heer Haussmann, de prefect der Seine, minister van openbare werken zal worden.

— De hertog van Alba heeft bevolen, dat het stoffelijk overschot van wijlen zijne gemalin naar het familiegraf in de provincie Cordova zal worden overgebragt.

— De generaal Eber, Hongaarsch officier, die onder Garibaldi heeft gediend en correspondent is van den *Times*, is alhier aangekomen tot herstel van gezondheid.

— De amnestie ter gunste der Fransche dagbladen, die waarschuwingen hadden bekomen, zal waarschijnlijk gevolgd worden door eene amnestie ten gunste van dezulken, die door een regterlijk vonnis getroffen waren. Zoo zegt althans het *Journal des Débats*, dat, zoo als gemeld is, het onvolledige van den regeringsmaatregel betreurd heeft. De tweede amnestie kan echter niet uitgevaardigd worden op voordragt van den Heer de Persigny, zij behoort tot de bevoegdheid van den minister van justitie, die ten dezen aanzien met niet minder welwillende gevoelens bezield is dan zijn nieuwe ambtgenoot voor binnenlandsche zaken.

— De zaakgelastigde der prinses van Orleans, de Heer Bocher, heeft aan de dagbladen een brief gerigt, waarin hij doet opmerken dat) de Petites affiches in dwaling hebben verkeerd, toen zij meldden dat bij besluit van den prefect der Seine aan de familie Orleans 4,500,000 frs. was toegekend wegens onteigening van het park Monceau. Het domein van Monceau, dat tot 1852 geheel aan de familie Orleans toebehoorde, bestond uit twee deelen; het eene afkomstig van de nalatenschap van Lodewijk Philips, het andere uit die van prinses Adelaïde; dit laatste gedeelte alleen is ter gunste van de prinsen van Orleans die er het bedrag van zullen ontvangen, wat het andere gedeelte betreft dit is ter gunste van den staat onteigend, die er den prijs van heeft genoten, en niet de familie Orleans.

— De hertogin-douairière de Grammont vertrekt naar Rome, waar zij voornemens is den winter bij haren zoon, den gezant, door te brengen. Het gerucht, dat genoemde staatsman zal worden teruggeroepen, wordt daardoor genoegzaam weêrsproken.

— Men verzekert dat de Keizer jl. Zondag eene depeche aan den vice-admiraal le Barbier de Tinan heeft gezonden, waarin hem gelast wordt zich bij Koning Frans II te begeven en hem aan te zeggen, dat zoo hij binnen acht dagen niet gecapituleerd heeft, het Fransche eskader zal vertrekken en aan de Sardinische vloot algeheele vrijheid van handelen laten.

— De *Constitutionnel* deelt in een brief uit Turyn van 10 dezer het volgende mede: Een opmerkelijk feit is het bezoek, hetwelk de Koning te Napels heeft ontvangen van den aartsbisschop, mgr. den kardinaal Riario Sforza, die uit Rome te Napels was teruggekomen, terwijl Z. M. zich in Sicilie bevond. Dit is zoo veel als eene erkenning van 's Konings gezag door de geestelijkheid.

De hoofdstad Napels verlatende zal Koning Victor Emanuel zich naar Gaëta begeven; over acht dagen, dat is op het tijdstip hetwelk voor het beschieten dier vesting bepaald is, zal hij zich aldaar bevinden. Het voornemen is Gaëta met alle magt aan te tasten, dewijl men ziet dat het onmogelijk zal zijn de reactie in het Koningrijk Napels te bedwingen, zoo lang zij uit Gaëta voorschriften, aanmoediging en ondersteuning zal kunnen ontvangen.

— De Sardinische regering geeft niet onduidelijk te kennen, dat zij de drie bekende petitien der Italianen aan Keizer Napoleon, benevens aan de Britsche en Sardinische parlementen, betreffende de ontruiming van Rome door de Franschen, afkeurt. De organen van genoemde regering bestrijden die adressen dan ook zooveel zij kunnen en doen hierbij vooral uitkomen, dat het vooreerst overtollig is aan het Sardinische parlement iets te verzoeken, hetwelk dat parlement zelf wenscht, maar buiten magte is tot stand te brengen; en dat ten tweede de burgers van een vrijen staat zich niet tot buitenlandsche souvereinen behooren te wenden.

— De organisatie der militaire kommandementen in Zuid-Italie is tot stand gekomen. Napels is aangewezen als hoofdstad van het eerste en Palermo van het tweede groote kommandement. Op het vasteland zullen te Aquila, in de Abruzzen, en te Reggio, in Calabrie, en op Sicilie te Messina een sub kommandement gevestigd zijn. Ieder groot kommandement zal onder het bestuur van een maarschalk of generaal worden geplaatst.

— Twee Capucijner monniken van Hazebrouck bij Rijssel zijn gearresteerd ter zake van veelvuldige schendingen der eerbaarheid, gepleegd op kinderen van 7, 8 en 9 jaren.

— De *Patrie* deelt heden mede dat de Keizer van China, volgens pas ontvangen berigten, voor welke het blad echter geenszins instaat, te Saimak, vijf dagen gaans achter Peking, op den weg van Moukden gelegen, zou gekampeerd zijn.

Belgische Post.

BRUSSEL, Donderdag 13 December.

De begrooting van de middelen is gisteren met eenparige stemmen door de kamer van vertegenwoordigers goedgekeurd. Daarna is begonnen met de behandeling der begrooting van openbare werken. De Heer Dumortier bragt hulde aan de nagedachtenis van den Heer Masui en uitte den wensch, dat de regering diens borstbeeld in de groote zaal van het station van den Noorder-Spoorweg zou doen plaatsen. Dit denkbeeld werd door de kamer ondersteund.

— De senaat kan heden geene zitting houden, aangezien er geen genoegzaam aantal leden tegenwoordig is.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, Vrijdag 14 December.

Gisteren zijn bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal de beraadslagingen over het Hoofdstuk X (depart. van Oorlog) der Staatsbegrooting voor 1861 voortgezet en ten einde gebragt. Bij de behandeling der artt. is door den Heer Dommer van Poldersveldt een amendement voorgedragen, om den post van ƒ 400,000 voor de verschanste legerplaats bij Nijmegen, te doen wegvallen. De Minister van Oorlog heeft dat amendement bestreden. Zoo de Kamer het aannam, zou hij dit beschouwen als eene veroordeeling van de plannen, die hij in gemoede verpligt is voor te stellen. Het zou eene uitspraak der Kamer zijn: »tot hiertoe en niet verder." Overigens verklaarde hij, dat het voorstel geheel op zich zelf stond en in geen verband hoegenaamd met vroegere of latere uitbreiding van den hoofdwal te Nijmegen. Een geretrancheerd kamp praejudicieert niet aan de uitbreiding van de enceinte te Nijmegen. Na die verklaringen hebben de HH. Mackay, de Bieberstein, van Nispen en van Lijnden te kennen gegeven, dat zij tegen het amendement zouden stemmen, dat met 47 tegen 21 stemmen is verworpen. Het Hoofdstuk X is daarop in zijn geheel *aangenomen* met 48 tegen 20 stemmen. *Tegen* de Heeren Poortman, Hugenholtz, Westerhoff, Betz, Wijbenga, Idserda, Meeussen, van der Linden, Dullert, Thorbecke, Kingma, van Bosse, Heemskerk Bz., Hoynck van Papendrecht, Reynders, Zylker, van Hoevell, Duymaer van Twist, van Eck en Olivier.

Daarna zijn de algemeene beraadslagingen geopend over Hoofdstuk XI (Departement van Kolonien). De Heer Mijer heeft het koloniaal stelsel en de beginselen verdedigd en de voordeelen geschetst, die daaruit voor het moederland en ook voor de West-Indische kolonien voortvloeijen. De Heer Thorbecke heeft onderscheidene bedenkingen tegen het koloniaal beheer in het midden gebragt en verschillende vragen tot den Minister gerigt. De Minister van Kolonien, de Heer Rochussen, heeft daarop eene uitgebreide rede gehouden, waarin hij de kwestie van vertrouwen stelde en de beslissing aan de Kamer overliet, of zij hem langer wenschte te ondersteunen. Het scheen in die rede duidelijk door te stralen, dat zoo des ministers hoofdstuk werd verworpen, hij zou aftreden, want hij ging van de onderstelling uit, dat het welligt de laatste maal zijn zou, dat hij in de Kamer het woord zou voeren. Intusschen verdedigde hij zich op verschillende punten, en verklaarde, dat hij de constitutionnele beginselen steeds was toegedaan, dat hij zich aan geene begunstiging of willekeur had schuldig gemaakt, en dat hij een voorstander was van eene goede controle over het koloniaal beheer en de koloniale geldmiddelen. Zoowel bij de regeling van de zaak der suiker-contracten, als bij de kwestie van het Pangka-contract had hij 's lands belang behartigd. Bleef hij aan het bewind, hij zou eene Indische comptabiliteits-wet voorstellen. Vooral schetste hij het groote belang, dat er voor Nederland in gelegen was geene gevaarlijke theorien in Indie in toepassing te brengen, daar hij dan de toekomst des vaderlands minder geruststellend zou inzien dan 20 jaren geleden, toen 's lands financien in verwarden toestand verkeerden. Eindelijk zou hij gaarne de eer van de afschaffing der slavernij in West-Indie voor zich hebben gehouden, en had hij gehoopt, die gewigtige zaak gedurende deze zitting ten einde te brengen. Hoezeer afstemming eener begrooting nooit aangenaam was, stond daartegen een equivalent over, dat hij dan tot een rustig standpunt zou zijn gekomen. Na de rede van den Minister, vroeg de Heer Duymaer van Twist het woord, maar werd de voortzetting der beraadslagingen op heden bepaald.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 12 Dec. jl. zijn ingekomen drie adressen, houdende aandrang op wijziging der armenwet, wat de bepaling omtrent het domicilie van onderstand betreft, als van de gemeentebesturen van Nieuw-Vosmeer, Mheer, Zundert en Wernhout; een adres van J. Poel, lijmfabriekant te Zaandam, houdende bedenkingen tegen het voorgedragen tarief van in- en uitvoerregten; een adres van D. B. Adrian Sr., te Rotterdam, betrekkelijk een hem toegekend jaargeld. Deze adressen zijn verzonden naar de commissie voor de verzoekschriften.

Z. M. heeft aan A. van Haaften, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als burg. van St. Philipsland, en ontslagen H. F. Deel, als burg. van Avereest.

Z. M. heeft benoemd tot majoor comm. der dienstd. schutterij te Leyden P. F. W. de Timmerman, vroeger kapt. bij dezelfde schutterij.

Z. M. heeft aan Mr. J. Ackersdijck, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als voorzitter der rijks-commissie voor statistiek, onder dankbetuiging voor zijne in die betrekking den lande bewezen diensten.

Z. M. heeft aan het bestuur van het departement Zwolle der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen vergund, om eene onderlinge uitkeerings- en lijfrenten-kas tot stand te brengen en het daarvoor ontworpen reglement goedgekeurd.

Z. M. heeft aan Mr. C. W. Hubrecht, op zijn verzoek, verleend een eervol ontslag als plaatsverv. kantonr. te Leyden.

Bij beschikking van den Minister van Binnenl. Zaken is aan den opzigter van den waterstaat 1ste kl. C. Proos, dienst doende in de provincie Zeeland, op het daartoe door hem gedaan verzoek, een eervol ontslag uit 's rijks dienst verleend met ingang van 1 Jan. 1861. [Herhaalde plaatsing ter verbetering eener feil in den naam.] (*Staats-Ct.*)

Van regeringswege is ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken verzonden eene gedrukte opgaaf betreffende den handel en de scheepvaart van Groot-Brittannie en Ierland gedurende de maand en de tien maanden, geëindigd 31 Oct. 1860.

De 's *Grav. Nieuwsbode* meldt, dat hij verkeerd was ingelicht toen hij de verloving van H. K. H. Prinses Marie, dochter van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, met den hertog van Mecklenburg-Schwerin mededeelde.

Uit Luxemburg wordt gemeld, dat de Kamer gedurende hare zittingen zoo ijverig bezig is, dat de wetsvoordragten der regering ter naauwernood met voldoenden spoed kunnen ingezonden worden om daarmede gelijken tred te houden. Behalve de kieswet is nog eene der ordonnantien afgeschaft, waarbij in der tijd zeer reactionnaire maatregelen voor de verkiezingen van leden der gemeenteraden waren verordend. Bij gelegenheid van een feest door den president der kamer gegeven ter eere van den stedehouder des groothertogs, beantwoordde Prins Hendrik een toast op hem uitgebragt en sprak bij die gelegenheid o. a. de volgende woorden: »niettegenstaande ik mij bij de beantwoording van het gesprokene bedien van de Fransche taal, ben ik toch een Duitsche Prins, die de Duitsche (groot Duitsche) staatkunde de mijne noem."

delijkheid om hier de vrijwillige dienstneming aan te moedigen. Hij is het ook eens, dat daarop invloed kan hebben de verbetering van het lot van den soldaat, en dat hieromtrent nog verbetering kan worden aangebragt. In den laatsten tijd nog heeft hij met den Minister van Kolonien deze zaak besproken, maar eene *eerste* behoefte is het Nederlandsche element in het Indische leger *zooveel* en *zoo spoedig* mogelijk te versterken. Eerst wanneer dat geschied zal zijn, kan gedacht worden aan de reserve, en dit strekt ook in antwoord aan den heer Hugenholtz, nopens de uitbreiding van het corps mariniers, bij het hoofdstuk voor de Marine te berde gebragt.

Wat betreft de vraag van den heer Delprat, of de officieren der genie niet werkzaam konden zijn bij den aanleg van spoorwegen, zegt de Minister, dat hij mogelijk art. 12 van de Wet op de bevorderingen in te engen zin heeft toegepast. Er heerscht verschil van gevoelen omtrent dit punt; maar de Minister ziet ook het nut van bedoelde werkzaamheid in, en gelooft dat zeer goed eenige gedeelten van het spoorwegnet aan de officieren der genie zouden kunnen overgegeven worden. De Minister van Oorlog zou hen tot die speciale dienst kunnen designeren en zoodoende zou alle bezwaar, uit art. 12 der Wet afgeleid, vervallen.

De heer HEEMSKERK AZN. brengt hulde aan de uitvoerigheid van de beantwoording des Ministers op het aangevoerde door alle sprekers; hij is echter minder gelukkig geweest. Immers is hij niet bevredigd over het antwoord van den Minister nopens de zaak der kazernering te Amsterdam. Spr. treedt nog eens in het feitelijke der zaak, en herhaalt dat de eisch tot kosteloozen afstand niet alleen van gemeentegronden, maar zelfs van *particulieren* eigendom, in strijd is met art. 187 der Grondwet en de rede door den Minister ten vorigen jare gehouden. Hij betreurt het dat de Minister de stelling van den heer van Bosse omhelsd heeft en hij is het geheel eens met den heer Begram, dat uit de voorgelezen missive en andere de strekking wel blijkt van bedreiging tot wegneming van garnizoenen.

De heer VAN DER LINDEN had geene bedoeling om den Minister eenig hard woord of iets onaangenaams te zeggen, toen hij aandrong op de aanbieding der wetten op de schutterij en militie. Het is eene zaak, waarop hij sedert jaren heeft aangedrongen, en dan is het hem niet ten kwade te duiden als hij wat warm wordt. Hij houdt vol dat het budget voor Oorlog niet in overeenstemming is met art. 3 der wet van 1818, en de daar bepaalde zamenstelling van de bataillons, en dat de geheele formatie alleen op dat punt onwettig is. Het geldt hier eene gewigtige zaak. Zoo ook de bepaling van het contingent. Dat is geene zaak van belasting, van geld, maar van den persoon. Spr. herhaalt ook het gezegde reeds vroeger gebezigd, dat wij zonder goede organisatie weerloos zijn.

Nadat de heeren DE BIEBERSTEIN en VAN VOORTHUYSEN nog kortelijk hun gevoelen verdedigd hadden, geeft de MINISTER den eersten nog te kennen dat het proces met de stad Maastricht over de kazernering vóór zijne optreding was begonnen. Hij kan dat niet stuiten. Het gaat nu alleen het Departement van Financien aan. Kan de Minister het ten genoege van beide partijen schikken, het zal aan hem niet liggen. De heer van Voorthuysen stemt den Minister toe, dat de Memorie van Beantwoording wel aanleiding gaf tot de aanvankelijke opvatting van den Spreker, alsof de vermeerdering van het contingent 1000 man 's jaars zou zijn. Den heer van der Linden betuigt de Minister dat hij verzekerd is dat die Spreker hem niets persoonlijk onaangenaams heeft willen zeggen, maar alleen bezwaren heeft geopperd tegen het bestuur van Oorlog. Hij geeft dien Spr. in overweging de kwestien van formatie en contingent op te nemen bij de behandeling van de militie-wet. Alleen moet de Minister nogmaals nadrukkelijk opkomen tegen de bewering dat wij *weerloos* zouden zijn. Dat is volstrekt het geval niet. Onze weerkrachten mogen niet zijn te vergelijken bij die van groote mogendheden, maar dat wij weerloos zouden zijn, het is er verre van af.

De heer VAN WINTERSHOVEN komt terug op het geding met de stad Maastricht. Nu de Minister zegt dat die kwestie aanhangig is bij het Departement van Financien, acht hij alle uitzigt op eene billijke schikking verloren, maar dit zal hem niet beletten om op de onregtvaardigheid van de zaak te wijzen. Vóór 1795 behoorden de militaire kazernen en gebouwen aan de gemeente; de Staten betaalden de huurprijzen. De Fransche regering verklaarde die gebouwen tot nationaal eigendom volgens de wet van 1790. In 1814 kwamen zij terug aan de gemeente, en deze liet er voor 2 ton aan verbouwen. In 1826 heeft Prins Frederik berust in den eigendoms-overgang en de gemeente heeft daarop weder geld aangewend tot verbouwing en onderhoud. En nu vordert het domein op grond der Fransche wet van 1790 de kazerne terug, zonder teruggave der kosten van onderhoud.

De gemeente Maastricht is geneigd alle gebouwen aan het Departement van Oorlog af te staan, maar vordert daartegen billijke schadeloosstelling en nu procedeert men hierover tegen eene stad, die reeds zoozeer gedrukt is. Voor het overige is hij overtuigd dat, als het van dezen Minister had afgehangen, hij de zaak nooit op touw zou hebben gezet. Spreker dringt alsnog op eene billijke schikking aan.

De heer KIEN kan zich niet vereenigen met het beginsel door den Minister omhelsd nopens de kazerneringen. In de Grondwet is geen sprake van schikking ten deze, maar daar wordt alleen gezegd dat alle lasten voor het leger komen ten koste van 's Rijks kas.

De algemeene beraadslagingen zijn daarop gesloten en de onder-artikelen aangenomen tot en met art. 22; zoodat morgen de discussien over het Hoofdstuk van Oorlog zullen worden voortgezet. Alleen bij het artikel *materieel* heeft eene woordewisseling plaats gehad tusschen den heer Kien en den Minister van Oorlog over de geweren der schutterij, de hoedanigheid daarvan en de controle deswege.

Heden avond zal eene zitting worden gehouden tot opmaking der nominatie voor de opengevallen plaats in den Hoogen Raad en tot behandeling van onderscheiden wetten van ondergeschikt belang, zoo mede tot het aanhooren van conclusien op rapporten.

AVONDZITTING van Woensdag, 12 December 1860.

Aan de orde is het opmaken eener lijst van *vijf* candidaten, aan Z. M. aan te bieden, tot aanvulling der vacature eener raadsheerplaats bij den Hoogen Raad, ontstaan door het overlijden van Mr. H. Provó Kluit.

Door den Hoogen Raad was vroeger aan de Kamer ingezonden de volgende lijst van aanbeveling van zes candidaten:

De heeren en Mrs.:

1°. P. Elias, Raadsheer in het prov. geregtshof in Noord-holland;
2°. M. Schooneveld P.Jzn., advoc.-generaal bij het prov. geregtshof in Noord-holland;
3°. J. Heemskerk Azn., regter in de arrond.-regtbank te Amsterdam;
4°. M. H. 's Jacob, advocaat te Amsterdam;
5°. A. de Vries, regter in de arrond.-regtbank te Amsterdam;
6°. D. Merens Azn., kantonregter te Haarlem.

Tot stemopnemers worden door den Voorzitter aangewezen de heeren: Wijbenga, de Raadt, van Heukelom en Cool.

De uitslag der verkiezing is als volgt:

Iste CANDIDAAT. *Eenige stemming.* De heeren: Elias 29, 's Jacob 9, Heemskerk 8, Schooneveld 4 stemmen, v. d. Broecke, Oudeman, Jongstra en Meylink, elk ééne stem en 1 blanco-biljet, zoodat de heer Mr. P. Elias, raadsheer in het prov. geregtshof in Noord-holland, tot *eersten* candidaat wordt geproclameerd.

IIde CANDIDAAT. *Eerste stemming.* De heeren: Heemskerk 15, van en Broecke 13, Schooneveld 10, 's Jacob 9, de Vries 3, Oudeman en Jongstra elk 2 stemmen, van der Veen, Splitgerber, Sassen, Meerens en Schmolck elk ééne stem en een blanco-biljet.

Tweede stemming. De heeren: Heemskerk 23, v. d. Broecke 21, 's Jacob 8, Schooneveld 7 stemmen, de Vries, Jongstra en Durürks elk ééne stem.

Derde stemming. De heeren: v. d. Broecke en Heemskerk elk 25, Schooneveld 7 en 's Jacob 4 stemmen.

Vierde stemming. De heeren: v. d. Broecke 32 en Heemskerk 30 stemmen, zoodat de heer Mr. Ph. van den Broecke, regter-plaatsvervanger bij de arrond. regtbank te Middelburg, tot *tweeden* candidaat wordt geproclameerd.

IIIde CANDIDAAT. *Eerste stemming.* De HH.: Heemskerk 28, Schmolck 9, Elout 7, 's Jacob en de Vries elk 4, Sassen 3, Oudeman 2 stemmen, Jespers, Jongstra, Merens en Schooneveld elk ééne stem.

Tweede stemming. De heeren: Heemskerk 36, Schmolck 11, Elout 6, 's Jacob 3, Oudeman 2 stemmen, Merens, Jongstra en Sassen elk ééne stem, zoodat de heer Mr. J. Heemskerk, Az., regter in de arrondissements-regtbank te Amsterdam, tot *derden* candidaat wordt geproclameerd.

IVde CANDIDAAT. *Eerste stemming.* De heeren: Schmolck 20, 's Jacob 12, Elout 8, de Vries 5, van Eck 4, Oudeman 2 stemmen, Mensonides, van den Broecke, Merens, Sassen, Jolles, Cool, Schooneveld, v. Asch van Wijck en Jongstra elk ééne stem.

Tweede stemming. De heeren; Schmolck 25, 's Jacob 12, Elout 6, van Eck en de Vries 4, Jongstra, Oudeman en Sassen elk twee stemmen, Schooneveld, Oomen en Merens elk eene stem.

Tusschenstemming. De heeren: de Vries 38, van Eck 18 stemmen, Elout ééne stem en 2 blanco-biljetten.

Derde stemming. De heeren Schmolck 33, 's Jacob 11, Elout 7 en de Vries 6 stemmen, zoodat de heer Mr. S. Schmolck, raadsheer bij het Hoog-Geregtshof in Zuid-Holland, tot *vierden* candidaat wordt geproclameerd.

Vde CANDIDAAT. *Eenige stemming.* De heeren: de Vries 33, 's Jacob 9, Thorbecke 4, Elout, Oudeman en Sassen elk 3 stemmen, Schooneveld, van der Veen, van Asch van Wijck, van Eck en van Nierop elk ééne stem en 1 blanco-biljet, zoodat de heer A. de Vries, regter in de arrondissements-regtbank te Amsterdam, tot *vijfden* candidaat wordt geproclameerd.

De lijst van candidaten zal den Koning worden aangeboden door de heeren, uitgemaakt hebbende het stembureau, waarbij zich zullen voegen de Voorzitter en de heeren: v. Heiden Reinestein, de Bieberstein, Schimmelpenninck en Betz.

De VOORZITTER bedankt de heeren stemopnemers voor de door hen volbragte taak.

Na de benoeming van de candidaten voor den Hoogen Raad, zijn aan de orde:

1°. het ontwerp van wet, houdende de begrooting van uitgaven voor de Algemeene Landsdrukkerij, dienst 1861, en wel tot het gezamenlijk bedrag van *f* 182,529. — *Aangenomen* met algemeene stemmen.

2°. dat, strekkende tot eene vervroegde ontheffing van goederen der Maatschappij van Weldadigheid, van daarop ten behoeve van den Staat gelegde hypothecaire verbanden. — *Aangenomen* met algemeene stemmen.

3°. dat, tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg eener nieuwe straat te 's Gravenhage. *Aangenomen* met 58 stemmen tegen 1, die van den heer van Nispen.

4°. dat, tot onteigening van percelen, ten behoeve van den aanleg van den spoorweg van Maastricht naar Luik. — De MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN beantwoordt de opmerkingen, in het eindverslag voorkomende. De verlenging van den termijn is met genoegen van beide Regeringen, die van Nederland en Belgie, toegestaan, omdat het verstrijken van den vorigen termijn buiten schuld der concessionarissen lag. De Minister betoogt, dat de concessie wel voldoet aan de Grondwet en de onteigeningswet. Hij toont aan, dat de rigting in de hoofdzaak bepaald is, doch dat de details nader zullen worden vastgesteld. Eindelijk zegt hij, dat de wenken, die ten behoeve van den landbouw gegeven zijn, door de Regering zullen worden behartigd. — Daarna is dit ontwerp met algemeene stemmen *aangenomen*.

5°. dat, tot vaststelling der begrooting voor de gestichten te Ommerschans en te Veenhuizen, voor de dienst 1861.

De heer VAN DER LINDEN doet opmerken: 1°. dat de Strafwet vordert onvermogen om in bedoelde gestichten te worden toegelaten, terwijl, volgens het ontwerp, wordt vereischt de toestemming van de Regering en het gemeentebestuur; 2°. dat onder de middelen *f* 32,000 zijn uitgetrokken als bijdrage van het Departement van Oorlog. Nu deze gestichten zijn geworden inrigtingen van het Rijk, komt die bijdrage z. i. niet meer te pas; alles moet nu op het Hoofdstuk van Binnenlandsche Zaken voorkomen.

De MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN zegt, nopens het eerste punt, dat er geene bedelaars moeten worden opgenomen dan uit vrijen wil en dat wijders niet iedereen moet kunnen worden opgenomen; inrigtingen, ter wering van armoede, moeten niet kunnen ontaarden in aankweeking van luiheid. De Minister gaat uit van het beginsel, dat de arme niet kan eischen of vorderen de toelating waaromtrent de gemeentebesturen moeten kunnen gekend worden. — Wat het tweede punt betreft, die gelden strekken voor den afloop der zaak, voor militaire huisgezinnen. Bij de volgende begrooting zal daarin verandering worden gebragt, want dit zou vereenvoudigen.

De heer VAN DER LINDEN zal op het laatste punt niet meer aandringen, maar over het ander is hij het niet eens. Het geldt hier niet alleen gecondemneerde bedelaars, maar ook onvermogenden. Het is eene inrigting, om werk te vinden, en dan is het de vraag, of men daar niet moet worden toegelaten als de onvermogende dit verlangt.

De heer VAN ECK ondersteunt dit; er moet voor ieder behoeftige gelegenheid zijn om daar opgenomen te worden. Hij komt op tegen het beginsel, alsof de arme gestraft zou moeten worden, omdat hij arm is. Er moet niet eerst eene condemnatie noodig zijn om in die gestichten te worden opgenomen.

De MINISTER blijft ontkennen, dat aan den arme moet vrijgelaten worden om naar eigen verkiezing in het bedelaarsgesticht te worden opgenomen; anders zou hij ook zeer ten laste der gemeentebesturen komen.

Hierna wordt dit ontwerp *aangenomen* met 53 stemmen tegen 3 (die der heeren van der Linden, van Eck en van Nispen.)

6°. Daarop wordt uitgebragt de conclusie van het verslag der commissie over het rapport van het armwezen over 1858. — *Aangenomen.*

7°. Komt in beraadslaging het ontwerp van wet, houdende aanvulling van art. 10 der wet van 29 Junij 1854 (*Staatsbl.*, n°. 102) omtrent *strafbare poging tot misdaad.*

De MINISTER VAN JUSTITIE bespreekt het punt, voorkomende in het eindverslag over de deportatie. Er is deswege een onderzoek ingesteld en een rapport uitgebragt, dat zal worden overgelegd bij de aanbieding van een nieuw strafwetboek, wanneer daarbij de kwestie zal kunnen worden beslist of de deportatie ook onder de straffen zal kunnen worden opgenomen. — Hij is het niet eens met de tweede aanmerking in genoemd verslag, nopens art. 9 der wet van 1854. De voorlaatste alinea wil het eenig artikel der wet eenigzins wijzigen, ten einde allen mogelijken twijfel over de toepasselijkheid van art. 9 op deze aanvullingswet te voorkomen. De Minister heeft niet tegen die wijziging, zoodat het eenig artikel aldus luidt: "Art. 10 der wet van 29 Junij 1854 (*Staatsbl.*, n°. 102) wordt aangevuld met de volgende bepaling: Poging tot misdaad wordt gestraft enz. *met tuchthuisstraf* van 5—15 jaren.

Dat art. wordt aangenomen, waarna het geheele wetsontwerp met algemeene stemmen wordt *aangenomen.*

8°. Is aan de orde het wets-ontwerp houdende vaststelling der begrooting van den arbeid der gevangenen voor 1861.

De heer COOL verzoekt den Minister de vraagpunten nopens de cantines en het verleenen van premien in nadere overweging te nemen.

De MINISTER VAN JUSTITIE zal, bij de regeling van de zaak der cantines, op de gevoelens door den vorigen spreker ontwikkeld, letten. Hij is niet tegen het behoud der cantines, maar wenscht tegen de misbruiken, die daarbij zijn ingeslopen, te waken. Om een voorbeeld te noemen, de winst die tot dusverre op de tabak genoten werd, was 200 pCt. Het beginsel, dat de premien ten laste van de staatskas zouden komen, kan hij niet opgeven. Bij de Regering bestaat voor het overige het voornemen om, bij de aanstaande regeling, de gevangenen niet verder in het bezit te laten van geld of geldswaarde. Bij hun ontslag zal dat worden verrekend. De Minister zal ook waken tegen te groote uitbreiding van den arbeid der gevangenen. Hij beschouwt dien als een maatregel van orde en tucht, maar hij zal voorkomen, dat de gevangenissen in staatswerkplaatsen worden veranderd.

Nadat de heer COOL nog den Minister had beantwoord, werd het ontwerp met algemeene stemmen *aangenomen.*

9°. Het wets-ontwerp tot wijziging van Hoofdstuk IX B der Staatsbegrooting voor 1859.

De heer VAN BOSSE releveert de klagt, in het Eindverslag voorkomende, dat eene aanzienlijke som voor den aankoop van gebouwen ter vergrooting van het postkantoor der residentie besteed was, zonder voorafgaande wettelijke magtiging. Omdat die klagt hem gold, die als Minister van Financien last heeft gegeven tot die vergrooting, moet hij zich daarover verklaren. Er was eene algemeene som toegekend tot uitbreiding der posterijen, en daaronder behoorde de verbouwing, waarvan hier de rede is. De Regering bleef destijds geheel binnen de grenzen harer begrooting. Maar al ware dit niet zoo, dan bestond hier nog eene geheel bijzondere omstandigheid, namelijk deze, dat de gebouwen vacant kwamen en het belang van den Staat medebragt, deze als belendende aan het postkantoor aan te koopen.

Het wetsontwerp is daarna met algemeene stemmen *aangenomen.*

10°. De conclusie van het verslag der commissie, in wier handen is gesteld de rekening van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over 1858.

11°. De conclusie van het verslag der commissie betrekkelijk het verslag over de begrootingen van 1857 en 1858.

12°. De conclusie van het verslag omtrent de overeenkomst met Frankrijk betrekkelijk den letterkundigen eigendom; en

13°. De conclusie van het verslag betreffende het additionele artikel bij de overeenkomst tusschen de Rijn-oeverstaten van 31 Maart 1831, worden zonder discussie en stemming achtereenvolgens *aangenomen.*

De vergadering is daarna ten elf ure tot morgen ochtend ten elf ure gescheiden.

EINDVERSLAG, *betreffende het Ontwerp van Wet tot inkoop en amortisatie van rentegevende Nationale Schuld.*

Het voorloopig onderzoek van het wets-ontwerp tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld heeft in twee afdeelingen aanleiding gegeven tot de volgende bedenkingen, met betrekking tot het bedrag der aanvraag.

Men had daar met leedwezen bespeurd, dat de Regering, bij den tegenwoordigen stand der schatkist, zich wil bepalen tot de aflossing van eene betrekkelijk zoo geringe som als *f* 200,000, terwijl zonder nadeel voor de geprojecteerde werken van algemeen nut over een veel hooger bedrag voor dat doel zou kunnen worden beschikt. Te meer was men door deze voordragt verrast, omdat de rede van den Minister van Finantien, bij de aanbieding der begrooting gehouden, bij velen de verwachting had doen ontstaan, dat het hoogst aanzienlijk offer, ten behoeve dier werken gebragt, niet gepaard zou behoeven te gaan met een zoo belangrijk renteverlies, als door het voortdurend in kas houden van eene som tusschen *f* 25,000,000 a *f* 30,000,000 zal te weeg gebragt worden. Op het oogenblik bevindt zich zelfs, blijkens den jongsten staat der Nederlandsche Bank, eene som van ongeveer *f* 32,000,000 in de schatkist, welke gaandeweg aangroeit, terwijl, ook met de meeste voortvarendheid, in het volgende jaar welligt geen derde daarvan zal kunnen worden besteed.

Men herinnerde, dat in der tijd het plan was afgekeurd om een rentegevend fonds voor de spoorwegen te stichten. Maar sommige leden zouden veeleer daaraan dan aan den thans bewandelden weg hunne goedkeuring kunnen hechten. Anderen waren van oordeel, dat, overeenkomstig de toen vrij algemeen beleden meening, alleen die sommen in kas moesten gehouden worden, waarover ten behoeve der werken te beschikken viel, en dat het overige tot schulddelging behoorde te worden aangewend. Bleven de verwachte baten tijdelijk uit, men zou door uitgifte van schatkistbiljetten in de onmiddellijke behoefte voor de werken kunnen voorzien. Zoo noodig, zou zelfs tot het sluiten eener leening kunnen worden overgegaan. Wel kan men aannemen, dat het laatste in zorgvolle tijden bezwaarlijk zal kunnen geschieden, maar dan ook zou een voorzigtig beleid geene aanwezige middelen tot voortzetting van openbare werken durven gebruiken. Daarentegen zou het sluiten eener leening in gewone tijden alligt voordeeliger wezen dan het renteloos voorhanden houden van zulke hoogst aanzienlijke baten gedurende eene reeks van jaren.

Enkele leden waren daarentegen van oordeel, dat, nu er zekere uitgaven in het vooruitzigt zijn, het raadzaam moet geacht worden, het geheele aanwezige bedrag beschikbaar te houden. Ook met het oog op den tegenwoordigen politieken toestand van Europa zouden zij bezwaar vinden, meer gelden tot schulddelging te besteden.

Door enkelen werd eindelijk nog in overweging gegeven om de beslissing op dat punt tot de nadere bijeenkomst aan te houden. Het voordeel der gedeeltelijke besteding van dit betrekkelijk gering bedrag zal toch niet noemenswaard zijn. En tegen dien tijd kan welligt met meer zekerheid eene beslissing in deze gewigtige aangelegenheid genomen worden.

De Commissie van Rapporteurs is van oordeel geweest, met de opname dezer beschouwingen in een *Eindverslag* te kunnen volstaan.

Aldus vastgesteld bij de Commissie van Rapporteurs, den 11den December 1860.

VAN NISPEN VAN SEVENAER.
MIJER.
DULLERT.
DE BRAUW.
GEVERS DEYNOOT.

GEDRUKT TER DRUKKERIJ VAN HET ALGEMEEN HANDELSBLAD.

N°. 9045. NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANT. A°. 1860

ALGEMEEN HANDELSBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN:
Voor Amsterdam........ƒ 7.50. Voor de overige Steden des Rijks ƒ 8.50.
Zondags-Editie....... » 1.50. Afzonderlijke Couranten...... » 0.10.
Het loopend Kwartaal moet voldaan zijn uiterlijk op den 15den der 3de maand.

Zaturdag 15 December.

UITGEVERS-DIRECTEUREN, GEBROEDERS DIEDERICHS.

Brieven Franco aan het Bureau Handelsblad.

PRIJS DER GEWONE ADVERTENTIËN:
Van EEN tot ZEVEN regels, behalve de 35 c. segelgeld..........ƒ 1.75.
Iedere regel meer.. » 0.25.
Buitengew. groote Lett., naar mate der ruimte die zij beslaan, à 25 c. per regel.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL bevattende het Verslag der zittingen van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Donderdag 14 Dec jl.

HEEREN ABONNENTEN op het ALGEMEEN HANDELSBLAD worden verzocht, de Abonnementsgelden over het 4de Kwartaal, dat met ult°. December 1860 eindigt, te voldoen aan de Uitgevers, *uiterlijk* vóór 15 December, ten einde geene staking in de toezending te ondervinden.

Het bedrag kan gezonden worden PER POSTWISSEL, aan alle Postkantoren à 1 pCt. verkrijgbaar.

POSTZEGELS worden niet in BETALING genomen.

AMSTERDAM, 7 December 1860. **GEBROEDERS DIEDERICHS.**

BUITENLAND.

Engelsche Post.

LONDEN, Woensdag 12 December, (des Avonds).

H. M. heeft lord Lyons, Britsch gezant te Washington en sir E. W. Head, gouverneur-generaal van Canada, benoemd tot commandeurs der Bad-orde.

— De tijdingen van het oorlogstooneel in China zijn allergewigtigst. In ons laatste berigt zeiden wij, dat het geallieerd leger op 7 of 8 mijlen afstands van Peking stond en op belegeringsgeschut wachtte, terwijl de vrijlating der krijgsgevangenen geëischt werd. Tusschen 22 Sept. en 3 Oct. schijnt er geene verandering in den staat der zaken gekomen te zijn; alleen is een voorwaartsche marsch gedaan, met geen ander gevolg dan het terugdrijven van eenige vijandelijke piketten. Den 6den Oct. rukte men verder naar een aardwerk nabij Peking voorwaarts, hetwelk zonder tegenstand genomen werd, alsmede het zomerpaleis des Keizers, hetwelk geheel werd uitgeplunderd en rijken buit opleverde, het grootste gedeelte waarvan in de handen der Franschen viel, die zich kostbare sieraden, juweelen, klokken, zakuurwerken, prachtige zijden en andere kleedingstukken van den zoon des hemels toeëigenden, terwijl de overige schatten tusschen de Franschen en Engelschen werden verdeeld. Men zegt, dat sommige soldaten hun aandeel in den buit voor 80,000 francs hebben verkocht, terwijl de gezamenlijke buit der Engelschen op ongeveer 90,000 dollars geschat wordt. Den volgenden dag werden, op den gedanen eisch tot vrijlating der gevangenen, de Heeren Parkes en Loch, benevens een Fransch officier en zeven of acht soldaten, teruggegeven. Andere later ontvangen brieven spreken op ongunstige wijze over het lot der andere gevangenen, maar zij luiden te onzeker om er onbepaald gewigt aan te hechten. Den 12den Oct. was alles voor de eerste groote krijgsgebeurtenis, den aanval op en de bemagtiging van Peking, de vroeger nooit geschonden hoofdstad des rijks, voorbereid. De belegeringskanonnen en andere werden toen in positie gesteld om de stad te bombarderen, ofschoon de verpligte overgaaf eerst des middags van den 13den volgen moest. Sir Hope Grant vaardigde op eerstgenoemden dag een generale dagorder uit, om de stellingen en verrigtingen der onder zijne bevelen staande troepen voor te schrijven, alsmede om hen tot het bewaren der krijgstucht te vermanen. In deze dagorder werd verder gezegd, dat alle eigendom, hetwelk in handen van officieren viel, ten behoeve van alle rangen verkocht moest worden, en dat hij zelf eene groote verantwoordelijkheid had op zich genomen door de schatten, welke in des Keizers paleis gevonden werden, ten hunnen voordeele te doen strekken, naardien zij regtens aan de kroon toebehoorden. „De troepen, zoo eindigde de dagorder, staan nu op het punt de keizerlijke stad Peking te bezetten, waar zij aan vele en ernstiger verzoekingen zullen blootgesteld zijn, en Z. Exc. vertrouwt dat de hun nu verleende gunst tot nieuwe aansporing strekken zal om in hun algemeen goed gedrag te volharden, en te toonen dat zij daardoor hun eigen belang het best behartigen." Juist even voor het oogenblik waarop de tot de overgaaf verleende termijn verstrijken zou, kwam Hang-Chu naar buiten om te zeggen, dat onze eischen ingewilligd waren, geen tegenstand geboden zou worden en de poort ter onzer beschikking was. De binnen- en buitenpoorten werden daarop onverwijld bezet en een deel der geallieerde troepen op den muur van Peking gelegerd.

De beweging der rebellen in de nabijheid van Shanghae heeft den thee- en zijdehandel te Ningpo aanzienlijk doen toenemen en wordt eerstgenoemde plaats een tijd lang geblokkeerd, dan zal nog veel meer handel zich naar Ningpo rigten, hetwelk bovendien nader bij de thee- en zijdedistricten en gemakkelijker voor het binnenlandsch verkeer gelegen is.

De groote gebeurtenis te Hongkong is het bezoek der Japansche ambassadeurs, met het prachtig stoomschip Niagara, geweest. Zij en hun gevolg hebben zich de gelegenheid van hun verblijf ijverig ten nutte gemaakt, om verschillende plaatselijke inrigtingen naauwkeurig te bestuderen.

— De vrees, dat de Britsche en Fransche troepen, welke te Pekin en Tientsin den winter zullen moeten doorbrengen, aan gebrek blootgesteld zullen zijn, wordt door sommige onzer bladen bestreden. De *Times*, o. a., doet opmerken, dat in de Chinesche hoofdstad, welker bevolking op twee millioen hoofden geschat wordt, of anders in Shanghae, ongetwijfeld wel middelen te vinden zullen zijn om de noodige winterkleedingstukken voor de troepen te vinden; dat het er ook niet aan levensmiddelen kan ontbreken, en dat deze voor geld zeker wel te verkrijgen zullen zijn; dat het wel te voorzien is, dat vijandelijke benden de troepen in de door hen bezette positien zullen verontrusten, maar de troepen voorzeker zich naar behooren zullen verschansen en dan wel bij magte zullen zijn om alle aanvallen af te slaan; dat van de vloot, alvorens deze door de winterstormen genoopt werd om de golf van Pecheli te verlaten, gewis nog eene groote hoeveelheid krijgsbenoodigdheden ten behoeve der troepen ontscheept zal kunnen zijn en dat overigens de regering, zonder daartoe aanvraag te hebben ontvangen, vele benoodigdheden naar China doet inladen.

— Sedert gisteren heeft Mazzini zich weder te Londen vertoond.

— De Heeren H. en E. Bunge hebben op de algemeene tentoonstelling van pluimgedierte alhier, wederom den eersten en tweeden prijs voor vreemdsoortige duiven behaald.

— In de vorige week hebben binnen deze hoofdstad plaats gehad 1240 sterfgevallen (35 minder dan in de week te voren) en 1814 geboorten.

— Wederom zijn hier te lande dezer dagen schadelijke gevolgen ondervonden door menschen, die in kamer hadden geslapen, welke met groen behangsel waren beplakt; eene chemische analyse met afgekrabd groen van dat papier leverde eene groote hoeveelheid arsenicum.

— Met de City of Baltimore zijn tijdingen ontvangen uit New-York, loopende tot 1 Dec.: De *New-York Times* verzekert, op gezag van zijn correspondent te Washington, dat er voortdurend bezorgdheid blijft bestaan voor eene afscheiding der Zuidelijke Staten van de Unie. Het blad voegt er bij, dat de stemming ten gunste van zoodanige afscheiding in het Zuiden al hare intensiteit heeft behouden. De *New-York Herald* beweert juist het tegendeel. De landsadvocaat heeft eene tot hem gerigte vraag van den president in dien zin beantwoord, dat krachtens de constitutie het geen afzonderlijken staat vrijstaat zich van de Unie af te scheiden.

De laatste berigten van de grenzen van Kansas schijnen overdreven te zijn geweest. De vrijbuiters, onder kapitein Montgomery, worden door Harney's dragonders uiteen gejaagd.

— Met berigten uit Melbourne van 26 October jl. is hier tijding ontvangen van de expedite van den Heer Stuart, die eenigen tijd geleden een togt in het noorden van Australie ondernomen heeft met het doel om de binnenwaarts gelegen gedeelten van dat groote eiland te onderzoeken. De Heer Stuart was tot den 19den breedte- en den 134sten lengtegraad doorgedrongen, en had eene rijke en vruchtbare landstreek gevonden, maar was door de inlanders belet verder voorwaarts te trekken en in de noodzakelijkheid gebragt om terug te keeren.

Duitsche Post.

WEENEN, 11 Dec. In de ultramontaansche kringen heerscht de grootste ontsteltenis; men houdt zich thans overtuigd, dat het gebouw, met zooveel moeite opgetrokken, hetwelk men beschouwde als buitengewoon hecht en sterk, begint te wankelen en weldra zal instorten. De Heer v. Schmerling, minister van binnenl. zaken, vordert, dat het concordaat zoo spoedig doenlijk zal worden gewijzigd en wel door den versterkten rijksraad. Volgens het programma, door dien minister openbaar gemaakt, zal het aantal leden van dezen raad tot op 300 worden gebragt.

— De berigten omtrent den toestand der jeugdige Keizerin luiden voortdurend gunstig. De Keizerin heeft een groot aantal photographien van de fraaije omstreken van Funchal herwaarts gezonden, welke thans het kabinet des Keizers versieren. Men verzekrt, dat de aartshertog Ferdinand Max met zijne gemalin nog in dezen winter een bezoek zal gaan afleggen bij de Keizerin.

— Uit Praag wordt gemeld, dat bij het stadhouderschap twaalf concessien tot het uitgeven van staatkundige dagbladen zijn ingekomen.

— Volgens het dagblad de *Wanderer* zijn eergisteren troepen uit Pesth naar de grenzen vertrokken, dewijl de bewoners aldaar algemeen weigerachtig zijn in het opbrengen der belastingen. Daarenboven is tevens een buitengewoon commissaris der regering derwaarts gezonden.

BERLIJN, 13 Dec., (des Ochtends). De halfofficiele *Preus. Zeit.* bevat een zeer uitvoerig artikel, betreffende den strijd over de nieuw ingevoerde constitutie in Keur-Hessen; aan het slot er van wordt o. a. het volgende gezegd: „Moge de Keur-Hessische regering nog eenmaal de zege hebben behaald door het volgen van den raad haar gegeven, niettegenstaande zij wist dat de rust des lands daardoor op het spel werd gezet, wij houden ons echter overtuigd dat daarin geen waarborg ligt dat zij voortdurend de overhand zal blijven behouden; het Hessische volk, hetwelk zich op zeer waardige wijze heeft gedragen, zal deze voortdurende beproeving beschouwen als een middel om de overtuiging vaster wortel te doen schieten, dat het de zegepraal in het einde ten stelligste zal behalen, terwijl de gedragslijn tot heden door hetzelve gevolgd tot borg strekt, dat het zich niet zal laten verleiden om den weg des regts te verlaten, maar zich zal blijven kenmerken door de edele zucht van eerbied voor de wet en liefde voor orde en tucht.

— De *Neue Preuss. Zeit.* deelt het volgende mede nopens de beraadslagingen over het wets-ontwerp betreffende de gelijkmatige heffing der grondbelasting in de gansche monarchie. De Heer von Patow blijft vasthouden aan zijn stelsel wat de beginselen betreft, waarop het wets-ontwerp steunt, en wenscht aan de conservatieve partij, wat den vorm en de uitvoering aangaat, de ruimste concessien te doen. Op die wijze zal bijv. door aan de districtsraden een uitgebreider werkkring in deze zaak te verschaffen, het moeijelijke punt eener invoering van een nieuw kadaster vermeden kunnen worden. Aan de verschillende districtsraden zal een contingent worden opgelegd en zij zullen, elk in zijn district, de nadere repartitie ten uitvoer leggen, ten einde het bedrag der opgelegde belastingschuldigen te verdeelen.

— De eigenaren van de *Vossische Zeit.* hebben het voorbeeld gevolgd van den baron Cotta, die aan de nagebleven betrekkingen van redacteuren der *Allgem. Zeit.* steeds een jaargeld toelegt, geëvenredigd aan den tijd, gedurende welken laatstgenoemden aan bedoeld blad verbonden zijn geweest. Zoo is nu aan de weduwe van den Heer Rellstab, ook als romanschrijver zeer bekend, een jaargeld ten bedrage van 300 thal. toegelegd. De Heer Rellstab was gedurende 30 jaren aan de *Voss. Zeit* werkzaam geweest.

— De onderhandelingen tusschen het tolverbond en de Fransche regering tot het sluiten van een handelsverdrag, zullen eerstdaags alhier geopend worden.

FRANKFORT, 12 Dec. Het hoofdbestuur der Duitsche nationale vereeniging alhier heeft een besluit genomen, strekkende om in het vervolg in deze stad den eigenlijken hoofdzetel van de vereeniging gevestigd te houden.

— Uit Karlsruhe wordt berigt, dat Prins Wilhelm van Baden, die zich sedert eenigen tijd te Petersburg aan het hof bevindt, op uitnoodiging des Keizers, eene reis naar den Kaukasus zal doen, zoodat zijne terugkomst aldaar eerst tegen Maart van het aanstaande jaar mag te gemoet worden gezien.

Fransche Post.

PARIJS, Woensdag 12 December.

De ontbinding van het wetgevend ligchaam wordt thans als minder waarschijnlijk beschouwd. In de staatkundige kringen verzekert men evenwel, dat de raad van ministers de verdere beraadslagingen over deze aangelegenheid slechts heeft uitgesteld, en dat de zaak eerst in het begin van Januarij a. s. zal worden beslist.

— Men blijft steeds verzekeren, dat de Heer Haussmann, de prefect der Seine, minister van openbare werken zal worden.

— De hertog van Alba heeft bevolen, dat het stoffelijk overschot van wijlen zijne gemalin naar het familiegraf in de provincie Cordova zal worden overgebragt.

— De generaal Eber, Hongaarsch officier, die onder Garibaldi heeft gediend en correspondent is van den *Times*, is alhier aangekomen tot herstel van gezondheid.

— De amnestie ter gunste der Fransche dagbladen, die waarschuwingen hadden bekomen, zal waarschijnlijk gevolgd worden door eene amnestie ten gunste van dezulken, die door een regterlijk vonnis getroffen waren. Zoo zegt althans het *Journal des Débats*, dat, zoo als gemeld is, het onvolledige van den regeringsmaatregel betreurd heeft. De tweede amnestie kan echter niet uitgevaardigd worden op voordragt van den Heer de Persigny, zij behoort tot de bevoegdheid van den minister van justitie, die ten dezen aanzien met niet minder welwillende gevoelens bezield is dan zijn nieuwe ambtgenoot voor binnenlandsche zaken.

— De zaakgelastigde der prinses van Orleans, de Heer Bocher, heeft aan de dagbladen een brief gerigt, waarin hij doet opmerken dat de Petites affiches in dwaling hebben verkeerd, toen zij meldden dat bij besluit van den prefect der Seine aan de familie Orleans 4,500,000 frs. was toegekend wegens onteigening van het park Monceau. Het domein van Monceau, dat tot 1852 geheel aan de familie Orleans toebehoorde, bestond uit twee deelen; het eene afkomstig van de nalatenschap van Lodewijk Philips, het andere uit die van prinses Adelaïde; dit laatste gedeelte alleen is ter gunste van de prinsen van Orleans die er het bedrag van zullen ontvangen, wat het andere gedeelte betreft dit is ter gunste van den staat onteigend, die er den prijs van heeft genoten, en niet de familie Orleans.

— De hertogin-douairière de Grammont vertrekt naar Rome, waar zij voornemens is den winter bij haren zoon, den gezant, door te brengen. Het gerucht, dat genoemde staatsman zal worden teruggeroepen, wordt daardoor genoegzaam weêrsproken.

— Men verzekert dat de Keizer jl. Zondag eene depeche aan den vice-admiraal le Barbier de Tinan heeft gezonden, waarin hem gelast wordt zich bij Koning Frans II te begeven en hem aan te zeggen, dat zoo hij binnen acht dagen niet gecapituleerd heeft, het Fransche eskader zal vertrekken en aan de Sardinische vloot algeheele vrijheid van handelen laten.

— De *Constitutionnel* deelt in een brief uit Turyn van 10 dezer het volgende mede: Een opmerkelijk feit is het bezoek, hetwelk de Koning te Napels heeft ontvangen van den aartsbisschop, mgr. den kardinaal Riario Sforza, die uit Rome te Napels was teruggekomen, terwijl Z. M. zich in Sicilie bevond. Dit is zoo veel als eene erkenning van 's Konings gezag door de geestelijkheid.

De hoofdstad Napels verlatende zal Koning Victor Emanuel zich naar Gaëta begeven; over acht dagen, dat is op het tijdstip hetwelk voor het beschieten dier vesting bepaald is, zal hij zich aldaar bevinden. Het voornemen is Gaëta met alle magt aan te tasten, dewijl men ziet dat het onmogelijk zal zijn de reactie in het Koningrijk Napels te bedwingen, zoo lang zij uit Gaëta voorschriften, aanmoediging en ondersteuning zal kunnen ontvangen.

— De Sardinische regering geeft niet onduidelijk te kennen, dat zij de drie bekende petitien der Italianen aan Keizer Napoleon, benevens aan de Britsche en Sardinische parlementen, betreffende de ontruiming van Rome door de Franschen, afkeurt. De organen van genoemde regering bestrijden die adressen dan ook zooveel zij kunnen en doen hierbij vooral uitkomen, dat het vooreerst overtollig is aan het Sardinische parlement iets te verzoeken, hetwelk dat parlement zelf wenscht, maar buiten magte is tot stand te brengen; en dat ten tweede de burgers van een vrijen staat zich niet tot buitenlandsche souvereinen behooren te wenden.

— De organisatie der militaire kommandementen in Zuid-Italie is tot stand gekomen. Napels is aangewezen als hoofdstad van het eerste en Palermo van het tweede groote kommandement. Op het vasteland zullen te Aquila, in de Abruzzen, en te Reggio, in Calabrie, en op Sicilie te Messina een sub kommandement gevestigd zijn. Ieder groot kommandement zal onder het bestuur van een maarschalk of generaal worden geplaatst.

— Twee Capucijner monniken van Hazebrouck bij Rijssel zijn gearresteerd ter zake van veelvuldige schendingen der eerbaarheid, gepleegd op kinderen van 7, 8 en 9 jaren.

— De *Patrie* deelt heden mede dat de Keizer van China, volgens pas ontvangen berigten, voor welke het blad echter geenszins instaat, te Saimak, vijf dagen gaans achter Peking, op den weg van Moukden gelegen, zou gekampeerd zijn.

Belgische Post.

BRUSSEL, Donderdag 13 December.

De begrooting van de middelen is gisteren met eenparige stemmen door de kamer van vertegenwoordigers goedgekeurd. Daarna is begonnen met de behandeling der begrooting van openbare werken. De Heer Dumortier bragt hulde aan de nagedachtenis van den Heer Masui en uitte den wensch, dat de regering diens borstbeeld in de groote zaal van het station van den Noorder-Spoorweg zou doen plaatsen. Dit denkbeeld werd door de kamer ondersteund.

— De senaat kan heden geene zitting houden, aangezien er geen genoegzaam aantal leden tegenwoordig is.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, Vrijdag 14 December.

Gisteren zijn bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal de beraadslagingen over het Hoofdstuk X (depart. van Oorlog) der Staatsbegrooting voor 1861 voortgezet en ten einde gebragt. Bij de behandeling der artt. is door den Heer Dommer van Poldersveldt een amendement voorgedragen, om den post van ƒ 400,000 voor de verschanste legerplaats bij Nijmegen, te doen wegvallen. De Minister van Oorlog heeft dat amendement bestreden. Zoo de Kamer het aannam, zou hij dit beschouwen als eene veroordeeling van de plannen, die hij in gemoede verpligt is voor te stellen. Het zou eene uitspraak der Kamer zijn: „tot hiertoe en niet verder." Overigens verklaarde hij, dat het voorstel geheel op zich zelf stond en in geen verband hoegenaamd met vroegere of latere uitbreiding van den hoofdwal te Nijmegen. Een geretrancheerd kamp praejudicieert niet aan de uitbreiding van de enceinte te Nijmegen. Na die verklaringen hebben de HH. Mackay, de Bieberstein, van Nispen en van Lijnden te kennen gegeven, dat zij tegen het amendement zouden stemmen, dat met 47 tegen 21 stemmen is verworpen. Het Hoofdstuk X is daarop in zijn geheel *aangenomen* met 48 tegen 20 stemmen. *Tegen* de Heeren Poortman, Hugenholtz, Westerhoff, Betz, Wijbenga, Idserda, Meeussen, van der Linden, Dullert, Thorbecke, Kingma, van Bosse, Heemskerk Bz., Hoynck van Papendrecht, Reynders, Zylker, van Hoevell, Duymaer van Twist, van Eck en Olivier.

Daarna zijn de algemeene beraadslagingen geopend over Hoofdstuk XI (Departement van Kolonien). De Heer Mijer heeft het koloniaal stelsel en de beginselen verdedigd en de voordeelen geschetst, die daaruit voor het moederland en ook voor de West-Indische kolonien voortvloeijen. De Heer Thorbecke heeft onderscheidene bedenkingen tegen het koloniaal beheer in het midden gebragt en verschillende vragen tot den Minister gerigt. De Minister van Kolonien, de Heer Rochussen, heeft daarop eene uitgebreide rede gehouden, waarin hij de kwestie van vertrouwen stelde en de beslissing aan de Kamer overliet, of zij hem langer wenschte te ondersteunen. Het scheen in die rede duidelijk door te stralen, dat zoo des ministers hoofdstuk werd verworpen, hij zou aftreden, want hij ging van de onderstelling uit, dat het welligt de laatste maal zijn zou, dat hij in de Kamer het woord zou voeren. Intusschen verdedigde hij zich op verschillende punten, en verklaarde, dat hij de constitutionnele beginselen steeds was toegedaan, dat hij zich aan geene begunstiging of willekeur had schuldig gemaakt, en dat hij een voorstander was van eene goede controle over het koloniaal beheer en de koloniale geldmiddelen. Zoowel bij de regeling van de zaak der suiker-contracten, als bij de kwestie van het Pangka-contract had hij 's lands belang behartigd. Bleef hij aan het bewind, hij zou eene Indische comptabiliteits-wet voorstellen. Vooral schetste hij het groote belang, dat er voor Nederland in gelegen was geene gevaarlijke theorien in Indie in toepassing te brengen, daar hij dan de toekomst des vaderlands minder geruststellend zou inzien dan 20 jaren geleden, toen 's lands financien in verwarden toestand verkeerden. Eindelijk zou hij gaarne de eer van de afschaffing der slavernij in West-Indie voor zich hebben gehouden, en had hij gehoopt, die gewigtige zaak gedurende deze zitting ten einde te brengen. Hoezeer afstemming eener begrooting nooit aangenaam was, stond daartegen een equivalent over, dat hij dan tot een rustig standpunt zou zijn gekomen. Na de rede van den Minister, vroeg de Heer Duymaer van Twist het woord, maar werd de voortzetting der beraadslagingen op heden bepaald.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 12 Dec. jl. zijn ingekomen drie adressen, houdende aandrang op wijziging der armenwet, wat de bepaling omtrent het domicilie van onderstand betreft, als van de gemeentebesturen van Nieuw-Vosmeer, Mheer, Zundert en Wernhout; een adres van J. Poel, lijmfabriekant te Zaandam, houdende bedenkingen tegen het voorgedragen tarief van in- en uitvoerregten; een adres van D. B. Adrian Sr., te Rotterdam, betrekkelijk een hem toegekend jaargeld. Deze adressen zijn verzonden naar de commissie voor de verzoekschriften.

Z. M. heeft aan A. van Haaften, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als burg. van St. Philipsland, en ontslagen H. F. Deel, als burg. van Avereest.

Z. M. heeft benoemd tot majoor comm. der dienstd. schutterij te Leyden P. F. W. de Timmerman, vroeger kapt. bij dezelfde schutterij.

Z. M. heeft aan Mr. J. Ackersdijck, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als voorzitter der rijks-commissie voor statistiek, onder dankbetuiging voor zijne in die betrekking den lande bewezen diensten.

Z. M. heeft aan het bestuur van het departement Zwolle der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen vergund, om eene onderlinge uitkeerings- en lijfrenten-kas tot stand te brengen en het daarvoor ontworpen reglement goedgekeurd.

Z. M. heeft aan Mr. C. W. Hubrecht, op zijn verzoek, verleend een eervol ontslag als plaatsverv. kantonr. te Leyden.

Bij beschikking van den Minister van Binnenl. Zaken is aan den opzigter van den waterstaat 1ste kl. C. Proos, dienst doende in de provincie Zeeland, op het daartoe door hem gedaan verzoek, een eervol ontslag uit 's rijks dienst verleend met ingang van 1 Jan. 1861. [Herhaalde plaatsing ter verbetering eener feil in den naam.] (*Staats-Ct.*)

Van regeringswege is ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken verzonden eene gedrukte opgaaf betreffende den handel en de scheepvaart van Groot-Brittannie en Ierland gedurende de maand en de tien maanden, geëindigd 31 Oct. 1860.

De 's *Grav. Nieuwsbode* meldt, dat hij verkeerd was ingelicht toen hij de verloving van H. K. H. Prinses Marie, dochter van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, met den hertog van Mecklenburg-Schwerin mededeelde.

Uit Luxemburg wordt gemeld, dat de Kamer gedurende hare zittingen zoo ijverig bezig is, dat de wetsvoordragten der regering ter naauwernood met voldoenden spoed kunnen ingezonden worden om daarmede gelijken tred te houden. Behalve de kieswet is nog eene der ordonnantien afgeschaft, waarbij in der tijd zeer reactionnaire maatregelen voor de verkiezingen van leden der gemeenteraden waren verordend. Bij gelegenheid van een feest door den president der kamer gegeven ter eere van den stedehouder des groothertogs, beantwoordde Prins Hendrik een toast op hem uitgebragt en sprak bij die gelegenheid o. a. de volgende woorden: „niettegenstaande ik mij bij de beantwoording van het gesprokene bedien van de Fransche taal, ben ik toch een Duitsche Prins, die de Duitsche (groot Duitsche) staatkunde de mijne noem."

Zr. Ms.-consul te Reikiavik op IJsland meldt onder dagteekening van 7 Nov. jl. het volgende: In de maanden der vischvangst, April en Mei was het weder zeer ongunstig, zoodat een gedeelte der visscherijen mislukte; en daar bovendien de visch zeer klein was, is de opbrengst in de Faroebogt, de gunstigste streek voor de visscherij, slechts de helft geweest van eene gemiddelde vangst, namelijk slechts circa 8000 stuks stokvisch. Op andere plaatsen, vooral aan de noordwestkust, heeft de visscherij een veel beter resultaat gehad. De prijzen voor stokvisch zijn geweest 20 a 22 Rd. per schippond, voor platvisch 24 a 26 Rd. Vischtraan is, uit hoofde de gevangen visch klein en mager was, uiterst gering in kwantiteit en van zeer slechte kwaliteit geweest, zoodat geene hoogere prijzen bedongen werden dan 80 Rd. p. ton. De vangst van zeekalven en robben was middelmatig. De prijs is 24 Rd. p. ton. Daar de ziekte onder de schapen nog niet opgehouden heeft, is de uitvoer van wol en talk slechts zeer gering en zijn de prijzen zeer hoog geweest. Wol werd betaald met 34 a 40 sch. Dons en veêren zijn rijkelijk voorhanden geweest. Het eerste artikel is met 5 Rd. p. pond betaald, het laatste met 24 a 40 sch., n. kwal. Daar de zomer op de zuidkust zeer gunstig was, heeft men een rijken hooioogst gehad, die op de wolproductie van het volgende jaar voordeeligen invloed zal uitoefenen.

☞* 's GRAVENHAGE, 13 Dec. Heden heeft aan het ministerie van marine de aanbesteding plaats gehad van de levering van gezouten vleesch, waarvan de minste inschrijvers waren de Heeren de Rijk te Doesburg, voor 25,000 Ned. ℔ tegen ƒ57.97; Maas te Wijchen, 10,000 ℔ tegen ƒ58.85; Korts te Rotterdam, 10,000 ℔ tegen ƒ59; Kempf te Amsterdam, 50,000 ℔ tegen ƒ59.41; Sengers te Winkel 10,000 ℔ tegen ƒ59.73 en van 6000 Ned. ℔ Zout de Heer Schaap te Amsterdam, voor ƒ13.19. Alles per 100 Ned. ℔.

ROTTERDAM, 13 Dec. In de zitting van den gemeenteraad alhier zijn de beraadslagingen over de verordening op de verdeeling in wijken en het nommeren der gebouwen en erven te Rotterdam voortgezet. Die verordening werd, behoudens enkele wijzigingen, goedgekeurd. Van die wijzigingen verdient hier vermelding, dat het plein achter het museum Boymans voortaan den naam van Boymans-plein zal dragen, dat de Groote en Kleine Kipstraat voortaan zullen heeten Kipstraat Noord- en Zuidzijde en de Westerhavenkade eenvoudig Westerhaven. Volgens het ontwerp zal het Kwakernaat voortaan den naam dragen van het Quaeckernaeck. Die vernieuwde spelling werd gehandhaafd op grond van hetgeen de Heer Reuchlin daaromtrent mededeelde; die mededeeling kwam op het volgende neder:

„In de resolutie van de Vroedschap van 1551 wordt vermeld: het Quaeckernaeck, waarschijnlijk een familienaam. In eene beschrijving van den togt van Jacob Mahu, Simon de Cordes en Sibold de Weerd, in 1598 met vijf Rotterdamsche schepen ondernomen, vindt men, dat zekere Jacob Quack of Quakernaeck tot de bemanning van het schip de Hoop behoorde, welke in Japan landde. Na een zesjarig verblijf als gevangene aldaar, ontsnapte Quackernaeck en gaf aan onze landgenooten die berigten, waaraan de later zoo bloeijende handel op Japan zijn bestaan te danken had.

„Volgens de *M. S. Kronijk* van Jan Gerritse van Waarschut, stonden er in 1584 op het Quackernaeck slechts weinig huizen, maar was het meestal tuinen."

* COEVORDEN, 12 Dec. Een eenvoudige boer, S. te Odoorn, heeft aan de Hervormde gemeente aldaar ƒ2000 ten geschenke gegeven, ter aanschaffing van een nieuw orgel. Men kan hiernaar eenigzins de stoffelijke welvaart van den boerenstand afleiden, en geen wonder, hunne producten en landerijen klimmen met den dag in waarde, zonder dat hunne belastingen worden verhoogd.

HULST, 12 Dec. Sedert eenige dagen heeft van uit deze stad een frauduleuze uitvoer van lompen naar Belgie plaats, waartoe dagelijks van 60 tot 80 personen aan het werk zijn. (*N. R. Ct.*)

Nederlandsche Kolonien.

(PER OVERLAND-MAIL VIA TRIEST.)

BATAVIA, 29 October 1860.

In het *Bataviaasch Handelsblad* leest men het volgende:

De tijdingen die wij in ons laatste overzigt omtrent de gebeurtenissen te Banjermassing mededeelden, zijn thans volkomen bevestigd geworden. Wel hebben er weder schoone wapenfeiten plaats gehad en is ten slotte de zegepraal aan de onzen gebleven, maar die wapenfeiten en zegepralen hebben veel kostbaar bloed gevorderd, en — het einde van den oorlog is er niet nader door gekomen. Verre zij het van ons geen verdiende hulde te willen brengen aan de onversaagdheid en het beleid, door onze officieren bij elke ontmoeting met den vijand ten toon gespreid, en aan de krachtige ondersteuning die zij bij hunne troepen vonden, maar wij hebben toch moeite in te stemmen met den zegetoon, door het regeringsblad aangeheven: „De toestand van zaken had in de laatste zes weken een zoo gunstigen keer genomen, als men maar eenigzins had durven hopen." Wie zou niet denken dat wij, in stede van het berigt van de herleving des opstands, krachtiger en meer onverzoenbaar dan ooit, en van den dood van zooveel dapperen, de tijding der gevangenneming van Hydayat en Antasari, en van de volslagen onderwerping hunner aanhangers, hadden ontvangen? Eerst dan zou de tijd der verheuging gekomen zijn.

Daarentegen werd ons stof tot vrolijkheid gegeven door het geschrijf over de *ware* meening van den heer van Lawick van Pabst omtrent vrijen of gedwongen aanplant, waarmede de dagbladen in Nederland sints eenigen tijd zijn opgevuld. Op Java hecht men aan die meening geen bijzondere waarde, en de publieke opinie over de *zwevende* houding waarin die hoofd-ambtenaar thans verkeert, wordt best uitgedrukt door het woord van dien *père noble* bij Molière: „que diable allait-il faire dans cette galère?"

Welke ook des heeren Lawick ware meening zij — en wij vreezen dat zij een mysterie zal blijven — het is zeker, dat het adres der tabakshandelaren eene gunstige uitwerking heeft gehad. De tegenwoordige resident van Rembang heeft namelijk eene aanschrijving ontvangen om de vrije tabakscultuur vooral niet tegen te gaan. Dat is alles wat men verlangen kan, ofschoon de resident het natuurlijk anders verlangd had. Maar wie kan ook *ieder* tevreden stellen? Zelfs de heer Rochussen niet, al was het de hoofd-studie van zijn leven.

De proeven door den heer Montclar, op de suikerfabriek Wonopringo, behoorende aan de factorij der N. H. M. genomen, hebben geleid tot een door velen onverwacht, d. i. *gunstig* resultaat. Hij heeft door de aanwending van zijn systeem — dat meer eene toepassing van oude uitvindingen dan eene nieuwe uitvinding schijnt te zijn — 25 à 30 pCt. suiker meer bekomen dan men vroeger kreeg, en suiker van betere kwaliteit. Het batig saldo zal dus aanmerkelijk, de winst der fabrijkanten een weinig en de belooning van den inlandschen planter geenszins niet verhoogd worden — *à chacun sa part.*

— Op Ceram is een opstand uitgebarsten, waarvan het gewigt nog niet beoordeeld worden kan. De Alfoeren hebben — naar men mededeelt — de Christen-Strandbewoners (Amboinezen) aangevallen, eenige particuliere ondernemingen afgeloopen, een Amboineschen onderwijzer met zijn gezin en drie andere personen vermoord. Zoodra dit berigt ter hoofdplaats Amboina aankwam, vertrok de overste De Brabant met 200 man naar het tooneel van den opstand. Hij joeg de oproerige Alfoeren op de vlugt naar het gebergte, en deed de in verzet zijnde negory Waisamoe vernielen. Welligt zal versterking van Java noodig zijn om dezen opstand te onderdrukken.

Men heeft hier met verbazing vernomen, dat de heer Jhr. Mr. D. A. Junius van Hemert, bij aftreding van den heer Rochussen, voor het ministerie van kolonien in aanmerking zoude komen.

— Als oorzaken van den opstand in het Ceramsche worden opgegeven: — de ontginning van gronden door particulieren, en de aanlegging van Kokos-tuinen op last van het gouvernement; — tegengang van het Kakiansche geloof; — de ter dood brenging van zekeren Kakiaij, die was betrokken in den opstand van de Alfoeren van Manie in 1857; — het bij die gelegenheid verwijderen van eenige afgodsbeelden (Mauwien); — het uitdeelen van Koffij-zaad voor nieuw aan te leggen Koffijtuinen aan de Ceramsche bevolking; — valsche getuigenis, die zoude gegeven zijn door den omgebragten schoolmeester ten voordeele van zekeren Radja Kaijbobo, waardoor de groote landraad zou zijn misleid. — Dit alles vereischt echter nadere bevestiging.

Voorts zegt men, dat het hoofd van den vermoorden schoolmeester onder verschillende stammen zoude verdeeld geworden zijn. Zoo dit waar is, dan kan als zeker worden aangenomen, dat de opstand onder de Kakianen algemeen is en zeer moeijelijk te dempen zal zijn.

— De resident van Rembang heeft — naar wij vernemen — dezer dagen van de regering den last ontvangen om de vrije tabakscultuur niet tegen te gaan. Het adres der makelaars heeft dus eene goede uitwerking gehad. Hadden twintig staathuishoudkundigen of leden der Tweede Kamer een dergelijk stuk geschreven, dan ware het waarschijnlijk ter zijde gelegd. Maar de Minister weet wel dat men, om met de Hollanders goede vrienden te blijven, niet aan hun beurs komen moet.

— De gehouden verpachting van het middel der opium in de residentien Batavia, Bantam, Krawang en Buitenzorg heeft meer dan verleden jaar opgebragt eene som van ƒ 183,600. — De verpachting der overige middelen in de residentie Batavia heeft nagenoeg dezelfde resultaten opgeleverd als in het vorige jaar.

— Wij vernemen dat de Gouverneur-Generaal gratie verleend heeft van de doodstraf aan de vijf militairen, die zich, na gedeserteerd te zijn, op den weg naar Buitenzorg aan doodslag en verwonding van eenige inlanders hebben schuldig gemaakt; alsmede aan den belhamel der bij tijds ontdekte zamenzwering te Djocjocarta.

— De door het Gouvernement opgerigt school voor Javanen te Batavia, is geopend met 62 kinderen.

— Van Passoeroean vernemen wij, dat op de hoofdplaats de pokken heerschen, dat velen zich op nieuw hebben laten vaccineren en dat alle maatregelen genomen worden die kunnen strekken tot tegengang dezer epidemie, waaraan reeds een der Europesche inwoners is bezweken.

— Berigten uit Banjermasing ontvangen, dd. 29 Sept. jl., luiden als volgt: Van het resultaat der expeditie naar Amonthay is alhier nog weinig nieuws bekend. Er is eene benting ingenomen, waarbij van onzen kant 4 personen geblesseerd zijn, waaronder een Banjerees, die de onzen als tolk volgde. Het fort, waarin zich de luit. van der Wijk bevindt, is geheel ingesloten, en zou men gedurende een geheelen dag, in de rigting van zijne versterking, een hevig kanon- en geweervuur vernomen hebben. De kapitein Eichelberg is met zijne manschappen derwaarts vertrokken, om hem te ontzetten. De 1ste luit. Strengnart is van zijne wonde genezen en als kommandant naar Marabahan vertrokken, alwaar hij den kapt. Beekman heeft afgelost. De 1ste luitenant de Coenes is inmiddels naar Amawang vertrokken. De 2de luit. de Brauuw is met 32 bajonetten naar Malang gezonden om eene benting in te nemen; aldaar heeft hij zich moedig gedragen en is bij de bestorming met 16 flankeurs, door kogels getroffen, gevallen; gelukkig is zijne in de zijde bekomene wonde niet gevaarlijk; behalve de sergeant Kleijn, is ook de gedecoreerde flankeur Verhest gevaarlijk gewond. Het scheen dat de inlandsche soldaten bij die gelegenheid niet vooruit wilden, waarom zij dan ook voor een krijgsraad zullen komen. Op dit berigt is de kapitein Koch met eene sterkte van 125 man en eene 3ponder-batterij derwaarts opgerukt, waarbij de 1ste luitenants de Coenes, Boers en de dd. officier de Ruessij waren, doch zijn met een gewonde moeten terugtrekken; daarop heeft een derde togt derwaarts plaats gehad, met dat ongelukkige gevolg, dat de kapt. Koch sneuvelde en de luit. Verspijck en een dertigtal manschappen geblesseerd werden en wederom moesten terugtrekken. Thans is de majoor Schuak derwaarts getrokken met de kapts. Graas, Brands, de luits. Brinkgreve, Engelhard en Hamming, benevens eene sterkte van plus minus 200 man.

Na eenen gelukkigen afloop van dezen togt, zal de majoor Schuak naar Batoe Mandie vertrekken, dat weder door de muitelingen zeer versterkt is. Dat de officier van gezondheid Stamler door den vijand is vermoord, is zeker, doch bijzonderheden hiervan zijn nog niet bekend. Martapoera is tweemaal aangevallen, doch de vijand geheel verslagen, de kapt. Ravallet en de 1ste luit. Boers zijn derwaarts geweest en hebben, na eenige muitelingen opgehangen te hebben, alles in den omtrek verbrand.

Op eene patrouille bij Amonthaij heeft men het verlies te betreuren van den luit. van Emden; door de muitelingen in eene kampong aangevallen, is hij met 5 lanssteken afgemaakt, ook zijn bij die gelegenheid nog 3 soldaten gesneuveld en 6 geblesseerd. — Te Panteij Hambawang heeft men berigt ontvangen, dat de benting zal aangevallen worden, en zegt men dat er aldaar 710,000 randjoes zijn geplant. — Pattoekoenan is door de muitelingen in de asch gelegd en de Kjai aldaar vermoord. De ld. officier de Ruessij heeft een schrampschot op het voorhoofd en de luit. Hoijel is van zijne wonde hersteld. — De majoor is van zijnen togt naar Amonthaij teruggekeerd. — De muzijk van het 13de battaillon schijnt op Banjermassing bijzonder te bevallen.

Soerabaija. Den 12den Oct. is alhier een schoener aangekomen uit Banjermassing, medebrengende meer gedetailleerde tijdingen van het tooneel des oorlogs, loopende tot den 3den October. — Op last van den majoor Verspijck, is kort voor de aankomst der troepen van het 13de battaillon aldaar, de stoomer van Os naar Soerabaya gezonden om te verzoeken het linker halve 13de battaillon infanterie niet derwaarts te zenden, doch gelukkig kreeg die boot te veel water in en was genoodzaakt naar Banjermassing terug te keeren; juist op dat oogenblik kwamen de muitelingen, plus minus 2000 man sterk, Martapoera tot 2 malen toe aanvallen, welke beide malen met glans werden verslagen. — Van den dood van dr. Stamler is niets positief bekend, alleen heeft men twee kussens van hem met bloed bevlekt teruggevonden

— Bij Roeket Malang, 3 uren van Amawang, is zoo als wij vroeger meldden 3 maal échec geleden, doch de vierde maal, kwam de majoor Schuak met 52 man van Bandjer en nam het kommando op zich van Amawang en trok met eene colonne van plus minus 200 man, naar bovengemelde plaats met de 1ste luit. adj Brinkgreve, de kapt. Waiting en Graas, de luit. D. Ferwerda, Hamming, Beijens, Engelhardt en de Coenens. Hij dacht de benting te kunnen bestormen, doch bemerkte reeds spoedig dat zulks niet doenbaar was; na een hevig kanonvuur, dat steeds zonder gevolg bleef, werd de benting omsingeld.

Dezelve had 3 rijen schietgaten en 4 palissaden achter elkander van kaijoelangsap. De 1ste luit. Hamming kreeg een schot in de borst en bleef ter plaatse dood, de kapt. Graas ontving een kogel in den linker arm. De benting was geblindeerd. Toen de muitelingen bemerkten, dat zij omsingeld zouden worden en hun convooi met vivres door den kapt. Graas geslagen was, vlugtten zij op handen en voeten uit de benting, doch kwamen voor het tirailleurs vuur van den 1ste luit. de Coenens, alwaar zij nog een pelotons vuur kregen, doch passeerden juist op eene plaats, waar de overige tirailleurs nog niet hadden kunnen komen; van onzen kant zijn een tiental soldaten geblesseerd; doch geen een gesneuveld. — De officieren hadden zich zeer wijsselijk van hun distinctief ontdaan en droegen geweren, even als de manschappen. Het verlies van den kant van den vijand alhoewel aanzienlijk, is niet bekend. — Het sneuvelen van den vroeger gemelden 1sten luitenant van Emden heeft den 13den September plaats gehad, toen hij uitgezonden was om 4 priesters, die het plan gesmeed hadden, om in de benting te Amonthaij amok te maken, op te ligten, doch nabij hunne woning gekomen, werd door 24 muitelingen waaronder 4 vrouwen, amok gemaakt, die allen gesneuveld zijn, terwijl wij van onze zijde 3 dooden en 9 gekwetsten hadden, waaronder deze officier, die 7 klewanghouwen en een schot in het been bekwam, waaraan hij na 4 dagen smartelijk lijden, overleed. De majoor Schuak zal eerstdaags met eene sterke kolonne naar Batoemandie oprukken, aldaar zijn 4 bentings en volgens verklaring der spionnen plus minus 1500 man; de 1ste luitenant van Ende zal van uit Barabai den togt derwaarts mede maken. Het fort te Baleh, boven Pangerong, is omringd van vijanden, en het fort te Tebalong, waar de luitenant van der Wijck zich bevindt, is 10 dagen omsingeld geweest, doch bij tijds ontzet. Pangerang Hidaijat zou zich tusschen Panteij Hambawang en Amawang ophouden.

Wij kunnen hier nog bijvoegen, dat onlangs een kettingganger, Poenjoel genaamd, gedeserteerd is, die vroeger korporaal bij het 13de bataillon was; hij is vroeger wegens moord in plaats van opgehangen te worden, alhier tot 10 jaren dwangarbeid buiten Java veroordeeld en door het gouvernement naar Banjermassing gezonden en zou de benting Roeket Madang verdedigd hebben en onze officieren en onderofficieren bij hunne namen hebben toegeroepen; zoo dit gerucht waar is, dan zal het zaak zijn, om met ontslagen, doch ervaren Inlandsche soldaten in den vervolge voorzigtig te zijn.

— Naar wij vernemen, is een der meest gevreesde hoofdmuitelingen Demang Lehman, op last van den ex-rijksbestierder Pangeran Hidaijat vermoord geworden.

— Men leest in den *Java Bode*: Met de zaak van den vrijen arbeid in Rembang en Cheribon zijn wij nog geen haarbreed gevorderd. Het officieele blad bewaart over deze aangelegenheid een hardnekkig stilzwijgen, en het onderzoek in Cheribon schijnt nog niet afgeloopen te zijn, of de resultaten blijven verholen, althans men verneemt er geen syllabe van. „Maar gij weet immers, hoe het met commissien en onderzoekingen gaat, zoowel in Nederland als hier!" Ja wel, maar geen hatelijkheden als ik u verzoeken mag. Hier te Batavia hoort men er niet meer van spreken. Men ziet het, behalve Bandjermassing en Ceram zijn de staatkundige berigten dezen keer bitter pover, en wij beklagen ons des niet, of het moest zijn, om eens een nieuw onderwerp van conversatie te hebben, waar iedereen met iedereen over spreken kon. Zulke onderwerpen, men zal het ons toestemmen, ontbreken hier wel eens.

SOERABAYA, 22 October. *Suiker.* Door een kleinen achteruitgang in prijs deden zich voor dit artikel meerdere koopers voor; hier ter markt werden afgedaan 10000 p. à ƒ 15.75, 4000 p. à ƒ 15.62½, en te Passaroean 12000 p. à ƒ 15.50. — *Rijst* met eenige vraag. — *Lijnwaden.* De in de laatste dagen aangekomen schepen uit Holland, zoowel via Batavia als direct, brengen groote partijen aan, die op de reeds gedrukte markt nog ongunstiger invloed zullen uitoefenen. De prijzen van Madapollams zijn in navolging van Batavia en Samarang ook hier merkelijk achteruitgegaan. Men noteert thans de 5/4 ƒ 4.90 à 5, de 6/4 ƒ 6 à 6.10, de 7/4 ƒ 7. Voor Calicots daarentegen was meerdere vraag en werden eenige partijtjes van de laatste aanvoeren tot voldoende prijzen verkocht; de markt van dit artikel is nog redelijk vast. De prijzen zijn voor 5/4 ƒ 5 à 5.15, de 6/4 ƒ 6.50 à 6.60, de 7/4 ƒ 6.70 à 6.75. Goede Hollandsche Drills, koninklijk wapen, worden tot ƒ 8 à 8.15 gevraagd; andere soorten brengen ƒ 7.75 op, terwijl mindere soorten moeijelijk voor ƒ 7.25 à 7.50 te plaatsen zijn. Blaauwe Drills tot ƒ 6.50 afgedaan. Amerikaansche Drills gewild, Engelsche niet dan tot lage prijzen te plaatsen. De Hollandsche en Engelsche gebleekte Shirtings genieten eenige vraag tot voldoende prijzen; de ongebleekte daarentegen zijn grif te verkoopen. Jaconnets blijven door den toenemenden voorraad steeds even lusteloos. Chitzen houden zich ferm. Voor goedsoortige Chitzen met vaste kleuren kan men nog steeds voldoende prijzen bedingen. Zwaar Adrianopel rood Katoen 1ste soort van het merk P iets meerder gevraagd; alleen de 4/4 28 yards van ƒ 9 tot ƒ 11 en de 5/4 24 yards van ƒ 9.50 tot ƒ 12 te plaatsen, andere merken en breedten gaan moeijelijk af.

SHANGHAY, 21 October. *Thee.* In groene verwacht men in den loop der volgende maand veel handel, daar er groote hoeveelheden via Ningpo naar hier onder weg zijn. Er werden verk. van zwarte Thee 6/m. kn. nieuwe Congo tot geh. prijs, 2500 kn. van het vorige bedongen 21 a 24 ts., 1750 dito alhier gepakte 14 a 17 ts., 1500 kn. Oolong, afkomstig van Japan, tot onbekenden prijs, 600 kn. Souchon a 23 ts. en 50 kn. flowery Pecco a 40 ts. De Congo is voor Engeland, de rest voor Amerika. Onverkocht blijven 5 chops nieuwe Oopack en Ningchow, 2/m. kn. Hoochow, en 4/m. kn. alhier gepakte en 1500 kn. flowery Pecco. Van groene werden Amerika 12/m. kn. gecontracteerd en 3500 halve kn. Japan alhier voor Londen, alles tot geh. prijs. Er bleven nog voorhanden 10 Japansche. — In ruwe *Zijde* ging veel om, N°. 3 Tsatlee fraaije kw op 385 a 380 ts. gehouden, geringe dito 10 a 15 ts. lager te koop werden 8/m. bn. verk., of 40/m. bn. in dit saisoen, tegen 27/m. bn. in A Er blijven nog 6500 bn. onverk., tegen 11/m. bn. in A°. P°.

FOOCHOW-FOO, 22 October. *Thee.* Na het vertrek der vorige bleven de koopers van Congo van de markt, en de prijzen verkeerd dalende stemming. Sedert werd er op nieuw gekocht, zoodat de zich spoedig herstelde, maar op de laatste berigten uit Londen maal flaauw sluit, Scented thee lager in prijs, overige soorten on derd. De aanvoer was niet zoo geregeld; van Congo werden ve 19/m. kn. en 18/m. halve kn. tot ts. 22 a 24 voor middel kwal. K en ts. 24 voor goede Ningchow, 18/m. halve kn. Oolong tot ts. 1 voor gem. kwal. alhier gepakt, 900 kn. Souchon tot ts. 26½ a 28, Flowery Pecco tot ts. 31 a 42 voor goed tot fraai, 950 kn. Scent ts. 26 a 37½. Er blijven onverkocht 110/m. kn. Congo, 5/m. hal Oolong, 3/m. k. Souchon, 1000 kn. Flowery Pecco, en 5/m. kn. Sc

HONGKONG, 28 October. *Thee.* Sedert de vorige mail werden 55 chops Oonam en Oopack verkocht tot 25 a 27 ts. voor de eerste en ts 26 a 32 voor de laatste, 400 halve kn. gemeene Taysam a 600 kn. Scented Caper a ts. 18; van groene Canton Thee 600 hal Young Hysan a ts. 19, en 1500 kn. Gunpowder a ts. 21. De uitvoe Engeland bedraagt dit saisoen 32.236.370 ℔ tegen 30.101.231 ℔ in het rige, en naar het continent 624.700 ℔ tegen 973.100 ℔ in A°. P°. dert vertrok nog naar Rotterdam de Balnaguith met 487.800 ℔ Foochow. De aanvoer was over het algemeen vrij geregeld.

De prijzen van Oonam zijn 1 à 1¼ ts. lager dan in het begin va saizoen; en voor Oopack gelijk aan de openingsprijzen, ofschoon chops eer lager verk. werden, er blijven 80 chops Country Congo kocht, en men wacht nog 60 chops binnen 3 weken. Sedert de aan der mail, met lagere prijzen van Engeland, ging er niets om, en vreemdelingen vooreerst van de markt blijven, verwacht men lagere p

(VERVOLG DER BERIGTEN ZIE BLADZ. 5.)

INGEZONDEN STUKKEN.

HET LAGER ONDERWIJS IN NEDERLAND

Qui veut noyer son chien l'accuse de la rage.

Men schijnt sedert eenigen tijd zich er op toe te leggen, het ond hier te lande en bepaaldelijk het lager onderwijs, in een allerhat licht te plaatsen. Afgaande op verschillende min gunstige verschijns welke men in den toestand onzer Nederlandsche maatschappij mee bespeuren, inzonderheid op hare achterlijkheid bij andere natien in we schappelijke kennis en ontwikkeling, wil men de oorzaak daarvan in onderwijs vinden en beweert men, dat het stelsel op de lagere sch zoo allerslechtst is, dat daaruit niet anders dan onbekwaamheid en heid bij het opkomende geslacht kunnen voortvloeijen. Zoo lang deze eenenmale onbewezene aantijging, zich bij enkele stemmen bepaalt, hie daar — wie weet om welke redenen — opgegaan, kan men ze on woord laten en veilig weder in het niet laten verzinken; doch zoodr weerklank en daardoor bij het grootere publiek ingang kunnen vi wordt het pligt ze te bestrijden en zoo mogelijk te ontzenuwen, im onteerender smet kan er bezwaarlijk op den goeden naam van een dat aanspraak op beschaving maakt, en zijne plaats onder beschaafd tien heeft ingenomen, worden geworpen dan dat het het levensbe van zijn zedelijk bestaan — het volksonderwijs — zou verwaarloozen het in onbevoegde handen te laten.

In het *Handelsblad* van Donderdag 8 Nov. jl. vindt men een be geteekend H., welks schrijver zich ten taak stelt de bovengenoemde schuldiging te formuleren en, zoo als hij vermeent, door bewijzen te sta De *Arnhemsche Courant*, welke sedert eenigen tijd ook als beschuldi tegen ons volksonderwijs en tegen onze wetenschappelijke ontwikkeling treedt, heeft in het ingezonden stuk van H. aanleiding gevonden, dit derwerp in eenige harer nummers breeder te behandelen.

H. begint met zelf te bekennen, dat hij in geene betrekking ho naamd tot de gymnasia staat, maar *van deskundigen heeft gehoord*, niet aan de gymnasia, maar wel aan de lagere scholen de schuld het bovenaangehaalde ligt. De *Arnh. Ct.* die ten volle de bewering H. beaamt, vermoedt dat H. wel een deskundige is, en weet het der beter dan H. zelf. Wij echter gelooven H. hier op zijn woord en wens hem dus te herinneren aan ons oud-hollandsch spreekwoord: *van hooren zeggen liegt men veel*, vooral waar het een onderwerp geldt zoo wijd van om en waarover de begrippen zoo uiteenloopend zijn, als bij het onder Hier is het de pligt van den gemoedelijken schrijver of beoordeelaar ni op goed geloof aan te nemen, maar met eigen oogen te zien en zoo dit niet kan, dan aan anderen, aan meer bevoegden het maken van merkingen over te laten.

Eene tweede voorloopige aanmerking, die ik mij veroorloof, is naamloosheid. Bij onderwerpen als deze is het een eerste vereist den naam te kennen van dengene, die den aanval voert. Dit is hij het publiek verschuldigd, opdat het wete wie zich als de kampioen een zijner gewigtigste regten opwerpt; hij is het verschuldigd aan zaak, welke voor den oningewijde zoo moeijelijk te beoordeelen is en dus zijne meening naar het meerdere of het mindere gewigt van den sch ver veelal moet vestigen. Doch dit in het voorbijgaan. Beschouwen nu de zaak en laten wij de personen, in hunne waarde of onwaarde, daar.

H. zegt: de gymnasia zijn goed, maar de lagere scholen deugen ni het gymnasium kan niet goed maken wat de lagere school bedorven he maar op denzelfden grond kan men nog verder teruggaan en zeggen: lagere school is goed maar de bewaarschool deugt niet, want daar wo eigenlijk de grond gelegd van die verstandsontwikkeling, waaraan H. en regt, zoo veel waarde hecht. H. gaat echter verder. Vooruitziende men hem de gunstige verslagen over ons schoolwezen door vreemdeling uitgebragt, zou tegenwerpen, wraakt hij in de voorbaat hun oordeel en weert, dat wij ons daardoor *in slaap hebben laten wiegen*; derha waren, volgens H., mannen als Cuvier, Victor Cousin, Ramond de Sagra en anderen herwaarts gekomen, hadden onze scholen bezocht en aan hunne regeringen en landgenooten verslag over uitgebragt, alleen die *goede Hollanders* in slaap te wiegen. Welk eene kwaadaardigheid! niet met het doel om hun eigen land met de ondervinding te verrijk bij den vreemdeling opgedaan, niet uit overtuiging, dat wat zij bij de vonden, die ordelijke gang, die geregelde klassen-verdeeling, die geleidelijke leermethode in de schoolboeken, dat hooger toezigt der regering, enz., zoo geheel anders, zoo veel beter dan ten hunnent was; neen, zij wis beter, maar zij wilden het volk in slaap wiegen, en dit gelukte hun komen; want sedert en door hunne rapporten is de staat van het on wijs hier te lande zoo verachterd. Arm volk, dat aldus wordt om tuin geleid, en wel door mannen, die men om hunnen stand, om hun geleerdheid, om de hooge betrekking, waarin zij in hun land en, wat zegt, in de geleerde wereld stonden, toch wel voor geloofwaardig mogen houden!

Eene tweede nog veel gewigtiger tegenspraak, waarin de *Arnh. Cour.* met den S. in het *Handelsblad* vervalt, is deze: Terwijl de laatste de lagere school ten laste legt, te veel tijd aan ontleden, vervoegen, te besteden, verwijt de *Arnh. Ct.* haar de theorie geheel te verwaarloozen en daardoor ongeoefende, onwetenschappelijke menschen te vormen. Ma zouden wij wel gaarne aan die heeren vragen, waar hebt gij dan toch ondervinding opgedaan, dat gij met zoo veel zekerheid, beide lijnregt in met elkander, — over de leerwijze op de lagere school gevolgd, durft spre Hebt gij dan, om tot eenige bepaalde wetenschap over zulk een gewigtig punt te kunnen geraken, *al* de scholen of het meerendeel er van bezocht de leerwijzen met oplettendheid nagegaan, en dat, niet gedurende één maar gedurende eene reeks van dagen, om uit de gegevens aldus ver meld eene algemeene gevolgtrekking te maken? Zijt gij schoolopzieners inspekteurs, leden der schoolkommissie of wel in het bezit van den ring Gyges, die u onzigtbaar op de scholen deed rondwaren? Niets van dat alles. H. hebt alles, gij bekent het zelf, van *hooren zeggen* en gij *Arnh. Cour.* alleen een kijkje in de maatschappij rondom u en zegt: In alle klassen des volks vind ik onwetenden, onbevoegden, *ergo* de lagere school deugt niet! Fraaije bewijsvoering! Alsof de elementen die op en in de groote maatschappij werken en hunnen invloed aldaar doen gelden alleen uit lagere school afkomstig waren! Alsof de moeijelijke, uitputtende roeping des onderwijzers zich nog over de grens der kinderschool moest uitstrekken en hij ook aansprakelijk moet gehouden worden voor al de storende beginselen, welke zijne heilzame voorbereiding later kunnen tegenwerken en verijdelen, zoo als wij straks hopen aan te toonen.

Die storende verderfelijke elementen bestaan. Zij bestaan in ruime mate hier te lande en werken zoo krachtig, dat al wat de lagere school goeds verrigt er door ondermijnd of in zijnen wasdom gesmoord wordt, de wetenschappelijke ontwikkeling niet *door*, maar *ondanks* de lagere school, hier en daar gebrekkig blijft. Zonder te willen toegeven dat die ontwikkeling zoo beneden alle kritiek zou zijn als de genoemde schrijvers het willen doen voorkomen, erken ik echter ten volle, dat zij veel te wenschen overlaat, vooral onder onze hoogere en middelstanden, terwijl zij juist onder de lagere volksklasse betrekkelijk beter is. Dit gebrek toont zich boven al in zaak- en taalkennis. Maar waaruit spruit die achterlijkheid voort? Uit de lagere school? Uit het middelbaar of hooger onderwijs? In geenen deele. Deze instellingen hebben, ja, zoo als alles wat aan menschen toevertrouwd is, hare gebreken. Er zijn voorzeker schoolonderwijzers, docenten, hoogleeraren zelfs, die individueel, welligt niet geheel op de hoogte hunner roeping zijn, haren omvang niet beseffen, er beneden blijven of zich boven verheven wanen, maar dat zal wel even zoo in alle andere landen zijn en is zeker niet van het groote meerendeel dier nijvere, talentvolle mannen te zeggen, die hun leven aan het meest ingespannen en het minst dankbare aller beroepen wijden. Neen! er bestaan ten onzent andere oorzaken, die onze ontwikkeling en onzen vooruitgang op het terrein van zaak- en taalkennis in den weg staan.

de eerste plaats noem ik de noodzakelijkheid waarin wij zijn onze ..en reeds vroeg, veel te vroeg, vreemde talen te laten leeren; daartoe ..t ons de geografische ligging onzes lands en de beperktheid van ons gebied. Tusschen twee groote nabuurstaten, Frankrijk en Duitsch- ..gedrongen, met Engeland in zijne onmiddellijke nabijheid, is Neder- ..als ware het door deze drie reuzenstaten beklemd en moet nood- ..t de inwerking hunner zeden, gewoonten en talen zijns ondanks on- ..n, ja geeft uit handelsbelang zich gewillig aan dien invloed over; ..n van het buitenland moet de Nederlander leven, zijne kolonien, zijne ..ken, zijne markten moeten daar aftrek vinden. Is het wonder, dat ..ne kinderen reeds vroegtijdig tot de talen, in den vreemde gesproken, ..en en alles doen om den vreemdeling het verkeer met ons gemakke- ..maken? Hij bezoekt ons en wordt in *zijne* taal door ons aangesproken; ..even worden in *zijne* taal met hem gewisseld; de voortbrengselen ..drukpers gretig ten onzent ontvangen en gelezen; de brochure, het ..d, het tijdschrift, het mode-journaal en het geleerde werk, alles ..gekocht, gelezen, beoefend, in één woord de vreemde taal wordt ..tudie, de landtaal bijzaak. De onderwijzer adverteert in het Fransch ..lk Fransch soms!) dat hij zijn instituut heeft geopend; de mode- ..der vertelt in het Fransch aan de Nederlandsche vrouwen dat zij ..arijs terug is; het hof spreekt Fransch, de hooggeplaatsten of ruim ..ardsche goederen bedeelden spreken onderling Fransch, Duitsch of ..sch, al naar mate hunner afkomst; de opvoeder der kinderen moet ..ou *Français* wezen. De ouders plaatsen bij voorkeur hun kind op ..hool waar Fransch wordt gesproken. Op het handelskantoor wordt ..naar kennis der Hoogduitsche, Fransche en Engelsche talen gevraagd, ..het Hollandsch zelfs niet gewaagd. Wat kan onder zulk eene alge- ..e verwaarloozing der moedertaal van haar worden? Welk nut, welk ..eel kan een voorwerp brengen dat zoo weinig tot gebruik dient? Wel- ..prijs kan het behouden bij zoo luttel navraag?

..oorzaken van de weinig degelijke zaakkennis bij velen hier te lande, ..in hun eigen vak, aangetroffen, kan men in de eerste plaats veel ..m op rekening stellen van den — waarom zouden wij het verbloe- ..— weinig genialen aanleg onzen landaard eigen, die, ja geschikt is ..ens aangewezen en betreden pad naauwkeurig te volgen, doch over ..gemeen die geestdrift, dat vuur mist, dat verder zoekt en graaft en ..het stoffelijk voordeel, naar roem streeft, al moest zij in de poging ..ken. Het karakter der Nederlanders is getrouwe en koele naleving, ..ing van het geleerde op de aangewezen baan, maar geene krachts- ..ning om op zijwegen, langs andere nieuwe paden, het doel spoediger en ..oor glansrijker te bereiken. Dat stoute *durven* is den Nederlander niet ..; uit vrees van te verdwalen vindt hij geen nieuwen weg en blijft dus- ..le steeds op den ouden, tenzij de vreemdeling alweder hem de vrucht van ..e uitvindingen mededeele. In één woord, zijn genie is dat der navolging, ..scheppend. Dit straalt in alles door: in zijne kunst, in zijne wetenschap, ..n dagelijksch bedrijf, in zijn handwerk; bovendien werkt ook hier al- ..de invloed des nabuurs de ontwikkeling van eigen kracht tegen. Wat de ..ndeling voortbrengt door de verbazende hulpmiddelen, waarover deze ..schikken heeft, door den grooten aftrek, dien hij uit den aard der zaak ..de werken van zijn genie en voor die zijner handen vindt, wordt zoo ..kelijk van hem betrokken, dat er geene gelegenheid, geen tijd over- ..voor den Nederlandschen werk- of ambachtsman, of, is hij hooger ..tst, voor den bouwkunstenaar of technicus, zijn talent op nieuwe voor- ..n te scherpen en in zijn vak zich verder te bekwamen, omdat hij ..hier noch elders een débouché voor zijne nieuwe ontdekkingen, waar- ..hij steeds te laat zou komen, zou vinden; immers alleen aanhoudende ..en oefening, prent het reeds geleerde al dieper in het geheugen, ..zelvigt den kunstenaar met zijn vak, neemt als ware het, hem er in ..en doet in den aldus beploegden akker zaden van nieuwe, nog onge- ..gewassen ontkiemen.

..ch er is meer: De Nederlander, aan den leiband des vreemdelings ..cht, die zoo gaarne met minachting en spot op *dien kleinen Hollander* ..ziet, maakt eindelijk zelf chorus met hem en helpt zijn landgenoot nog ..dieper verlagen en verdrukken dan hij het inderdaad wel verdient; ..s het is ook niet alles goud, wat er bij den vreemdeling blinkt; bij ..is evenmin alles volmaakt als ten onzent alles berispelijk is. Van ..ontmoediging bij velen, zelfs daar waar het hun aan bekwaamheid ..kracht zou ontbreken iets goeds te leveren; van daar ook overmoed ..en vreemdeling, die zich vaak niet ontziet in den boezem des lands ..waar hij gastvrij ontvangen wordt, waar hij soms zijne eerst nietige ..n tot een fabelachtigen omvang zag aangroeijen, waar hij eene staatkun- ..vrijheid en gelijkstelling deelachtig werd, die hij in zijn eigen land welligt ..op den Nederlander met minachting nederziet, hem bespot en verguist. ..t alle zotte zelfverheffing en opgeblazenheid, het eerste blijk van onwe- ..eid, maar zelf-achteruitzetting en miskenning van eigen waarde, zijn ..ntegen ook de grootste beletselen voor alle ontwikkeling en doodend voor ..enie. Zie daar, onder meer de stoorende elementen, die in onze Neder- ..sche volksbeschaving en vorming hunnen verderfelijken invloed doen ..n en die niet ligt te verwijderen zijn, aangekweekt als zij worden ..het vooroordeel des vreemdelings en de zelf-verachting des Nederlan- ..Wel verre dus van het stelsel van ons onderwijs te veroordeelen, ..ik mij overtuigd, dat dit stelsel integendeel nog ons eenig plecht- ..is, immers mogen wij niet uit het oog verliezen, dat Nederland nog ..letterkundigen, zijne dichters, zijne mannen van wetenschap, zijne ..leden, volksredenaars, regtsgeleerden, wis-, werktuigkundigen en ..bouwmeesters bezit, die den naam van Nederlander nog ..zoo geheel als een schandmerk bij den vreemdeling doen gelden, als ..hrijvers in de genoemde dagbladen het willen doen voorkomen. En ..lijk eer genoeg voor een volk, zoo klein als het onze, ééns een Eras- ..een Grotius, een Vossius, een Huygens, een Jan de Witt, een Leeu- ..oek, een Coehoorn, een Boerhave te hebben voortgebragt; niet ligt ..nt zich dit verschijnsel bij herhaling in de geschiedenis van eenig volk. ..dere aanmerkingen van H. in zijn geschrijf voorkomende, zijn te ..ttelijk om er bij stil te staan; zoo zou hij weten, dat op de scholen ..n gansch district hier te lande niet één leerling optellen kan, en ..aan het onderrigt in het schrijven het grootste deel van den leertijd ..en besteed!! Het eenige nut dat deze onware en overdreven aantij- ..medebrengt is, dat zij over de waarde der gansche polemiek van ..moet oordeelen zoo als zij het verdient.

J. M. CALISCH.

ADVERTENTIEN.

..Getrouwd: P. JUCHTER, van AMSTERDAM EN M. J. WOUTERS.
..RONINGEN, 12 December 1860. (21044)
Algemeene Kennisgeving.

..vallen van een *ZOON*, J. VAN ZUYLEN, geliefde Echtgenoote C. F. FROWEIN.
..STERDAM, 13 December 1860. (21075)

..orspoedig bevallen van eene *DOCHTER*, HENRIETTA MARIA ..K, geliefde Echtgenoot van HENDRIK WESTERMANN.
..STERDAM, 13 December 1860. (21094)

..allen van een *ZOON*, H. C. HUNGER, geliefde Echtgenoot van J. ALBERDA.
14 December 1860. (21091)
Eenige Kennisgeving.

..vallen van eene *DOCHTER*, N. HARKENS, geliefde Echtgenoote van J. H. LAMBLEE.
..ANDAM, 13 December 1860. (21086)

..eden overleed mijne hartelijk geliefde Dochter ANNA CATHARINA ..en ouderdom van 29 jaren, diep betreurd door mij en hare eenig over- ..levene Zuster.
C. SALTET.
..MSTERDAM, 8 December 1860. (20947)

..eden ontsliep plotseling onze hartelijk geliefde Broeder en Behuwd- ..der de Heer ANDREAS ANDRIESSEN, Weduwnaar van wijle ..we MARIA JACOBA BENTEN, in den ouderdom van 48 Jaren, ..ende Vijf Kinderen.
..STERDAM, 13 December 1860. J. C. ANDRIESSEN.
(21037) *Uit aller Naam.*

..p den 8sten December overleed te KLEIN NIEDESHEIM, bij WORMS, ..Heer JOHANN RUDOLPH WESTKIRCH, 63 Jaren oud.
..MSTERDAM, 13 December 1860. *Uit aller Naam*
(21014) DR. SUUR.
A. SUUR, WESTKIRCH.

..Heden overleed tot onze diepe droefheid ons geliefd Kind ELISA ..VIE, in den ouderdom van circa 3 Jaar.
S. LEVIE.
(21054) F. RAAP.

..eden overleed tot mijne bittere droefheid in den ouderdom van 43 jaren, ..n waarde Echtgenoot JOHANNES ROELOFS, mij nalatende 3 Kin- ..n, te jong om hun verlies te beseffen.
..VREELAND, WED. J. ROELOFS,
.. December 1860. JACOBS.
Eenige en Algemeene Kennisgeving. (21050)

..e Schuldeischers van JOHANNES BERNARDUS VAN VILSTE- ..N, Winkelier in Grutterswaren, in de Vijzelstraat hoek van de Regu- ..ierswarsstraat alhier, worden beleefdelijk uitgenoodigd ten spoedigsten ..ve hunner vorderingen in te dienen ten Kantore van den Ondergeteec- ..de, op de Keizersgracht bij de Runstraat, HH 431.
..STERDAM, 14 December 1860.
(..096) W. VOORBEYTEL CANNENBURG, Advocaat.

FAILLISSEMENT.

De Tweede Bijeenkomst tot Verificatie der Schuldvorderingen ten laste JACOBUS FEITZ Jz., te Bolsward, is bepaald op Woensdag den 2den Januarij 1800 Een en Zestig, des Namiddags ten Een Ure, in het Paleis van Justitie te Sneek.
Mr. B. S. STIENSTRA, Curator.
(21069)

Kapitein J. UTLEY, van het Engelsche Barkschip *BEAVER*, geeft aan de Ontvangers zijner Lading kennis, dat hij den 12den December alhier aan de Stad is **GEARRIVEERD** en zijne inklaring heeft gedaan en alzoo **GEREED IS TOT LOSSEN.** De Legdagen zijn 13 December ingegaan. (21077)

---

4 PCT. POOLSCHE SPOORWEG-LEENING
WARSCHAU-BROMBERG.
RENTE EN AFLOSSING GEWAARBORGD DOOR HET RUSSISCH POOLSCHE GOUVERNEMENT.

Kapitaal 5,886,000 Zilveren Roebels, reeds geplaatst 1,400,000.
Nog beschikbaar 4,486,000 Zilveren Roebels in **8972 AANDEELEN**, aan Toonder elk a Z. R. 500.
Prospectussen dezer Leening zijn verkrijgbaar ten Kantore van WURFBAIN EN ZOON, alwaar van 17 tot 22 December 1860, de Deelneming is open gesteld.
AMSTERDAM, 15 December 1860. (21058)

NED. RHIJN-SPOORWEG.

De Directie brengt ter kennis van de DEELHEBBERS, dat zij door de Vergadering van Commissarissen is gemagtigd geworden tot UITKEERING overeenkomstig Art. 48 der Statuten, van een voorloopig **DIVIDEND**, berekend naar de uitkomsten van de eerste helft van het Boekjaar, ten bedrage van *f* 5 per Aandeel van *f* 192 gestort Kapitaal, zullende de Mandaten gesteld worden ten name van die Deelhebbers die thans op het Register der Maatschappij voorkomen.
(20966) De Directie,
AMSTERDAM, **H. AMESHOFF**, *Vice President*,
11 December 1860. **J. C. s' JACOB**, *Secretaris.*

De Eerste LADING TURF van de DRENTSCHE KANAAL-MAATSCHAPPIJ, uit de Noord- en Zuidbarger-Veenen, afgevoerd door Schipper R. MEINEN, van Hoogeveen, is thans gelost aan de Koninklijke Nederlandsche Marine te Amsterdam, en voldoet niet alleen aan het oogmerk, maar draagt bovendien de goedkeuring van de Directie der Marine in eene ruime mate weg. (210.0)

Het NEDERLANDSCH ISRAELITISCH ARMBESTUUR te Amsterdam zal, met voorkennis van de Edel Achtbare Heeren Burgemeester en Wethouders dezer Stad, op Dingsdag en Woensdag 18 en 19 December aanstaande, aan de Huizen der Ingezetenen **LIEFDEGIFTEN DOEN INZAMELEN**, ten behoeve der aan zijne zorg toevertrouwde **ARMEN**, en verwacht van den liefdadigen zin der Stadgenooten eene ruime opbrengst dezer WINTER-COLLECTE tot leniging van den nood van zoo vele hulpbehoevenden.
AMSTERDAM, 13 December 1860. (20935)

OPENBARE VERHURING

te Aalsmeer, op Zaturdag den 22sten December 1860, des Voormiddags ten 11 Ure in *het Bruine Paard*, door den Notaris J. H. LICHTENBELT JR., van: Eene **BOUWMANSWONING**, verdere **GETIMMERTEN** en 32½ Bunder best **BOUW- en WEILAND** (zijnde Kavels 29 en 30, Sectie O), in den Haarlemmermeerpolder, tegen het Venneper Dorp, aan de Hoofdvaart en langs den Venneper Grindweg, voor den tijd van 7 jaren. Inlichtingen met Franco Brieven, te bekomen ten Kantore van den Notaris LICHTENBELT, te Aalsmeer, alsmede bij den Heer C. SIEMERS, te Zijpe. (20893)

BEKENDMAKING.

Ter overname wordt aangeboden tegen eenen zeer billijken Prijs, eene wel beklante, in volle werking zijnde en van ouds gerenommeerde **BIERBROUWERIJ** en die een zeer ruim Bestaan oplevert, genaamd *HET WITTE KRUIS*, te STEENBERGEN, Prov. N.-Braband, en alwaar geene andere Bierbrouwerijen zijn.

Bestaande de Gebouwen in:

1°. Een zeer logeable weldoortimmerd **WOONHUIS**, bevattende zeven meest alle Behangen, ruime en van Stookplaatsen voorziene Kamers, drie Droogzolders, Keuken, Huiskelder, Waschhuis en verdere Gemakken en waaronder een zeer groote Bierkelder.

2°. Eene regts van hetzelve staande groote **BIERBROUWERIJ**, waarin Twee Rood Koperen KETELS, ter grootte van als: N°. 1 27 Vat, 30 Kan; N°. 2 37 Vat, 16 Kan; een Werk- of Roerkuip, inhoudende netto 24 Vat, 25 Kan; een Geilkuip ter grootte van 62 Vat, 08 Kan en Zes Koelbakken.

3°. Eene links van hetzelve staande kleine **BIERBROUWERIJ**, bevattende twee rood koperen Ketels, ter grootte van als: N°. 3. 15 Vat, 96 Kan; N°. 4. 10 Vat, 62 Kan; een Roerkuip met Metalen Loozen Bodem, groot netto 11 Vat, 15 Kan, 1 Geilkuip, groot 32 Vat, 26 Kan en twee Koelbakken.

4°. Een daarachter staand ruim **KUIPHUIS** en **BERGPLAATS** voor Brandstoffen en gelegen HOF en ERVE.

5°. Eene geheel van Steen gebouwde Graanschuur, voorzien van ruime Paarden-, Koestallen en Varkenshokken.

6°. Een tot Mouterij ingerigt ruim **GEBOUW**, waarin ruime GRAANZOLDERS, en een groote BIERKELDER, met de daarbij behoorende Erve.

Alles in eenen zeer soliden staat van onderhoud. Die hiertoe genegen zijn gelieven zich per Franco Brieven te adresseren aan het Postkantoor te Steenbergen onder Lett. Z. (21030)

20,000 GROOTE BLANKE TEXELSCHE

en FRISVANGER OESTERS zijn heden op nieuw in de *Oesterput* aangebragt a *f* 1.50 en *f* 1.80 de 100 Stuks. Men eet tevens in de Put 25 delicieuse Texelsche Oesters met geroosterd Brood en Citroen voor slechts 50 Cents; ENGELSCHE SPROT 15 Cents de 24 Stuks; puike WINTERHARING a *f* 5.50 de 100 Stuks; BERGSCHE ANCHOVIS van 35 tot 60 Cents de 100 stuks; CHINA'S-APPELEN en CITROENEN 50, 60 en 70 Cents per dozijn.
(21092) **J. KONING.**

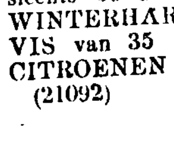

STOOMVAART tusschen HARLINGEN en AMSTERDAM, v. v., in verband met eene BARGEDIENST tusschen HARLINGEN en LEEUWARDEN.
Het **STOOMSCHIP** *BURGEMEESTER ZIJLSTRA*, vertrekt (gedurende de Staking der Dienst van de gewone Reederijen) Wekelijks
Van HARLINGEN naar AMSTERDAM 's Woensdags Morgens 8 Ure.
" AMSTERDAM naar HARLINGEN 's Vrijdags " 8 "
Informatien te Harlingen bij den Boekhouder N. J. SCHENKIUS en te Amsterdam bij den Heer WOLTERS in de Nieuwe Stads-Herberg. (21083)

Organisten

KERKVOOGDEN der Hervormde Gemeente te Steenwijk, verlangen in het begin van het aanstaande jaar een bekwamen **ORGANIST**, tegen genot eener Jaarwedde van *f* 250.
Tot aanbeveling dient, dat alhier en nabijgelegen plaatsen, tegenwoordig geen Muziekmeester zich bevindt.
Belanghebbenden gelieven zich met Franco Brieven voor den 20sten December a. s. te adresseren aan den Heer J. R. MEESTERS, Secretaris van genoemd Collegie. (21022)

OPENBARE VERHURING voor den tijd van TIEN Jaren, te Hillegom, in het Logement *Het Wapen van Friesland*, op Vrijdag den 28sten December 1860 des morgens ten Tien Ure, ten overstaan van den aldaar residerende Notaris A. C. MUIJSKEN, van:
1°. De **BOUWMANSWONING**, genaamd *WELGELEGEN*, met de daarbij behoorende **LANDERIJEN**, ter grootte van 34 Bunders, 50 Roeden, 50 Ellen Wei- of Hooiland.
En 2°. De **BOUWMANSWONING**, genaamd *DUINHOF*, met de daarbij behoorende Landerijen, groot 16 Bunders, 75 Roeden, 34 Ellen.
Alles gelegen in den Elsbroeker Polder te Hillegom.
De Landerijen zullen kunnen worden aanvaard dadelijk na de gunning; de Woningen met 1°. Mei 1861.
Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij C. HARTGERINK, alsmede ten Kantore van den Notaris bovengenoemd te Hillegom, alwaar de voorwaarden zullen ter lezing liggen acht dagen voor de Verhuring. (21045)

EENIGSTE GELEGENHEID.

Eene ZICHLER'S opstaand **PIANO** te Koop, bekroond met de Gouden Medaille, 7 Octaafs, schuinsnarig, krachtig van toon, zeer sterk van bouwarde (zijnde deze Fabriek daar bijzonder voor bekend), in Palisander. Dit stuk wordt voor *f* 370 te Koop aangeboden, terwijl gewoonlijk deze allezins keurige en sterke Stukken (ofschoon nu niet meer te verkrijgen), *f* 650 kosten. Bewijzen van echtheid zijn voorhanden. Te bezigtigen aan het Magazijn van Fransche Piano's van T. VAN DER DOES, Keizersgracht, 168, bij de Reguliersgracht. (21025)

VOOR *f* 110 TE HUUR

tegen Primo Mei 1861, op een Dorp in de nabijheid van Deventer, Provincie Overijssel, een net **BURGER HUIS**, met 3 KAMERS, KEUKEN, KELDER, STAL en TUIN, aan de Wegen van Twenthe op Zutphen en Deventer. Adres franco onder Lett. K. bij den Boekhandelaar J. DE LANGE, te Deventer. (20900)

TE HUUR GEVRAAGD

tegen Mei e. k.: Een **HUIS** of **VRIJE BOVENWONING**, met minstens Drie Kamers, Keuken en verdere Gemakken, liefst in den omtrek der Botermarkt. Adres Franco, onder Lett. W. S, met opgaaf van Huurprijs, bij de Erve WIJSMULLER. Magazijn van Papier en Speelkaarten, Huidenstraat, KK 282/33, te Amsterdam. (21018)

Eene fatsoenlijke **JUFVROUW**, P. G., oud 28 Jaren, zoekt eene **CONDITIE** met Februarij e. k. als **JUFVROUW VAN GEZELSCHAP**, of ter waarneming eener Huishouding, ook ter opleiding van jeugdige Kinderen, waarbij tevens het Onderwijs op de Piano kan plaats hebben. Franco Brieven gelieve men te adresseren onder Lett. O. W. aan den Heer BUSCH, Meubelfabrikant, Weesbrug, te Utrecht. (21005)

FRANSCHE EN HOOGDUITSCHE TALEN.

Een HOOFD-ONDERWIJZER biedt zich aan tot het geven van **PRIVAAT-ONDERWIJS** in bovengenoemde Talen, benevens in de Gewone Vakken van Onderwijs à 40 Cents per Lesuur. Adres onder Lett. B. bij den Boekh. G. THEOD. BOM, Kalverstraat E 10. (21011)

Een SIGAREN-FABRIEKANT, die soliede Relatien heeft, zoekt een **REIZIGER**, liefst **IEMAND**, die met KERFTABAK de Provincie bezoekt en zich tegen eene billijke Provisie met den Verkoop van bovengenoemd Artikel zal willen belasten. Adres met Franco Brieven, Lett. A. B., bij GEBROEDERS VAN DER HOEK, Boekhandelaren te Leiden. (21002)

BETREKKING.

IEMAND, van middelbaren leeftijd, Gehuwd en niet onbemiddeld, met Zaken bekend, wenscht zich met een solied **HANDELSHUIS** te verstaan, om des Voor- en Najaars de Provincien te bereizen. Adres Lett. H., met franco Brieven bij de Boekh. de Erven J. J. TIJL, te Zwolle. (21047)

WORDT GEVRAAGD

aan eene **INRIGTING** van Onderwijs alhier een **PEDEL**, tegen een Salaris van *f* 350 's jaars. Vereischten zijn een leeftijd van 30—40 jaren, bewijzen van goed zedelijk gedrag, eenige administrative kennis, gunstig uiterlijk en eene goede hand schrijvende. Adres met eigenhandig geschreven Brieven franco bij E. S. WITKAMP, Boekhandelaar, Koningsplein te Amsterdam, X 432. (21048)

Een **GEHUWD OFFICIER**, uit OOST-INDIE, welke op eene eervolle wijze zijne Militaire Carriere heeft moeten verlaten, omdat zijn gestel, volgens Geneeskundig Advies, niet langer tegen het Heete Klimaat bestand was. Thans volkomen Gezond en in de kracht zijns levens niets te doen hebbende, wenschte in het Vaderland in eene passende **BETREKKING GEPLAATST** of met Werkzaamheden belast te worden. Zijn oogmerk is niet zoo zeer een groot Salaris te bekomen als wel zijn Inkomen eenigermate te verbeteren en tevens nuttig en werkzaam te kunnen zijn. Hij is gewend aan Bureau werk, niet onbekend met het Italiaansch Boekhouden, het Teekenen van Plans en Kaarten. Genegen zijnde hem hierin voort te helpen, gelieve men zich te adresseren met Franco Brieven onder Lett. L. M., aan den Boekh. B. DEKEMA, te Utrecht. (21036)

Door J. G. BROESE, te Utrecht, is uitgegeven:

DE EERSTE AFLEVERING VAN ZONDAG-AVONDSTONDEN, door E. E.

Deze **ZONDAG-AVONDSTONDEN** verzoeken eene kleine plaats naast die geschriften, welke men in menig Christelijk huisgezin aan den avond van den Christelijken rustdag tot stichting ter hand neemt.
In den vorm van OVERDENKINGEN, SCHRIFTBESCHOUWINGEN, VERHALEN, of min bekende bijzonderheden uit het leven van belangrijke personen, wenscht de Schrijver dezer bladen maandelijks een goed en aangenaam woord tot zijne Lezers te brengen, en alzoo ook op deze wijze de komst van Gods Koningrijk te bevorderen.
De uitgave zal plaats hebben op de volgende wijzen en voorwaarden.
Den eersten van elke maand verschijnt eene Aflevering.
De prijs van elke Aflevering is 30 Cents.
Afzonderlijke nommers zijn niet te bekomen.
Men verbindt zich voor eenen Jaargang. (21028)

MAISON SPÉCIALE
de PIANO'S d'ERARD à PARIS.

VENTE ET LOCATION DE PIANO'S FRANÇAIS, SINGEL PRÈS LE SPUY à AMSTERDAM.

C. F. VAN DER DOES.
J. A. VAN DEN BRINK.

(21076)

HET BOEK TOT BEKEERING VAN MENSCHENHATERS, BEVATTENDE:
KEUR VAN WOORDEN, PIT VAN ZIN, — DRYMAAL GEKHEID BINNEN IN!
DE SOCIALISTISCH CONSTITUTIONEEL-DEMOCRATISCH-MONARCHAAL-ISRAELITISCH-CHRISTELIJK-HUMORISTISCH-SATYRISCH-ORANGISTISCH-GEILLUSTREERDE

ALMANAK-ASMODÉE 1861.

KEUR VAN UIJEN, PIKANTE SATYRE en tal van **GEESTIGE GRAVURES** in Proza en Poezy geven aan dezen arbeid het volste regt op den Titel van *KONING DER ALMANAKKEN VOOR VROLIJKEN EN DROEFGEESTIGEN VAN HARTE* 10 Vel of 160 Pagina's druks, is nog tot 20 DECEMBER voor den spotprijs van slechts **EEN GULDEN** alom te bekomen (Nes, hoek Wijde Lombardsteeg, AMSTERDAM). Daarna wordt de Prijs van het keurige Boekje ONHERROEPELIJK VERHOOGD. (21013)

MARINE.

OPENBARE AANBESTEDING aan 's Rijks Werf te Amsterdam, op Woensdag den 19den December 1860, des Voormiddags ten Elf Ure, van:

DE VERGROOTING DER SMEDERIJ, volgens Bestek en Voorwaarden, welke ter Lezing liggen ten Burele van den Hoofd-Ingenieur aan voormelde Werf, bij wien ook nadere inlichtingen te verkrijgen zijn, terwijl twee dagen vóór de Besteding des Morgens van 10—11 Ure de noodige aanwijzingen zullen geschieden.

De Inschrijvings-Biljetten op Zegel, behelzende de Namen en Woonplaatsen van de Aannemers en hunne Borgen, mitsgaders de Aannemings-Som in Schrijfletters zullen vóór of uiterlijk op den dag der Aanbesteding des Voormiddags Franco moeten bezorgd worden ter Secretarie van de Directie der Marine te Amsterdam.

AMSTERDAM, 7 December 1860.

De Directeur en Kommandant der Marine,
C. J. BERGHUIS. (20780)

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Arnhem, zijn voornemens Woensdag 19 December 1860, Namiddags één Ure ten Raadhuize in het Openbaar **AAN TE BESTEDEN:**

DE LEVERING DER
SCHOOLBOEKEN EN SCHOOLBEHOEFTEN,

gedurende den Jare 1861 op de Openbare Scholen van Lager Onderwijs in de Gemeente Arnhem benoodigd, volgens modellen, voorwaarden, enz ter Gemeente-Secretarie voor een ieder ter inzage liggende. (20880)

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN.

OPENBARE VERPACHTING VAN TOLLEN.

De ONTVANGER der Domeinen te 's Gravenhage, maakt bekend, dat op Donderdag den 20sten December 1860, des Morgens ten 9 ure, in het Openbaar in het Lokaal der Notarissen te 's Gravenhage, zal worden gehouden voor een tijdvak van Drie Jaren, de **VERPACHTING** van de **TOLLEN** op de groote wegen der 1ste en 2de klasse in de Provincie Zuid-Holland, tot den kring van zijn kantoor behoorende, zoo als die in vorige jaren heeft plaats gehad.

De Voorwaarden dezer Verpachting liggen ter lezing op de gebruikelijke plaatsen, alsmede ten kantore van den Ontvanger der Domeinen voornoemd. **H. COLLOT D'ESCURIJ.** (20556)

Op Zaturdag den 22sten December 1860, des voormiddags ten tien Ure zal in het Logement genaamd *PAARDENBURG*, in de Buurt over het Dorp Ouderkerk onder de gemeente Nieuwer Amstel ten overstaan van den Notaris J. W. ROELOFFS VALK, publiek ten Verkoop worden gepresenteerd: Eenige Perceelen uitmuntend best **VEENLAND**, benevens eene Turfschuur, gelegen en staande in den Middelpolder onder de Gemeente Nieuwer-Amstel achter de Hofstede *het Korte Loopveld*, aan den Amstelveenschen Weg, ter wederzijde van de Wetering, te zamen volgens het Kadaster groot 10 Bunders, 63 Roeden, 90 Ellen en volgens opmeting thans nog groot op slik 4 Bunders, 86 Roeden, 50 Ellen. Breeder bij Billetten omschreven en zijnde gedeeltelijk verwaarborgd met een Kapitaal van ƒ 2351.40, terwijl de Slik- en Armengelden grootendeels en van sommige Perceelen reeds geheel zijn aangezuiverd; zullende de Koopers drie vierde gedeelte der Kooppenningen op de Perceelen gevestigd kunnen houden, tegen eene aflossing in vier jaarlijksche termijnen met bijvoeging eener Rente van 4½ pCt. 's Jaars, en voorts de Veiling geschieden eerst in 8 Perceelen en daarna in combinatien, onder zoodanige verdere conditien als acht dagen te voren ten kantore van genoemden Notaris aan den Overtoomschen Weg onder Nieuwer-Amstel zullen ter lezing liggen. (20237)

OVERLAND-MAIL
NAAR JAVA, JAPAN, CHINA, AUSTRALIE, ENZ.

VOOR GOEDEREN, SPECIE EN PASSAGIERS,
per **MAIL STEAMERS** naar
KAAP DE GOEDE HOOP, PORT NATAL, WEST INDIEN, BRAZILIE, VEREENIGDE STATEN, GIBRALTAR, NAPELS, GENUA, KONSTANTINOPEL, SPANJE.
PER CLIPPERSCHEPEN
viâ de KAAP DE GOEDE HOOP
naar SINGAPORE, CHINA, CEYLON, PORT NATAL, enz.

Adres: Rotterdam, G. P. ITTMANN & ZOON, Comm. Expediteurs.
Amsterdam, LUBLINK VAN MEETEREN & C°., Cargadoors.
's Hage, F. L. DER KINDEREN. (18757)

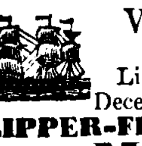

VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN,
TE AMSTERDAM.

Ligt in lading naar BATAVIA, om in de laatste Helft van December te vertrekken, het snelzeilend nieuw gekoperd

CLIPPER-FREGATSCHIP
METALEN KRUIS,

gevoerd door kapitein J. P. ZUURDEEG, bijzonder geschikt tot den overvoer van Passagiers. Adres bij de reeders de Heeren A. POORT en C°., of bij de kargadoors VAN DER WOUDEN EN LUBER en OOLGAARDT EN BRUINIER. (21049)

AMSTERDAMSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Stoomvaart tusschen
Amsterdam en Hamburg.

Het **STOOMSCHIP** *WILLEM I*, Kapitein R. A. HAZEWINKEL, zal voor het laatst in dit jaar, tegen het einde der week naar HAMBURG vertrekken.

AMSTERDAM, 10 December 1860. (20848)

FRIESCHE STOOMBOOT-REEDERIJ.
AMSTERDAM-HARLINGEN.

DE DIRECTIE maakt bekend, dat het Stoomschip *FRIESLAND* dit jaar voor HET LAATST zal varen:

Zaturdag 15 December van AMSTERDAM.
En Zondag 16 December van HARLINGEN.

De hervatting der Dienst zal door nadere Advertentien worden bekend gemaakt.

AMSTERDAM, 10 December 1860. (20850)

WEKELIJKSCHE STOOMVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM EN DUINKERKEN.

Het **STOOMSCHIP** *PRINS VAN ORANJE*, Kapt. D. VISSER, vertrekt van ROTTERDAM des Woensdags en van DUINKERKEN des Zaturdags.

Adres bij de Agenten JOHs. OOMS Ez. & C°., te Rotterdam. (15791)

STOOMBOOTDIENST
TUSSCHEN
MIDDELBURG, ROTTERDAM
EN DAAR TUSSCHEN GELEGENE PLAATSEN. (15787)

DECEMBER.

Van **ROTTERDAM.**				Van **MIDDELBURG.**			
2) Maandag 17,	's Morg.	9 u.	45m.	Zondag 16,	's Morgens	6 u.	—m.
2) Dingsdag 18,	—	9 "	45 "	Dingsdag 18,	—	6 "	— "
2) Woensdag 19,	—	9 "	45 "	Donderdag 20,	—	6 "	— "
2) Vrijdag 21,	—	9 "	45 "	Zaturdag 22,	—	6 "	30 "

Op de boven gemerkte dagen kan men voor de afvaart te Rotterdam aan komen:

2) met den Spoortrein van 's Hage.

In Correspondentie met Diligence-Diensten tusschen Middelburg en Vlissingen, Zierikzee en het Veer te Zijpe, Goes en het Katsche Veer.

OPZIGTER GEVRAAGD.

Het Polderbestuur van den Veenpolder van Echten in de gemeente Lemsterland provincie Friesland, vraagt tegen eene jaarlijksche bezoldiging van Vijf Honderd Gulden, eenen Bekwamen en Geschikten **OPZIGTER**, de Nederduitsche Taal magtig, bekend met de allereerste gronden der Reken-, Stel-, Meet- en Werktuigkunde; ervaren in het Bouwkundig Teekenen, het Opmaken van Plannen en Bestekken van alle zoodanige werken, welke met uitverveening, inpoldering en droogmaking in verband staan.

De Gegadigden worden uitgenoodigd de Bewijzen van Bekwaamheid en Goed gedrag uiterlijk vóór den 1sten Februarij 1861 franco in te zenden aan den Secretaris van het Polderbestuur voornoemd te Lemmer, bij wien te bekomen zijn de inlichtingen, welke men mogt verlangen in te winnen.

Het Polderbestuur voornoemd:
De Voorzitter,
O. R. VAN ANDRINGA DE KEMPENAER.
De Secretaris,
F. O. SLEESWIJK. (21038)

LEMMER,
11 December 1860.

MANUFACTUREN.

Men vraagt Primo Februarij 1861, eene bekwame **WINKELJUFVROUW**, voor het Vak van BRODERIES en andere Kleine Artikelen bij voorkeur die de Fransche taal magtig is, tegen goed Salaris. Reflecterenden adresseeren zich Franco, onder Lett. B. E., aan het Bureau Handelsblad. (20896)

MANUFACTUREN.

IEMAND, 22 Jaren oud, met bovenstaand Vak, de moderne Talen en het Italiaansch Boekhouden bekend en de beste informatien kunnende leveren, zag zich tegen Februarij of Maart a. s. gaarne geplaatst als **BOEKHOUDER**, **REIZIGER** of op een **MAGAZIJN.** Adres franco onder Lett. K. R., bij den Boekverkooper J. H. BRINKMAN, Singel hoek Bergstraat. (21041)

In een Hotel alhier wordt GEVRAAGD tegen 1 Januarij eerstk: Een **KELLNER**, voorzien van goede getuigschriften. Het duidelijk spreken en schrijven der Fransche taal is een hoofdvereischte. Adres met Franco Brieven onder Lett. A. Z., bij den Kantoor-Boekverkooper R. C. LEPPER, Rokin N°. 169, alhier. (21043)

Belangrijk Berigt

aan de HUISSCHILDERS en JONGE LIEDEN, die zich op **DECORATIE-SCHILDEREN** toeleggen. LESSEN voor de nabootsing van Hout en Marmer, bij **E. HANSSENS,** Decoratie Schilder, rue Longs Chariots, 16, te BRUSSEL. (Men zoude KOST en INWONING kunnen bekomen tegen matigen Prijs.) Hij zendt **MONSTERS** van alle soorten HOUT en MARMER van 1 Mètre bij 45 Centimètres tegen den Prijs van ƒ 1.25 elk. Franco Brieven. (20648)

EAU DE LA FLORIDE,

POUR RETABLIR ET CONSERVER LA COULEUR NATURELLE DE LA CHEVELURE.

CETTE EAU N'EST PAS UNE TEINTURE, FAIT BIEN ESSENTIEL A CONSTATER.

Composée de sucs de plantes exotiques et bienfaisantes, elle a la propriété extraordinaire de raviver les cheveux blancs et de leur restituer le principe colorant qui leur manque.

Prix du Flacon 10 Frs., chez **A. L. GUSLAIN & C°.**, rue Richelieu, 112 à Paris.

On expédie contre mandats ou remboursement.

Dépôt à Amsterdam, chez M. ADAMA, Apothicaire. (19451)

DE POMERANZEN-SPIRITUS,
UIT DE FABRIEK DER
Firma H. Ketjen & Zoon,

te Doetinchem, wordt op Flesschen van verschillende grootte, gecacheteerd met den naam der Distillateurs en in door hen onderteekende vellen Papier gewikkeld, afgeleverd.

Depothouders: L. C. VAN DER DUYS Jr., te Amsterdam; H. en J. C. IENCK, te 's Gravenhage; B. SCHERMER, te Hoorn, en de Erven A. J. DRONKERS te Middelburg. (15788)

WATERGENEESKUNDE.
INRIGTING GODESBERG BIJ BONN,

onder Doctoraal toezigt van Dr. BOECKER.

Deze Inrigting is gedurende het geheele jaar geopend tot opneming van **BADGASTEN.** De BADEN en het BADHUIS worden gedurende den Winter verwarmd. Nadere inlichtingen zijn des verlangd te bekomen bij den Opzigter-Bestuurder **WERNER KREWEL.** (15831)

GEENE GRIJZE HAREN MEER.

Het **EAU CHANTAL**, het eenige door de Chemie goedgekeurde Artikel, om het Haar en den Baard oogenblikkelijk in alle Kleuren te Verwen zonder het minste nadeel, en **L'EPILATOIRE CHANTAL**, met hetwelk men oogenblikkelijk alle overtollige Haren verdrijft, zijn te bekomen a ƒ 3 elk artikel, bij J. P. RIETSCHI, Amstel, Y, N°. 29. Brieven Franco. (15790)

HUILE DE SEVIGNE

Recommandeert zich bij voortduring als het voedzaamste en het voortreffelijkste middel tegen alle soorten van **HAARZIEKTEN.** Wordt met succes bij den Ondergeteekende en de bekende **60** Depothouders verkocht à ƒ 1 per Flacon; zij zijn met mijne Handteekening voorzien.

AMSTERDAM. **ETIENNE**, *Coiffeur Parfumeur*,
(15789) Kalverstraat, E 271.

BLAARTREKKENDE PLEISTERS
van ALBESPEYRES.

Met de zwarte zijde, die kleverig is, op de huid gelegd, maken zij eene blaar in 6 of 8 Uren tijds, terwijl de gewone Pleisters eerst in 24 Uren hunne werking uitoefenen. — Het **PAPIER VAN ALBESPEYRES** onderhoudt vervolgens, *geheel alleen*, eene overvloedige en geregelde suppuratie, zonder reuk, noch pijn. — Sedert meer dan 40 Jaren wordt de Zalf van Albespeyres voortdurend aanbevolen door de voornaamste Geneeskundigen, Professoren, Chefs van Hospitalen, Leden van Geleerde Genootschappen; op last van den Gezondheidsraad wordt zij aangewend in de militaire dienst van Frankrijk; het is een der voortreffelijkste verbeteringen, waarvan de Geneesheeren wel nota mogen nemen zegt het *Institut médical.* — Verkrijgbaar bij den Uitvinder te Parijs, Faubourg St. Denis 80, en in de Apotheken en Droogistwinkels van alle Landen, die van de wezenlijk aanbevelingswaardige Fransche Geneesmiddelen voorzien worden. — Aangezien een namaker tot een jaar gevangenzetting is veroordeeld geworden, moet men zich wel overtuigen van den naam Albespeyres en dat het Middel van de behoorlijke plaats afkomstig is. (18678)

ƒ 1000.

In eene ter dezer Stede gevestigde ZAAK, vraagt men ter uitb... van dezelve eene Som van **DUIZEND GULDEN**, tegen b... lijke Rente en Aflossing, van de soliditeit der Zaak kan men des... zende inzage bekomen. Inclinerende gelieve zich te adresseren f... onder Lett. A. B. bij den Boekverkooper F. OVERHOFF, S... 's Gravenhage. (210..

Agentschap.

Eene soliede **FABRIEK** vraagt **AGENTEN**, die in Koloniale ... werkzaam zijn en belooft eene goede Provisie; diegenen, welke b... van Soliditeit en Relatien kunnen produceren, zullen in aanmerking ... Brieven Franco onder Lett. D, bij den Boekhandelaar J. J. ARKEST... EN ZOON, te 's Hertogenbosch. (210..

Auf die im Verlag von J. ENGELHORN, in Stuttgart erscheinende:

BIBLIOTHEK DER
GESAMMTEN HANDELSWISSENSCHAFTE...

14 Bände, oder 50 Lieferungen von durchschnittlich 6 Bogen gross à 70 Cent, werden fortwährend von allen Buchhandlungen Be... lungen angenommen.

Ausführliche Prospecte, Exemplare der ersten Lieferungen, so... eine Probe der Gratiszugabe für die Abnehmer des ganzen W... (Erdkarte) sind in allen Buchhandlungen zur Ansicht aufgelegt.

Zu geneigten Aufträgen empfiehlt sich: die SEYFFARDT'... Buchhandlung, Amsterdam. (2097..

B. DEKEMA, te Utrecht, heeft uitgegeven:
PROSPECTUS EN 1ste AFLEVERING EEN...
NIEUWE UITGAVE VAN

ARMAND'S
JAGT- EN REISAVONTUREN IN AMERIK...

NAAR HET HOOGDUITSCH DOOR
J. J. A. GOEVERNEUR.

In één Deel van circa 500 Bladzijden in 8°.
VERSIERD MET 20 PLATEN. (21..

LECTUUR VOOR DE LAATSTE DAGEN DES JAA...

Uitgaven van C. VAN DER POST Jr., te Utrec...

LAVATER, WOORDEN UIT HET HART, 4de druk, sier... bonden à ƒ 1.40.

SPITTA, HARP EN PSALTER, *Liederen*, 2de druk, naar d... Hoogd. uitgave. Ingen. ƒ 0.60, gebonden ƒ 1.

S. J. VAN DEN BERGH, GEEST EN HART, *Liederen* geb...

BUNGENER, WAT DE KERSTBOOM ONS TE ZEGGEN H... Naar het Fransch. Met voorwoord van Prof. BRILL. Met een Plaatje...

Van het laatstgenoemde Boekje werden voor het aan... Kerstfeest reeds aanzienlijke getallen besteld, zoodat de v... weldra zal uitgeput zijn. (210..

KOOPT EN LEEST.

OUDERS en VOOGDEN, OUD-GEDIENDEN, MILITAIRE... alle Rangen en toekomstige Soldaten, en gij allen die iets wilt ... hoe het zoo al in het krijgsmansleven toegaat, koopt en leest het ... meeste Boekwinkels voorhanden Werkje:

SOLDATEN GRAPPEN.

Eerste en Tweede **BUNDEL**, bevattende ieder Zes Verhalen; ... de prijs slechts 25 Cents per Bundel is, ergo iedere Grap nog m... Centen kost. (202..

DE CHRISTELIJKE HUISVRIEND,

ONDER MEDEWERKING VAN 80 PREDIKAN...

is teregt een voor ieder bruikbaar **CHRISTELIJK HUIS...** Maandelijks wordt voor den geringen Prijs van 25 CENT een ... Lectuur aangeboden, waarin het licht des Evangelies schijnt ... **HUISGEZIN.** De toelichting van de H. Schrift, de algemeene ... telijke feestdagen. de blijde dagen van het Huisgezin, den toe... den Christen in zijne verhouding tot Maatschappij, Kerk en Kr... den hierin beurtelings besproken. Op die wijze wordt er voor ... dat een jaargang van dit Tijdschrift een **HUISBOEK** vormt, ... ook als het jaar verstreken is, zijne waarde behoudt.

INHOUD der 1ste Aflev. A. L. G. BOSBOOM TOUSSAINT ... over den Kinderdoop. J. HERMAN DE RIDDER, bij de Jaar... seling. H. A. C. DENIER VAN DER GON, Heer, ik ben gering ... al uwe weldadigheid en trouw! J. J. L. TEN KATE, ter He... viering van Oudejaarsavond en Nieuwejaarsmorgen.

De keurige **PREMIEPLAAT** voorstellende de Schilderij van ... SCHEFFER, **CHRISTUS CONSOLATOR**, hoog 40, breed ... duim binnensrands, wordt aan de Inteekenaren Gratis afgeleverd.

De 1ste Aflevering met Staalplaat en de groote Premieplaat ... alle Boekwinkels ter inzage voorhanden. (202..

LEYDEN. **D. NOOTHOVEN VAN GOOR.**

MIJ AANGAANDE EN MIJN HUIS, WIJ ZULLEN DEN HEER DI...
BIJBELSCH
CATECHISATIEBOEK,
VOOR
HUISSELIJK GEBRUIK.

Eene Handleiding voor Ouders en anderen, die aan hunne Kinderen en Huisgenooten onderrig... in de Godsdienst wenschen te geven, door

A. RUTGERS VAN DER LOEFF.

3de Druk, compl. in 9 à 10 Aflev., Prijs per Aflev. met Pl... 50 Cents, zonder Platen 20 Cents.

DIT WERK WORDT HET CHRISTELIJK HUISGEZIN ... BEVOLEN DOOR DE PROFESSOREN SCHOLTEN EN MUU... EN DE PREDIKANTEN VAN DER POT, SEPP EN VAN T... NENBERGEN.

LEYDEN. **D. NOOTHOVEN VAN GOOR.** (1...

GENERAL STEAM-NAVIGATION-COMPANY.
ROTTERDAM en LONDEN.

De Stoomschepen vertrekken met Passagiers en Goederen geregeld iederen Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.

ZATURDAG 15 DECEMBER, 's Middags 12 Ure. DINGSDAG 18 DECEMBER, 's Middags 12 ...
DONDERDAG 20 DECEMBER 's Namiddags 1 Ure.

VRACHTEN: GROOTE KAJUIT £ 1.10.— **HEEN EN TERUG** £ 2.5.—
VOOR-KAJUIT " —.17.— D°. 1.6.6

(18401) GEBROEDERS SMITH, Agenten.

De bovenstaande Afvaarten zullen plaats hebben, mits de Rivier vrij van ijs is.

ADVERTENTIEBLAD VAN VERKOOPINGEN EN AANBESTEDINGEN.

ABONNEMENT ƒ 2 per 3 Maanden of ƒ 5 per Jaar. ADVERTENTIEN 15 Cents per R... (18..

Uitgever **T. C. B. TEN HAGEN**, te 's Gravenhage.

AMSTERDAM, Vrijdag 14 December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is Hoofdstuk XI der Staatsbegrooting (Kolonien) *verworpen* met 41 tegen stemmen.

In ons verslag der zitting van 12 Dec. ll. van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is weggelaten de mededeeling van het antwoord in zijne tweede rede door den Minister van Oorlog gegeven op de vragen van den Heer Heemskerk Az., betreffende de kazernering in de hoofdstad. Z. Exc. is bij die rede eenigzins teruggekomen op zijne vroegere verklaring, dat de zaak als een *fait accompli* moet worden beschouwd; en heeft betuigd, dat er geene som voor het bouwen van kazernen en stallen te Amsterdam op deze begrooting was gebragt, omdat het onderzoek omtrent het daartoe best geschikte terrein nog niet was afgeloopen.

Wij vernemen, dat Z. M. de Koning eene som van *f* 600 heeft geschonken, ten behoeve der oprigting van een standbeeld voor Vondel.

Terwijl wij naar eene hiervoor geplaatste advertentie, betreffende eene inschrijving voor den spoorweg Warschau-Bromberg verwijzen, meenen wij aan onze lezers eenige bijzonderheden dienaangaande mede te deelen, welke wij aan de *Indépendance Belge* ontleenen. Na gewezen te hebben op het groote belang van spoorwegen voor den handel en de nijverheid in het algemeen, toont het vooral ook het nut aan van die wegen in de oostelijke landen van Europa. Het vestigt de aandacht vooral op Rusland, waar de regering tot den aanleg heeft besloten van belangrijke en uitgestrekte wegen, terwijl zij door eene wijze bescherming en eene krachtdadige medewerking vreemde kapitalen heeft uitgelokt, zoodat het geheele spoorwegnet bijna reeds in zoodanigen toestand verkeerd, dat het voor de exploitatie kan worden opengesteld. Onder de belangrijkste spoorwegen in het Moscovitische rijk behoort die van Warschau naar Petersburg, als zijnde het verbindende lid met het groote Europesche spoorwegnet. Wat nu het Poolsche spoorwegnet betreft, deze bestaat uit drie lijnen, die alle te Warschau uitloopen. De eerste loopt van Warschau naar Petersburg, de tweede van Warschau naar Weenen, de derde van Warschau naar Bromberg. De lijn Warschau-Petersburg brengt laatstgenoemde hoofdstad in gemeenschap met die van Polen, terwijl de beide laatste naar de Poolsche hoofdstad alle producten en reizigers vervoeren, die bestemd zijn naar Noord- en Midden-Rusland. Deze drie lijnen vormen het groote middel van gemeenschap tusschen Europa en Azie. Vermits Rusland Warschau heeft aangewezen als het uitgangspunt voor dien grooten gemeenschaps-weg, moeten ook daar de wegen uitloopen, die de vereeniging van Rusland met Westelijk Europa zullen bewerkstelligen. De reeds zoo productieve weg Warschau-Weenen verschaft eene regtstreeksche gemeenschap tusschen Triëst, Weenen, Oostenrijk, Hongarije, enz. en Warschau. Hiermede vereenigen zich ten Zuiden van Polen de wegen van Berlijn en Breslau. Deze is de kortste weg tusschen Warschau, Londen, Parijs, Brussel, Amsterdam, Hamburg, Stettin, Hanover, Brunswijk en al de steden langs de kust van de Oostzee. Over Berlijn moet de geheele beweging tusschen die punten loopen; om van daar Warschau te bereiken, moet men over Breslau en Kattowitz reizen en dus een grooten omweg maken, omdat Berlijn en Warschau nog niet door een regtstreeksche weg zijn verbonden. Deze regtstreeksche lijn is echter in aanleg. De regering heeft aan eene maatschappij concessie verleend voor den aanleg van een spoorweg van Warschau naar Bromsbarg, bestemd om een spoorweg van Berlijn naar Warschau te voltooijen, waardoor tevens de afstand met 215 mijlen zal worden verminderd. De weg Berlijn-Warschau over Breslau en Kattowitz toch is 878 mijlen lang en de weg Berlijn-Warschau over Bromberg, beslaat slechts 663 mijlen. Zoodat langs dezen weg de reiziger van Londen, Parijs, Brussel, Amsterdam en geheel westelijk Europa den minderen afstand van 215 mijlen zal hebben af te leggen en de reis hem 32 fr. 25 c. minder zal kosten. Deze weg zal niet alleen den grooten weg van het Oosten naar het Westen van Europa voltooijen, maar tevens dienstbaar zijn aan de belangen van de nijverheid en den landbouw der streken, waardoor hij loopt; hij is bestemd om een snel en goedkoop middel van gemeenschap te vormen tusschen Polen en de havens der Oostzee, om den waterweg van de Weichsel te vervangen, waarop de vaart gedurende acht maanden des jaars is gestremd en waarvan het gebruik steeds kostbaar is. De streken, waardoor deze weg loopt, zijn zeer bevolkt; de landbouw verkeert er in bloeijenden toestand en de graanhandel wordt er op groote schaal gedreven. Behalve een aantal steden en dorpen, welke langs den weg gelegen zijn, wordt hij door de wegen, die daarop uitloopen, in gemeenschap gebragt met de voornaamste fabriekdistricten en mijnen van Polen. Uit een en ander blijkt, dat de nieuwe lijn bestemd is om in drie belangrijke zaken te voorzien, namelijk om eene regtstreeksche lijn tusschen Westelijk en Noordelijk Europa en Petersburg te voltooijen en den afstand met 215 mijlen te vermeerderen, om dienstbaar te zijn voor eene rijk bevolkte streek met bloeijende nijverheid en handel en eindelijk om eene geregelde en goedkoope gemeenschap te openen tusschen de havens der Oostzee en geheel het koningrijk Polen. Zulk eene lijn is van den eersten rang en hare exploitatie zal gunstige uitkomsten opleveren. Ofschoon deze laatsten niet met juistheid zijn op te geven, kan men bij vergelijking met den spoorweg Warschau-Weenen, welke in nagenoeg gelijken toestand verkeert, daarover oordeelen. Laatstgenoemde spoorweg brengt thans 21,000 francs per mijl op; indien nu dezelfde opbrengst wordt aangenomen voor de nieuwe, dan verkrijgt men eene vermoedelijke opbrengst van 7 pCt. op het maatschappelijk kapitaal, en met het oog op de steeds vermeerderende inkomsten van eerstgenoemden weg, die ons tot punt van vergelijking dient (15 pCt. 's jaars), vindt men aanleiding om te gelooven, dat de straks gnnoemde opbrengst weldra zal worden overtroffen. Behalve al de gunstige uitzigten, welke voor het kapitaal van den spoorweg Warschau-Bromberg in het bovenvermelde worden gevonden, vindt men nog meer geruststelling in den waarborg van een minimum van interest door de regering van het koninkrijk Polen. Deze waarborgt namel. 4½ pCt. intrest en amortisatie gedurende den tijd der concessie, terwijl de geamortiseerde actien nog een proportioneel aandeel in de winsten behouden tot aan het einde der operatie. De grond, waarop de weg wordt gelegd, levert geen bezwaren op. Alle plannen zijn door de regering goedgekeurd, bijna alle gronden zijn aangekocht, de werken zijn in vollen gang en een contract met een der aanzienlijkste huizen van Belgie aangegaan geven aan de maatschappij, die de concessie erlangd heeft, waarborg dat men het maatschappelijk kapitaal, op 5,886,000 roebels zilver vastgesteld, niet te boven zal gaan. Eene eerste uitgifte van aandeelen heeft reeds plaats gehad; de inschrijving is in de streken, waar de weg wordt aangelegd, bijna geheel volteekend; weldra zal eene tweede en laatste uitgifte plaats hebben; de inschrijving zal eerlang voor het publiek worden geopend, hetwelk daarbij eene goede geldbelegging zal vinden met gewaarborgden intrest en uitzigt op groote dividenden.

De persoon, die met gebruikmaking van de valsche kwaliteit als buurtsecretaris (zie ons N°. van Woensdag), giften inzamelde, is aangehouden en ter beschikking van de justitie gesteld. Het is niet de eerste keer, dat hij met haar kennis maakt.

Eergisteren avond is in de conferentie voor de Rijntollen, te Carlsruhe, besloten, het volle en kwart regt te verminderen, voor Pruisen, Baden en Beijeren een tiende, en voor Hessen en Nassau op een zesde, van het bij de Maintzer conferentie bepaalde volle regt voor de vaart naar boven.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN, 14 Dec., ten 8 ure Voormiddag.

Plaatsen.	Barometer. Millimêt.	Wind. Rigting.	Wind. Kracht	Temperat. Celsius	Toestand der Lucht.	Toestand der Zee.
Groningen.	+ 9.6	N.O.t.N.	0	+ 1.1	—	—
Helder....	+ 9.0	O.	0.7	+ 2.4	—	—
Maastricht.	+ 7.0	N.	2	+ 2.2	—	—
Vlissingen.	+ 7.2	O.t.N.	2	+ 2.6	—	—
Hartlepool.	+10.7	W.	—	+ 9.4	goed.	slecht water.
Portsmouth	+ 9.6	O.	—	+ 3.9	mistig.	gewone zee.
Plymouth..	+ 8.6	O.	1	+ 5.6	idem.	slecht water.
Havre.....	—	O.N.O.	1	+ 3.8	schoon.	holle zee.
Brest.....	+ 2.9	W.	—	+ 4.7	bewolkt.	schoon.
Parijs.....	+ 4.7	N.	2	+ 0.5	idem.	—

Grootst verschil in Bar.-afw.: In Nederland 2.6, over het geheel 7.8 mm.

** 's GRAVENHAGE, 14 Dec. H. M. de Koningin en Z. K. H. de Prins van Oranje hebben gisteren avond de voorstelling in den koninklijken Franschen schouwburg met Hd. tegenwoordigheid vereerd, alwaar ten tooneele werd opgevoerd de opera *Orphée*, waarvan de titelrol door Mlle. Vestvalia werd vervuld.

— Gisteren namiddag heeft bij Z. K. H. den Prins van Oranje een groot diner plaats gehad, dat door HH. DD. HH. de hertogen Bernard en Eduard van Saxen-Weimar, beneveus groot-officieren van 's Konings Huis werd bijgewoond.

— Z. D. H. de hertog Adolph van Saxen-Weimar, hoofdofficier in Oostenrijksche dienst, is in de residentie aangekomen.

— Bij arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden van heden is *verworpen* het beroep in cassatie ingesteld door vrouwe A. J. van Heeckeren, Wed. A. Fock, c. s. tegen dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland.

* LEIDEN, 14 Dec. Heden zijn alhier tot doctoren in de regten bevorderd de Heeren F. S. C. J. van Randwijck, geb. te Bemmel, na verdediging van Theses Juridicae Inaugurales; J. L. Geradts, geb. te Roermond, na verdediging van een academisch proefschrift: „Bijdrage tot de geschiedenis van den Souvereinen Raad in het overkwartier van Gelderland te Ruremonde (1580—1794)" en E. A. C. N. Wittert, geb. te 's Gravenhage, mede na verdediging van een academisch proefschrift: „Over het Nederlandsch Dienstboden-Regt."

UTRECHT, 14 Dec. Gelijk vroeger van H. M. de Koningin, zoo verneemt men, dat ook thans van H. M. de Koningin-Weduwe en van H. K. H. Prinses Frederik der Nederlanden kostbare voorwerpen zijn ingekomen, voor de in Jan. 1861 hier ter stede ten behoeve van de Hervormde diaconiescholen te houden bazar. Ook verneemt men, dat bij dames bestuurderessen der loterij van de vrouwen-vereeniging alhier, van H. K. H. Prinses Frederik der Nederlanden ontvangen is een prachtig kanapé-kussen.

— Heden heeft de Heer Mr. O. v. Rees, tot dusverre Hoogleeraar te Groningen, zijn hoogleeraarsambt in de staathuishoudkunde en statistiek aan deze hoogeschool aanvaardt, met het houden, in het groot Auditorium, eener plegtige redevoering over de wetenschap der statistiek.

Nederlandsche Kolonien.

BATAVIA, 29 October 1860.

(VERVOLG).

Per telegraaf zijn van Soerabaya de volgende berigten ontvangen:

Timor, 21 September. — De hoofden van Manobait zijn te Koepang geweest, om hunne gehechtheid en onderwerping te toonen. Vele ziekten en sterfgevallen in de binnenlanden door koorts en pokken.

Banda en Menado, 1 en 12 October. — Alles rustig. Niets bijzonders.

Amboina, 4 October. — De negorijen Waisamoe en Kairatoe, op de zuidkust van Ceram, zijn in verzet gekomen. De overste de Braband, met 125 man derwaarts gezonden, heeft Waisamoe in de asch gelegd, terwijl Kairatoe door de opstandelingen is verlaten. De vijand wordt verder in het bosch en het gebergte opgespoord. De oorzaak van den opstand schijnt het Kakian-verbond te zijn.

Ternate, 8 October. — Een nieuw tractaat is met den sultan van Tidore gesloten.

Makasser, 19 October. — Z. M. stoomschip *Reinier Claessen* is den 1sten October ter hoofdplaats teruggekeerd van eene reis naar Mandhar, Kajeli, Palos en Toli Toli; overal, behalve te Balangnipa Mandhar, was voldaan aan den eisch om schadevergoeding wegens zee- en strandroof. Er werden geene zeeroovers ontmoet. De doeloeng van Lamoeroe heeft zijdelings verzocht te Makasser vergiffenis te mogen komen vragen. Kraeng Segeri, zoon van den leenvorst van Boni, is te Makasser gekomen, om over zijne belangen te spreken.

— Van de Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo meldt men het volgende: Volgens een van Soerabaija per telegraaf ontvangen berigt, heeft de majoor Schuak, met 200 man eene benting te Boekit Menang na een hevig kanonvuur, doch zonder bres te schieten, omsingeld en genomen, bij welke gelegenheid de 1ste luitenant Hamming sneuvelde, en de kapitein Graas benevens 8 soldaten gewond werden.

De majoor Schuak zou in de eerste dagen van October met eene sterke kolonne naar Batoe Mandi oprukken, alwaar, volgens geruchten, nog vier bentengs waren opgerigt, die door p. m. 1500 man werden verdedigd. Het gerucht, dat demang Lehman gedood zou zijn, is niet bevestigd. Verdere bijzonderheden zijn voor alsnog bij de regering niet bekend.

BATAVIA 26 October. *Koffij*. Java. De laatste transactie was a *f* 35.50 per picol. De oogst van 1861 van de landen Tjassem en Pamanoekan, zal in den loop der maanden Maart of April aanstaande bij inschrijving ten verkoop aangeboden worden, in kavelingen van p. m. 2000 pikols. De hoeveelheid zal denkelijk 16m/ pikols bedragen. Padang Koffij niet voorhanden. — *Suiker*. N°. 16 *f* 16 per pikol nominaal. — Geene transactien op de plaats te noteren. De oogst van 1861 van de landen Tjassem en Pamanoekan, zal in den loop der maanden Maart of April aanstaande bij inschrijving ten verkoop aangeboden worden, in kavelingen van p. m. 2000 pikols. De kwantiteit zal denkelijk 18m/ pikols bedragen.

Rijst. Eerste kwaliteit Batavia	*f* 156 a 180	p. coyang.	Verkocht; tamelijke voorraad.
Tweede „ „...	„ 135 „ 150	„	
Witte Carga.........	„ 125 „ 130	„	
Ordinare.............	„ 120 „	„	

Arak met verkoopen van *f* 55 a 60.

Indigo. Verkocht te Samarang a *f* 4.15 per ℔ voor eerste kwaliteit. — *Gutta Percha*. Niets ter markt. — *Gom Elastiek*. Afgedaan van *f* 105, a *f* 95 per picol, tot de laatste notering gezocht. — *Gom Dammar*. *f* 22 per picol; afgedaan. — *Huiden*. Koe. *f* 3 a 4 per stuk; tamelijk gevraagd. Buffel *f* 3 a 3.75 gezocht. — *Notenmuscaat*. Benkoelen a *f* 80 per picol, moeijelijk te plaatsen. — *Foelie*. Benkoelen. Afgedaan a *f* 59 per picol; lusteloos. — *Zwarte Peper*. Benkoelen. *f* 19.50 a 21 per picol, verkocht. Lampongs *f* 19 per picol, afgedaan. Witte. Verkocht a *f* 40 per picol; schaars. — *Lange Peper*. Niet voorhanden; *f* 18 per picol, nominaal. — *Cubeben*. Niets ter markt. De laatste verkoop was a *f* 85 per picol. — *Rotting*. Banjermassing *f* 8 per picol. Padang *f* 6 per picol; met geringe verkoopen. — *Sapanhout*. Manilla in Ent. *f* 6 per picol; geene vraag. Java *f* 3 a 4 per picol; lusteloos.

INVOERARTIKELEN. *Madapolams*. Holl. Witte. Steeds lusteloos, met toenemenden voorraad. Ongebl. Prijzen iets lager. Eng. Witte. Zonder omzettingen, en markt overvoerd. Ongebl. Tot lagere prijzen te plaatsen. — *Shirtings*. Holl. Witte en Ongebl. Geringe vraag, en prijzen achteruitgaande. Eng. Witte. Zonder afdoeningen. Ongebl. Traag van de and gaande. — *Gedrukte Katoenen*. Onverkoopbaar. — *Battiks*. Sommige soorten slechts gewild. — *Geweven goederen*. Stil. — *Jaconets*. Witte. geringe handel. Gedrukte. Onverkoopbaar. — *Adr. Rood Katoen*. Holl. Gewild, doch zonder verbetering in prijs. Eng. Stil. — *Drills*. Amerik. Niets ter markt. Eng. Flaauw. Holl. Gewild. — *Garens*. Ongebl. Geene transactien. Groen en Oranje. De markt stil. Adr. rood. Tamelijk gezocht. Holl. en Duitsch, Goed geverwd gewild. — *Wollen goederen*. Moeijelijk te plaatsen. — *Metalen*. Zw. IJzer. Groote voorraad. Belangrijke afdoeningen in veiling van door zeewater beschadigd. Eng. Overvoerd. — *Koper Blad*. Weinig omzet, met voorraad. — *Koperen spijkers*. Eenigzins gewild. — *Staal*. Voorraad; met weinig vraag.

WISSELKOERS. Op Holland, 6/m. dato. *f* 102.50 à *f* 103 pCt. Op Engeland 6m/zigt *f* 11.25 p. £st. Gouvt. trekt a Pari. N. H. M. trekt a *f* 101 pCt.

Vrachten: Naar Nederland waren de bevrachtingen als volgt: Louisa, Kroonprinses van Zweden, Rotterdam *f* 80 voor Suiker, *f* 70 voor Rijst, en *f* 100 voor Arak, te Soerabaya te laden; Eugenie, Rotterdam, *f* 80 voor Suiker, *f* 70 voor Rijst, en *f* 90 voor ligt goed hier en te Cheribon te laden; Hendrika, Rotterdam, door de N. H. M. opgenomen à *f* 80 voor Suiker, Dammar en Nagelen, en *f* 70 voor Thee; Zwerver, Rotterdam, *f* 80 voor Suiker alhier, en *f* 90 voor Koffij te Padang; Bellatrix, Amsterdam, te Soerabaya opgenomen, conditien onbekend; Guurtje en Maria, Rotterdam, *f* 77.50 voor Suiker, en *f* 72.50 voor Rijst, van hier; West Kapelle, Rotterdam, laadt Suiker, Koffij en ligt goed te Samarang en te Soerabaya, vracht prijs geheim; Laura en Adèle, Amsterdam, door de N. H. M. opgenomen a *f* 80 voor Suiker, Koffij, Indigo en Huiden, *f* 70 voor Thee en *f* 35 voor Koperen duiten, te Tagal en Samarang te laden.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

BATAVIA, 14 Oct.; Kosmopoliet, Bouten, Rott. - Amsterdam, Wiegmink, Amst. - Doelwijk, van der Putte, Rott. - J. C. Schotel, van Beest Holle, id. - Constantia, Overgaauw, id. — 15 Oct.; Johanna en Geertruida, Flens, id. - Pollux, Cruys, Texel. - California, de Wijn, Amst. — 18 Oct.; Nieuwland, Pot, Singapore. - Anna en Helena, Don, Macao. — 19 Oct.; Bezoekie, Rusman, Rott. - Ortelius, Groote, Amst. — 20 Oct.; Catharina Maria, Schuchard, Rott. - Grootmeester Nationaal, Giesse, Nieuwe Diep. - Susanna, Vonck, Rott. — 21 Oct.; Tonia, Zeeman, Nieuwe Diep. - De Zwerver, Franzen, Hongkong. — 22 Oct.; Wilhelmina en Elise, Pribee, Newc. - Guurtje en Maria, Kruyt, Singapore. — 24 Oct.; West-Kapelle, Crucq, id. — 25 Oct.; Jacobus, van Loon, Rott.

SOERABAYA, 11 Oct.; Bellatrix, Sandberg, Amst.

SAMARANG, 18 Oct.; Rijnbrand, Lange, Amst.

BANJOEWANGIE, 5 Oct.; Mary Goddard, Haring, Rott. (via Falmouth).

UITGEZEILD.

BATAVIA, 14 Oct.; Azia, Molenaar, Nederland. - Maria Catharina, Bertrand, id. - Aegidia en Paulina, Itz, id. — 16 Oct.; Stad Middelburg, Ouwehand, id. — 18 Oct.; Eugenie, Bargman, id. - Acadia, Greefkes, Padang. — 20 Oct.; Hendrika, van Aalburg, Nederland. - Pauline Constance Eléonore, Pybes, id. — 22 Oct.; Otto, Rotgans, Rotterd. - Nieuwland, Pot, Nederland. — 24 Oct.; Noach, Wierikx, id. - Zeelust, Knaap, id. — 26 Oct.; Twee Gezusters, Keuzekamp, id. - Zeenimph, Graadt van Roggen, id. - Albert Borstig, Wegener, id. - Constantia, Overgaauw, id.

SAMARANG, 16 Oct.; Twee Gezusters, Keuzekamp, Nederl.

SOERABAYA, 9 Oct.; Amerika, Zeeman; Nederl. (over Pangoel). - Fop Smit, Hoefman, id. (over Panaroekan). — 10 Oct.; Wilhelmina, Blekkingh, id. (over Passaroean. — 11 Oct.; Prinses Amelie, Groeneveld, id. (over id. - D. T. Visser, van der Linden, id. over id. - Zeemeeuw, Kayser, id. (over Patjitan). — 12 Oct.; Kortenaar, Glazener, id. (over Passaroean). — 13 Oct.; Amicitia, Gaaff, id. (over Probolingo). — 14 Oct.; Electra, Wegman, id. (over Bat.) Jacob en Anna, Petersen, id. (over Passaroean).

TAGAL, 3 Oct.; Johanna Maria, Dam, Nederland (via Samarang). — 20 Oct.; Walvisch, Schut, id. (via Samarang).

PANAROEKAN, 26 Sept.; Straat Bali, Schol, Nederland.

PEKALONGAN, 10 Oct.; de Zwaan, van Hemert, Amst. (via Samarang.) - Hendrik Ido Ambacht, Bijl, Rott. (via Soerabaija). — 19 Oct; Cornelia Smit, Wiedenaar, Nederland (via Samarang).

TJILATJAP, 27 Sept; Jan van Galen, de Boer, Rott. — 1 Oct,; Jhr. Mr. van de Wall van Puttershoek, Lammerts, Amst.

PASOEROEAN, 29 Sept.; Amsterdam, Wehdemeijer, Nederland. — 1 Oct.; Daniel Jeffries, Jeffries, id. — 6 Oct.; Johanna Maria Christina, Gorter id. — 11 Oct.; Ulidia, Logan, id.

DOORGEZEILD.

STRAAT SUNDA, 11 Oct.; Amelia Augusta, van Gijzel, Cardif n. Singapore. — 12 Oct.; Josepha Louisa, Muijsson, Batavia n. Padang. - Bengalen, Planten, Cardif n. Singapore. — 14 Oct.; Minister Thorbecke, van Duin, id n. id. - Allegonda Jacoba, Deurholt, Bat. n. Amst. — 18 Oct.; Loopuijt, van der Hidde, Cardif n. Singapore.

LAATSTE BERIGTEN.

WEENEN, Donderdag 13 December (des namiddags).

Door het geregtshof, hetwelk heden morgen den Heer Richter schuldig heeft verklaard aan het omkoopen van den generaal von Eynatten tot het misbruik maken van gezag (*gisteren per telegram gemeld*), is hij veroordeeld tot dertig dagen gevangenisstraf, waarbij twee vastendagen zullen zijn. Het bedrag der aan Eynatten geschonken som is ten behoeve van het armenfonds der hoofdstad verbeurd verklaard.

FRANKFORT, Donderdag den 13den Dec. Slotkoersen: 5 pCt. Metall. 44$\frac{3}{8}$; Dito Nation. 52$\frac{1}{8}$; Loten —; Bank Actien —; Cred. —; 3 pCt. Spanje 47$\frac{1}{4}$; Dito 1$\frac{1}{4}$ pCt. 40$\frac{1}{4}$. — Wissel: Londen 116$\frac{3}{4}$; Weenen 81$\frac{1}{4}$.

HAMBURG, Donderdag den 13den Dec. 3 pCt. Russen 58$\frac{1}{4}$; 3 pCt. Spanje 45$\frac{1}{2}$; 1$\frac{1}{4}$ pCt. Dito 38$\frac{1}{2}$; Vereins Bank 98$\frac{3}{8}$; Noord-Duits. Dito 80$\frac{5}{8}$. — Wissel: Londen —.—; Amst. —.—.

PARIJS, Donderdag 13 December.

De Graaf van Parijs zal morgen naar Londen vertrekken waar hij eenige dagen zal vertoeven.

Het gerucht dat de Heer Fould met eene zending naar Italie zal belast worden, wordt thans tegengesproken.

De voorloopige beraadslagingen betreffende het handelsverdrag, dat tusschen Frankrijk en Belgie zal gesloten worden, zullen eerstdaags een aanvang nemen.

De toestand van den bisschop van Viviers, die bij het ongeluk te Vienne (Isère) belangrijk gewond is geworden, boezemt ernstige bezorgdheid in.

MADRID, Woensdag 12 December.

De begrooting is door de Cortes aangenomen. Volgens het dagblad de *Leon Espanol* zal de Heer Narvaez in het burgerlijk leven terug treden. In Grenada hebben geduchte overstroomingen plaats gehad, waardoor vele huizen zwaar zijn beschadigd te Santafé; te Badagez is een weeshuis ingestort ten gevolge waarvan vele kinderen, in het gesticht opgenomen, gedood en gewond zijn.

ROTTERDAM, 14 Dec. Afloop der heden gehouden Veiling van 177,000 kilo's **PALMOLIE**, directe aanvoer van de Kust van Guinea.

Ex Goudkust: Ca. 18,500 k°. prima Whydah, a *f* 27$\frac{1}{4}$ verkocht; circa 7400 k°. dito Kustolie, a *f* 27$\frac{3}{4}$ opgeh.; ca. 1600 k°. Tertia beschadigd, a *f* 20$\frac{3}{4}$ opgeh.

Ex George de la Mina: Van ca. 25,000 k°. prima Whydah, zijn 2 kav. a *f* 27$\frac{1}{2}$ verkocht, 6 kav. a *f* 27$\frac{3}{4}$ opgeh.; ca. 39,000 k°. prima Kustolie, opgeh. a *f* 27$\frac{1}{4}$; ca. 14,000 k°. dito beschadigd, opgeh. a *f* 25$\frac{1}{4}$; van circa 48,000 k°. dito × zijn 3 kav. a *f* 26$\frac{1}{2}$ verkocht, 13 kav. a *f* 26$\frac{3}{4}$ opgeh.; ca. 11,500 k°. dito beschadigd a *f* 24$\frac{3}{4}$ opgeh.; ca. 9000 k°. secunda a *f* 24$\frac{3}{4}$ opgeh.; ca. 2300 k°. dito beschadigd a *f* 22$\frac{3}{4}$ opgehouden.

ROTTERDAM, 14 Dec. Van Tabak zijn heden afgedaan 25, 20, 10 en 17 v. Maryland ex Kalamazoo, 10 v. dito ex Julia Trundij, 25 v. dito, 2, 24 en 2 v. Virginy ex Everett en 8 v. dito ex Tweligt.

SCHIEDAM, 14 Dec. Moutwijn *f* 13; Genever *f* 18$\frac{1}{2}$; Amst. Proef *f* 19$\frac{1}{4}$.

ROTTERDAM, Vrijdag 14 Dec. W. S. 4 pCt. 98$\frac{1}{4}$; Port. 1856/57 44$\frac{7}{16}$; Rusland 1855 6de Serie 95$\frac{5}{16}$; Dito 5de Serie 86$\frac{1}{4}$; Dito 1840 4 pCt. 75$\frac{1}{4}$; Dito Spoorweg Aand. volgef. 206$\frac{1}{4}$; Oostenr. Metal. 43$\frac{7}{16}$; Dito Nat. 50$\frac{3}{8}$; Dito Zilver 65$\frac{1}{4}$.

PER TELEGRAAF.

LONDEN, HEDEN, Vrijdag 14 December.

(*Reuter's Office.*) Engeland neemt het voorstel aan van Hanover, dat het derde millioen voor den afkoop van den Stadertol, hetwelk betaald moet worden door de andere staten behalve door Engeland en Hamburg, omgeslagen zal worden volgens de vlag.

TWEEDE DEPECHE.

Lord George Hamilton Gordon, graaf van Aberdeen, is gisteren in 76-jarigen ouderdom overleden.

DERDE DEPECHE.

Reuter's Office heeft berigt uit Bombay van 16 Nov., meldende, dat het vijfde Europeesche regement te Dinapore aan het muiten is geslagen en dien ten gevolge is ontbonden; een soldaat is gefusilleerd. Het verzet tegen de belasting op het inkomen blijft te Bombay aanhouden.

LONDEN, HEDEN, Vrijdag 14 December.

In Koloniale goederen is niets van eenig belang omgegaan. — *Granen* onveranderd, de stemming is echter vast. — *Lijnolie* 29 a 29.3. — *Raapolie* 41.3 a 41.6.

LIVERPOOL, HEDEN, Vrijdag 14 December.

Van *Katoen* zijn 8000 b. tot vaste prijzen omgezet.

WEENEN, HEDEN, Vrijdag 14 December.

De *Ostd. Post* bevat een uitvoerig artikel, waarin wordt gezegd: In Moldavie en Wallachije zullen depots van wapenen en andere oorlogsbehoeften worden opgerigt, vreemden legioenen worden georganiseerd, welk een en ander als het gevolg mag beschouwd worden van een zeer wijd vertakt plan, waarvan aan de eene zijde het doel is het losrukken van sommige landstreken van het gezag der Verhevene Porte, deels het opruijen van sommige nationaliteiten, ten einde ze tot oproer te verleiden. Er worden niet slechts Hongaarsche legioenen opgerigt, maar ook Poolsche. Het gevolg hiervan is, dat de Russische regering deswege eene dreigende nota heeft gezonden aan Vorst Alexander Jan I, terwijl een legercorps van 12,000 man in Bessarabie zal worden geconcentreerd.

PESTH, HEDEN, Vrijdag 14 December.

In den afgeloopen nacht heeft de stedelijke overheid de hulp ingeroepen van de militaire magt, ten einde baldadigheden te voorkomen op de openbare straat, gepleegd tegen de keizerlijke wapenborden en andere dergelijke teekenen. Ten gevolge hiervan werd de rust spoedig hersteld. Volgens eene mededeeling van de *Ostd. Post* hebben eenige soldaten van Hongaarsche en Poolsche afkomst in een der koffijhuizen, onder het drinken van sterken drank, zich luid ter gunste van de herstelling der onafhankelijkheid van Hongarije en Polen uitgelaten en de zwartgele uitmonstering van de uniform getrokken hebben, waarop de militaire magt te hulp is geroepen, die de oproermakers in verzekerde bewaring heeft genomen.

Volgens de *Oester. Zeit.* is aan de hofkanselier van Hongarije het volgende adres aangeboden en aan de verschillende comitaten toegezonden om zich daarnaar te regelen: 1°. De landdag zal zoo spoedig mogelijk worden bijeengeroepen naar de bepalingen van de kieswet van 1848; 2°. de wet op de drukpers, uitgevaardigd in 1848, zal weder van kracht worden verklaard; 3°. de achterstallige belastingen zullen niet worden ingevorderd dan na de bijeenroeping van den landdag, en 4°. in de comitaten zal alleen regt worden gesproken door regters door Hongarije gekozen.

PARIJS, HEDEN, Vrijdag 14 December.

De Keizerin is gisteren namiddag ten 6$\frac{1}{2}$ ure alhier teruggekeerd. Haar gezondheidstoestand is veel gunstiger.

TWEEDE DEPECHE.

Volgens den jongst bekend gemaakten staat van de bank is de voorraad van munt en munt-materiaal met 2$\frac{3}{8}$ millioen, het bedrag der wissels in portefeuille met 23$\frac{3}{8}$ millioen, dat der beleeningen met 6$\frac{1}{4}$ millioen, dat der in omloop zijnde bankbiljetten met 9$\frac{1}{4}$ millioen en dat van de rekeningen courant van particulieren met 19$\frac{3}{4}$ millioen verminderd. De rekeningcourant der schatkist heeft eene vermeerdering van $\frac{3}{4}$ millioen ondergaan.

TURYN, HEDEN, Vrijdag 14 December.

De vijandelijkheden tegen Gaëta zijn sedert drie dagen gestaakt. Men hoopt dat de diplomatieke onderhandelingen eerlang tot eene gunstige uitkomst zullen leiden.

Sardinische 5 pCts. 80.50.

MADRID, HEDEN, Vrijdag 14 December.

De *Espana* meldt, dat de hoofden der gematigde partij hebben beraadslaagd over de later te volgen gedragslijn. De Heer Gonzalez Bravo heeft de noodzakelijkheid aangetoond om zich aan te sluiten bij de absolutisten of de revolutionnairen, Dit voorstel is verworpen, waarop de Heer Gonzalez Bravo verklaarde zich bij bij de revolutionnaire partij te zullen voegen.

TEXEL, HEDEN, Vrijdag 14 December.

Binnen: Emma, Hofkamp, Londen. - Johannes, Rieke, Dantzig. - Ceres, Huizinga, Newcastle.

Uitgezeild: Young Marquis, Twigman, Corfu. - Iduna, Holtz, Newcastle. - Demuth, Ontten, Livorno. - Zenobia, Bloom, Yarmouth. - Scandinavien, Abrahamsen, Larwich. - Durango, Eliassen, id. - Magnet, S., Londen.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, Vrijdag 14 December.

Gisteren werd de verkoop bekend van 166/3 fust. Havana Honig tot *f* 28 in entr. voor export., hiermede is de geheele voorraad opgeruimd en blijft er tot die prijs vraag bestaan.

Heden zijn bij inschrijving verkocht 715 st. Runder- en 282 st. Buffelhuiden, per Scotia.

SCHIEDAM, 13 Dec. Rogge: 148/2 ℔ Libau *f* 220 6/w. — Moutwijn *f* 13.25; Genever *f* 18.75; Amst. Proef *f* 20.

DORDRECHT, 13 Dec. *Tarwe* ging door beperkten aanvoer beter van de hand, in de goede en middelsoorten werd 10 a 20 c. hooger besteed. De prijzen zijn als volgt: Jar. Zeeuws. en Inl. *f* 11 a 12.70; n. dito 1860 *f* 8,30 a 10,90; zomer dito *f* 7 a 8.60. — *Rogge* met weinig aftrek, Zeeuws.

en Inl. 10 c. lager; vreemde zonder handel en op vorigen koers geveild; j. Zeeuws. en Inl. *f* 7.20 a 7.80; n. dito *f* 6.20 a 7.10. — *Garst* flaauw, Winter en Zomer n. kwal., dooreen 20 c. lager; n. Zeeuws. en Vlaams. Winter *f* 5.50 a 6.70; n. dito Zomer *f* 5.30 a 6.20. — *Spelt* alleen puike als voren, ord. 10 a 20 c. lager. — *Haver* tot ruim vorige prijzen begeerd. — *Paardenboonen*: Harde goed prijshoudende, wakke zeer slap. — *Erwten* naar deugd, blaauwe op goede kook van *f* 8 tot 11.80 en mesting van *f* 6 tot 7 verkocht. — *Boekweit* wederom met beperkten handel, Steenbergsche a *f*240 geveild, mindere a *f*233 verkocht, Fransche a *f*225 te koop. — ***Koolzaad*** niet slapper, voor puik jarig Overm. werd 1 £ hooger (72 £) besteed, mindere kwal. 69 £ en nieuw naar deugd 60 a 65 £, ord. voor 62 £ gedaan; 9 vats op April 73½ £ gehouden. — *Lijnzaad* tot iets lager prijs verkocht; 112 a 113 ℔ Morshansky voor *f*365; 106 ℔ Riga a *f*300; en 113 ℔ Berdiansky a *f*365 geveild. — *Hennepzaad* a *f*240. — Nieuw ***Kanariezaad*** van *f*255 tot 315 afgegeven. — *Raapolie*, vlieg. voor *f*41½ gedaan; op 1 Mei 1861 a *f*42½ te koop. — *Lijnolie*, vlieg. *f*31½. — Harde ***Raapkoeken***, vlieg. *f*88 a 90 besteed, overige soorten als voren.

HOORN, 13 Dec. De prijs der kleine Gras-Kaas was heden *f* 31.50, commissie *f* 30.50. Aanvoer 102 stapels.

ZAANDAM, 13 Dec. *Rogge* hooger; Maart *f* 195; Mei *f* 195. — ***Raapolie*** op 6/w. *f* 42¾; vlieg. *f* 41½; Mei *f* 41¾; Najaar *f* 42. — *Lijnolie* op 6/w. *f* 32; vlieg. *f* 30¾; Voorjaar *f*31½. — *Raapkoeken* *f* 82 a 86. — *Lijnkoeken* *f* 12 a 15.

BROEK IN WATERLAND, 13 Dec. Heden werden ter kaasmarkt aangevoerd 14 stapels, inhoudende 1253 stuks en wegende te zamen 2666 Ned. ℔. De hoogste prijs was *f*30.25 per 50 Ned. ℔.

APELDOORN, 16 Dec. Tarwe *f*10 a 13; Rogge *f*6 a 6.50; Boekweit *f* 6 a 7.

DEVENTER, 12 Dec. Aan de op heden gehouden veemarkt waren 120 Koeijen en 18 Paarden aan de lijn. De handel was zeer levendig en tegen buitengewoon hooge prijzen ging bijna alles vlug van de hand.

DALFSEN, 13 Dec. Op de weekmarkt te Ommen van gisteren waren de prijzen als volgt: Rogge *f*5.75 a 6, Boekweit *f* 6.50 a 7.50, Boter ⅛ vat *f*20 a 22.25, zware Huiden 19 c., Middel wigten 20 c., Pinken dito 24 a 25 c., Nagelhouten 1ste soort 27½ c., 2de soort 25 c., 3de soort 20 a 23 c.; Hammen van 24 a 26 c. alles per half Ned. ℔.

MEPPEL, 13 Dec. Rogge *f* 6.20 a 7; Boekweit *f* 5 a 6.50; Aardappelen *f* 2.40 a 3.60; Boter per ⅛ ton *f*18 a 22.50; per 1½ N. ℔ *f* 1.40 a 1.60; vette Varkens 40 a 47 c. per Ned. ℔; Koehuiden 38 c.; Pinkenhuiden 44 c. per Ned. ℔; Kalfsvellen met de pooten 36 c. per N. ℔; Paardenhuiden *f* 7 a 7.50 per stuk.

ANTWERPEN, 13 Dec. Heden werd de afdoening bekend van 200,000 kil. Domingo *Campèchehout*, onlangs aangebragt van Aux Cayes per Luchow. De prijs dezer lading, die *en bloc* werd afgedaan, is niet bekend geworden. — *Granen* met weinig handel, doch over het algemeen goed gestemd. Men heeft eenige partijtjes inl. Tarwe afgedaan in de prijzen van *f*14½ a 14¾, Rogge van Bourgas werd bij partij gedaan a *f*8⅛ in entr.

LONDEN, 12 Dec. *Suiker:* W. I. soorten stil en op nieuw flaauwer; de verkoopen bepaalden zich tot 229 v. Van Madras heeft men 5093 z. in veiling opgehouden van 43.6 a 45 sh., doch later werden 2100 z. iets lager uit de hand verkocht. — *Koffij:* Plantation Ceylon stil. — *Cacao:* In veiling heeft men 3714 b. Goaquil opgehouden van 70 a 72 sh.; twee koopen werden verkocht a 73 sh., zijnde boven de waarde. — *Rijst* zonder kooplust. — *Peper:* In veiling zijn 5018 z. middel grijs a goed zwart verkocht van 3⅞ a 4 p. en 638 b. Batavia van 3⅝ a 3¾ p. — *Krenten* stil. — Schotsch *IJzer* 51 sh. — *Lijnolie* 29 sh. — *Talk* flaauw.

LONDEN, 12 Dec. De aanvoeren van Eng. Granen waren heden vrij groot, die van buitenl. zijn deze week belangrijk minder. Inl. Tarwe vond goeden kooplust voor de puike soorten, tot onveranderde prijzen. Voor buitenl. was voortdurend goede vraag, vooral Fransche en Amerik. waren tot vaste prijzen gezocht. Meel onveranderd met goede vraag voor puik Amerik. Garst voor mouterij willig. Mout als voren met goede vraag voor prima. Boonen en Erwten onveranderd. Haver vast met goeden omzet. Zaden vast. De invoeren te Londen van 10 tot 11 dezer bedroegen Tarwe 11,860 q., Garst 1800 q., Haver 2190 q., Mout 190 q. en Meel 700 z. en 6810 vaatjes.

CALCUTTA, 8 Nov. *Indigo*: De oogst wordt thans geraamd als volgt:

Doab.	13,500
Benares etc.	12,000
Tirhoot en Chuprah . . .	35,000
Bengaal.	53,000
	113,500 mauds.

Er hebben tot heden geene afdoeningen op levering plaats gehad en de prijsvorderingen der planters bijven steeds zeer overdreven. — *Salpeter* trekt voortdurend attentie voor Amerika en voor Engeland; de noteering is nagenoeg even als in de vorige maand. — In *Suiker* is ook weinig prijsverandering, voor Londen en Liverpool heeft men eenige partijtjes ord. Benares en Dulloah afgedaan. — *Lijnzaad* zeer gevraagd en in *Mosterdzaad* gaat niets om wegens gebrek aan goede waar.

Fondsen en Beurstijdingen.

LONDEN, Woensdag 12 Dec. De Engelsche markt was in het eerst flaauw op 92¾ a ⅞, doch herstelde zich later en blijft geheel als gisteren. Van buitenl. fondsen waren 6 pCt. Turken en meer bepaaldelijk stukken van 100 £, meer aangeboden. Eng. 4 pCt. bleven ¼ pCt. hooger. Sardinische 5 pCt. daalden ½ pCt. en Spaansche Couponsbewijzen ⅛ pCt. De nieuwe Turksche leening zal uit kleinere stukken dan van 100 £ bestaan naar het schijnt. Heden besteede men weder hooge prijzen voor 100 £ 1858, namelijk 63½ a 64½, doch de beide soorten 6 pCt. Turken waren ½ pCt. lager; Mexic., 3 pCt. Portug. en 3 pCt. Spaansche zijn ¼ pCt. gezezen; Sp. Couponsbewijzen bleven ⅛ pCt. hooger.

Consols 3 pCt. op 10 Jan. 92⅞ a ¾ ex div.; Mexic. 3 pCt. 21⅞, ¼ a ¼; Russen 5 pCt. 106; Sard. 5 pCt. 83½ a 84½; Spanje Coup.-Cert. 6⅛ a ⅜; Turken 6 pCt. 72¾; Dito Nieuwe Leening 57¾; Dito Geguar. 4 pCt. 102 a ½.

Scheepstijdingen.

Gepraaid, 16 Oct.; op 26° 10′ Z. Br. 27° 18′ L.: Maria Adriana. v. d. Held, Rott. n. Batt. — 25 Oct.; op 29° Z. Br. 30° W. L.: Adriana Petronella, Annokkee, Amst. n. Bat. — 26 Nov.; op 38° N. Br. 35° W. L.: Gerardus Jacobus, Kilian, Samarang n. Rott.

AMSTERDAM, 14 Dec. De schepen Jantina, kapt. Veen, en Hendrika Jeltina, kapt. Lukkien, beiden van Amsterdam naar Hamburg bestemd, op de Elve aangekomen, zijn 12 dezer de Elve opgezeild.

OSTENDE, 12 Dec. De visscherspink Gabriël is heden alhier binnengekomen, aan boord hebbende de equipage, uit vier man bestaande, van de Nederlandsche kof Maria, kapt. Voordewind, den 11den dezer bij Goedereede gezonken. Het schip was met eene lading Rijst van Amsterdam naar Rouaan bestemd.

RENDSBURG, 8 Dec. De vaart door het Eiderkanaal gedurende de maanden Januarij en Februarij, zal wegens reparatie aan de sluisdeuren te Holtenau gesperd zijn.

NORDEN, 6 Dec. Het schip Balticus, kapt. Rust, v. Fredrichstad met hout n. Bremen, is, door het volk verlaten, op het eiland Juist aangedreven; men is bezig de lading en de tuigage te bergen.

HULL, 11 Dec. De Ned. kof Aukje, kapt. Kamphuis Pzn., v. Leith met steenkolen n. Hamburg, is den 6den dezer in de Noordzee gezonken, doch het volk gered.

HONGKONG, 28 Oct. Het Ned. schip Bato, kapt. C. v. Burg, 19 Oct. alhier aangekomen, heeft van de Kaap tot St. Paulus zeer onstuimig weder gehad; van de Paracels tot deze haven had men harde N. O. winden.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 13 Dec.; Baron van Pallandt van Roosendaal, Hoogenstraten, Bat., vertr. 29 Aug. - Margaretha Antina, Jager, Newc. (Benevens de schepen per telegr. gemeld.

VLIE, 11 Dec.; Baudina, Pool, Newc. - Minerva, Nielsen, Drammen.

HELVOETSLUIS, 13 Dec.; Geerdina, Wijpkens, Newc. - N. Rott. Gaz-Fabriek, de Goede, id. - Gesina, Post, Libau. - Marchina Bentum, Sap, Bornholm. - Tweelingen, Middel, Frederikstad.

BRIELLE, 13 Dec; Aurora, S., Londen. - Seagull, S., Hull.

BROUWERSHAVEN, 13 Nov.; Cairo, Wooster, Rott. n. Newyork.

HARLINGEN, 10 Dec.; Zuiderzee, de Jong, Havana. — 11 Dec.; Baudina Pool, Leith. — 12 Dec.; Minerva, Nielsen, Drammen.

ZOLTKAMP, 10 Dec.; Reenna, Bakker, Londen. - Zwaantje Elisabeth, Jager, Noorwegen.

VLISSINGEN, 12 Dec.; Jantina, de Boer, Malmoe.

HAMBURG, 11 Dec.; Catharina, Jansen, Laguna.

BRAKE, 1 Dec; Jonge Boll, Kolk, Bordeaux. — 11 Dec.; Vr. Wijka, Panjer, Leith.

BREMERHAVEN, 10 Dec.; Frau Henriette, Klofkorn, Amst.

TRAVEMUNDE, 10 Dec.; Concordia, Oldenburg, Riga.

BOLDERA, 8 Dec.; August, v. Camminga, Genua. - Hillechina, Gruppelaar, Bergen.

DANTZIG, 9 Dec.; Cycloop, S., Stokholm.

LONDEN, 12 Dec.; Gesina Hillegonda, Jansen, Sevilla. - Antje Haverbult van Heuvelen, Gothenburg. - Friesland, Boontje, Worcum. - Drie Broeder Kaslersma, id. - Mentor, Croes, id.

Bij DEAL, 10 Dec.; Elisabeth Catharina, Claassen, Amst. n. de Kust van Guinea. — 12 Dec.; Alpha, Zijl, Rott. n. Newry.

Bij FALMOUTH, 10 Dec.; Johanna Wilhelmina, Faber, Amst. n. Genua.

Bij WIGHT, 10 Dec.; G. A. Philips, . . ., Iquiqui, n. Rott.

BRIXMAM, 8 Dec.; Verwisseling, de Boer, Amst. n. Malta.

HARTLEPOOL, 11 Dec.; Ant, Thompson, Amst. - Mabel, Pearson, id.

ALLOA, 8 Dec.; Adieu, Svens n, Rott.

STOKTON, 10 Dec.; Andrew Wilson, Nicol, Rott.

LEITH, [illegible] Dec.; Gesina, Kuyper, Koningsb - 10 Dec.; Venskabet, Lorentsen, Nieuwe Diep. — [illegible] Dec; Ivanhoe, S., Rott. - Louisa, S., id.

SHIELDS, 10 Dec.; Alberta Roemaling, Goossens, Londen. - Harberdina, Bakker, id. - Hendrika Wilkens, Vos, id. — 11 Dec.; Antonius, de Vries, Rott. (laadt voor Sevilla). - Cornelia, Strasse, Antw.

HULL, 11 Dec.; Eendragt, Folders, Stockholm.

SUNDERLAND, 9 Dec.; Jacobus Anthonie, Mellema, Londen.

CARDIF, 8 Dec; Fawfield, Wilson, Rott.

PAR, 10 Dec.; Flintshire Lass, Jones, Dordrecht.

LOWESTOFF, 11 Dec.; Industrie, Kuyper, Dantzig.

Op de LOIRE, 10 Dec.; Balmoral, S., Rott.

NANTES, 7 Dec.; Bellamy, van Driesten, Liverpool.

BARCELONA, 29 Nov.; Louise, Bartels, Swansea.

ELMINA, 15 Nov.; Burgemeester Hoffman, de Wit, Rott., 29 dito n. Bat. vertrokken; alles wel aan boord.)

HONGKONG, 22 Oct.; Catharina Geertruida, Mos, Sunderland. — 24 Oct; Marinus en Willem, van Duyn, Hartlepool. — 27 Oct.; Drie Gebroeders, Kramer, de Noordkust. - Ter reede: Anthonia Geertruida, de Boer. - Cornelis Anthony, Reinders.

MACAO, 17 Oct.; Columbine, Malbrane, Hongkong; (21 d°. n. Bangkok vertrokken). — 25 Oct.; in lading: Celeritas, Wagner, Bangkok. — Henriette Gerardina Susanna, Sissingh, Swatow.

AMOY, 19 Oct.; in lading: Antoinette Seraphine, Victor, Wanshew.

UITGEZEILD.

TEXEL, 13 Dec.; Ann Margareth, Evans, Londen. - Janus, Braitwaite, id. (Benevens de schepen per telegr. gemeld).

HELVOETSLUIS, 13 Dec.; Karel August, Huizer, Bat. - Maasstroom, Mellema, id. via Brouwershaven. - Afiena, Koops Pzn., Ancona. - Cornelia Wilhelmina, Hoeksma, id. - Levant, van Gelderen, Gibraltar. - Arcturus, Owens, Londen. - Mystery, Hudson, id. - Revival, Roberts, id. - Garland, Withey, Newport. - Jane Cockerill, Ambrose, Newc. - Mazeppa, Wright, Hull. - Alexander, Daniels, id.

BRIELLE, 13 Dec; Prins van Oranje, S., Duinkerken. - Boreas, S., Londen. - Concordia, S., id. - Brothers Success, Hobarth, Rochester.

BROUWERSHAVEN, 13 Dec.; het schip per telegr. gemeld.

ZIERIKZEE, 12 Dec.; Condor, S., Bremerh., met de lading van het op de Zeehondenplaat verongelukte schip Suomi, van Cochin.

HAMBURG, 12 Dec.; Maasstroom, S., Rotterdam.

LONDEN, 11 Dec.; zeilklaar: Fekea, de Wal, Elseneur. - Anna Gesina, Deen, id. - Drie Gezusters, de Groot, id. - Geerdina, Flik, id. - Bruno, Visser, id. - Vollenhove, te Velde, Texel.

GLOUCESTER, 10 Dec.; Twee Vrienden, Meijer, Cardif.

HULL, 9 Dec.; Ernestina Alida, de Vries, Newc. - Anna, S., Bergen.

DEAL, 12 Dec.; Henrica, van Lessen Balsters, Londen n. Teneriffe.

NEWCASTLE, 10 Dec.; zeilklaar: Henriette Wilhelmina, Schade, Messina. — 11 Dec.; Margaretha, Poel, Alexandrie. - Grietje, Legger, Livorno.

LIVERPOOL, 11 Dec.; Machtilda Barbara, Kat, Rio-Janeiro. — 10 Dec.; Alida, Nagel, Galatz.

HARWICH, 10 Dec.; Emma, Hofkamp, Rott. - Ocean Bride, Arnold, id.

SUNDERLAND, 11 Dec.; Jantina Gesina, Feijen, Bordeaux.

IBRAIL, 19 Nov.; Jeanne, Kroon, Galatz.

BATAVIA, 14 Oct.; Haemstede, de Boer, Nederl.-Duiveland, Hagers, id.— 17 Oct.; Tjelingsi, Ouwehand, Amst.

HONGKONG, 22 Oct.; Balnagnith, ..., Rott. — 24 Oct.; Eva Johanna, van Bochove, Bat.

WHAMPOA, 19 Oct.; Thetis, ..., Londen en Rott.

AMOY, vóór 19 Oct.; Jacobus Martinus, Meppelder, Shanghae.

Rivierberigten.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN:

A. Grenshauser, Boreas, n. Manheim. - F. W. Meeussen, Emma, n. Dusseldorp. - T. Schleiss, Frankfort N°. 23, n: Frankfort en Bieberich. - J. Andres, Mainz N°. 2, n. Mainz. - Th. Wemmers, Cöln N°. 7, n. Keulen. - W. Budberg, Robinson, n Dusseld. en Duisburg. - J. Engelen, de Hoop n. Urdingen.

ARNHEM, 13 Dec. Rijnhoogte 2 el 1 p. 1 d., gew. 3 d.

KEULEN, 13 Dec. Rijnhoogte 9 vt. 9 d. Keulsch (9 vt. 5 d. Rijnl.)

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Staatsraad v. Ewijck, de Winter: 7900 b Koffij, 1310 kann. Suiker, 49 k. Indigo, 873 sch. Tin, 2373 b. Bindrotting, N. H. M.

BATAVIA, Baron van Pallandt van Roosendaal, Hoogenstraten: 5000 b. Koffij, 2395 kann. Suiker, 862 sch. Tin, 1854 b. Bindr. N. H. M.

BUENOS-AYRES, Argo, Scherpbier: 10,083 gedr. en 2184 gez. Huiden, 5000 Ossenhoorns, N. H. M.

ROTTERDAM.

NEW-YORK, Beaver, Utley: 25 v. Terpentijn, A. Th. Solling en C°.; 7 v. Duigen, C. L. Roechling en C°.; 3 v. Duigen, 20 v. Brouwers-Pek, 251 k. Extract en 5 b. Salsaparilla, C. Hemmann en C°.; 50 v. Paarlasch, 114 v. Terpentijn, 20,160 st. Duigen, Gebr. Nottebohm; 50 v. Terpentijn, 2 b. Koopm., Outshoorn en v. d. Held; 7 v. Asch, Kuiper, van Dam en Smeer; 1 partij Verfhout, 26 v. Terpentijn, A. Ellerman; 50 v. Potasch, Merrem en C°.; 200 v. Harst, 100 v. Terpentijn, van Oordt, Bube en C°.; 92 v. Terpentijn, A. Hartevelt en C°.; 39 v. Asch, 200 k. Quercitron, 81 v. Potasch, P. A. Voigt en C°.; 50 k. Verfstof, v. d. Kun en v. Schelle; 25 b. en 1 v. oude Duigen, van Gend en Loos; 20 v. Paarlasch, C. Kolff en Zn.; 26 k. Gereedschappen en ½ v. Vernis, Boomer en C°., 300 k. Extract van Verfhout, Coomans, Born en Philippi; 428 k. Tabak, R. Kraemer en C°.; 5 k. Lederdoek, Vermeer en C°.; 12 v. Asch, Matthes en Bormeester, Amst.; 54 v. Asch, Bause en Stolte; 290 Riemen en 600 Handspaken, R. P. Regtdoorzee; 1 tierce en 82 v. Koopm., P. Oberman en C°.; 200 k. Extract van Verfhout, Goll en C°.; 64 k. Koopm., J. Ankersmit; 50 v. Terpentijn, H. J. Bicker, 107 v. Terpentijn, 70 v. Asch, 200 v. Boonen, 100 vjs. Harst, Order.

Aangekomen Passagiers.

Van SAMARANG, per Prinses Amelia, kapt. van Rijn van Alkemade: De Heer du Cloux, kolonel; de Heer Sloos, overste; de Heer Anemaet en Echtgenoot; de Jonge Jufvrouw Lammerding Berlage, benevens 2 gepasporteerde Militairen.

Prijscourant der Effecten.

VRIJDAG 14 DECEMBER.			Laagste koers.	Hoogste koers.	Geb leven koers.
AMSTERDAM. Thesaurie.	5	pCt.	102¾	102⅞	102⅞
Nederl. Kanaal Noordzee . . .	3	"			
Nederl. Bank	4	"			
NEDERLANDEN. Werk. Schuld. . .	2½	"	62 15/16	63⅛	63⅛
Dito Dito.	3	"	75½	75⅝	75 9/16
Dito Dito.	4	"	98	98⅛	98
Oost-Ind. Leening	4	"			
Amortisatie Syndicaat	3½	"	92		
Handelmaatsch. op rescontre . .			129		
Dito à contant.	4½	"			
Dito Leening 1858.	4	"			
Aand. Holl. Spoorweg					
Leening Idem.	4½	"			
Rijn Dito.	4½	"	101½		
Dito 2de Leening.	4½	"			
BELGIE. Cert. Adm. Belg. Bank. .	4½	"			
Dito bij Rothschild.	2½	"	52⅞		
FRANKRIJK. Certificaten	3	"			
SPANJE. Obligatien	1¼	"	40 15/16	41 1/16	41 1/16
Dito	3	"	49½		
Dito Binnenlandsche.	3	"	48 1/16	48¼	48¼
Amortisable Schuld			23	23½	23
Bewijzen Coupons					
PORTUGAL. Obligatien	3	"	45¾	45 13/16	45 13/16
Dito 1856/1859	3	"	44½	44⅝	44 9/16
Dito Uitgestelde.					
RUSLAND. Oblig. bij Hope & C°. . .	5	"	102¼	102⅜	102¼
Dito Dito 1828/29	5	"			
Certif. Dito 1831/33	5	"			
Dito Dito 1840	4	"	75⅞	75 15/16	
Dito Origin, 2de, 3de, 4de Leen.	4	"	75 15/16		
Dito Dito 5de "	5	"			
Dito 5de Serie	5	"	86	86¼	86¼
Dito 1855 6de Serie.	5	"	95¼	95⅜	95 5/16
Dito Adm. te Hamburg . . .	5	"			
Dito te Londen.	5	"			
Dito Dito.	4½	"			
Dito Dito bij Hope & C°. 1860 .	4½	"	89⅝	89 11/16	89⅝
Dito Dito.	3	"	60⅝	60¾	60⅝
Inschrijvingen in Assignatien .	6	"			
Certificaten van Dito.	6	"	56⅝		
Spoorweg-Actien.	5	"	206	206½	206
Hypotheek	4½	"			
POLEN. Aandeelen 1835 fl. 500 . .			166		
Obligatien.	4	pCt.	78⅛		
PRUISEN. Obligatien	4½	"	99⅛		
Dito 1859.	5	"			
Aandeelen 1854.	3½	"			
OOSTENRIJK. Oblig. bij Goll & C°. .	5	"			
Dito Dito.	4	"			
Dito Metalliek.	5	"	43 9/16	43¾	43⅝
Dito Dito.	2½	"	23 11/16		
Dito Rente Amst.	5	"	64⅞	65	65
Dito Nationale 1854.	5	"	50½	50 11/16	50 9/16
Weener Bank-Actien.		*f*	615		
Dito Aand. fl. 250, 1839 . . .		"	231		
Dito Dito fl. 250, 1854	4	pCt.	193¼	193½	
Dito Dito fl. 500, 1860	5	"			
Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope .	5	pCt.			
BEIJEREN Spoorweg Aandeelen . .		*f*			

Braz. 1824 5 pCt. 96½; Dito 1860 4½ pCt. 84¾; Venez. 3 pCt. 19¼; Dito 1½ pCt. 10; Grenada Uitg. 5 11/16, ¾, ¾; Mexik. 19⅞, 20, 20; Illinois Oblig. Constr. Bonds 7 pCt. 91⅜, ¾, ⅝; Galv. Spoorweg 37, 39, 38½; Grieken 5 pCt. 5 9/16; 4½ pCt. Belg 92⅛; Stellen Galveston 47½, 48.

Koers van het Geld: Beleening 3, Prolongatie 3, Disconto 3 pCt.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Effecten-Societeit,

Y. DE KOCK, *President.* BOON HARTSINCK, *1ste Secretaris.*

Van Holl. fondsen waren heden Integralen meer gevraagd en 4pCt. meer aangeboden.

Van vreemde effecten was de stemming in Russ. iets flaauwer.

Oostenr., Spaans., Portug. en Mexik waren, bij geanimeerde affaire, gunstiger gestemd.

Spaans. Cred. *f*130.

Laatste Prijzen ten 5 ure: Integralen 63⅛; Spanje 1¼ pCt. 41 1/16; Binnenl. 3 pCt. 48¼; Metall. 5 pCt. 43 9/16 a ⅝; Dito Nation. 50 9/16.

Granenmarkt.

Nieuwe Inland. Tarwe weder iets lager, andere soorten zonder handel; 160/2 ℔ n. Bovenl. *f*327; dito per 2400 kilo *f*342; dito dito *f*334 cont.

Rogge dadelijk ruim prijsh. met goeden handel; 116 ℔ j. Petersb. *f*191, *f*192; 115 ℔ dito *f*188 190; 117 ℔ dito *f*196; 120 ℔ n. Arch. *f*206; 117 ℔ Odessa *f* 192; 120 ℔ Galatz *f*210; 143/2 ℔ n. Inl. *f*198; dito per 2100 kilo *f*193 cont.; op levering hooger, in Maart *f*196, 197, April *f*196, 197, Mei *f*196.

Garst tot vorige prijzen verkocht; 97 ℔ Fries. winter *f* 172.

Koolzaad williger, Friesch 60½ £, op 9 vat in Dec 72½ £. Tegen Maandag a.s. zijn in veiling aangeslagen ca. 10 last Dantziger, liggende alhier.

Lijnzaad onveranderd; 108, 109 ℔ Petersb. *f*347½; 107 ℔ Riga *f*292½.

Raapolie dadelijk en op levering williger; op 6/w. *f*43; vlieg. *f*41¾; Mei 1861 *f* 41¾ a 42—42; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f*42¼ a ½.

Lijnolie dadelijk prijshoudend, op levering wel zoo aangenaam, op 6/w. *f* 32; vlieg. *f* 30¾; Maart, April en Mei 1861 31½,

Hennepolie 6/w. *f*38¼; vliegend *f*37.

Raapkoeken *f* 82 a 86, Lijnkoeken *f* 12½ a 15.

De heden geveilde ca. 3000 kilo's Fransche Lijnkoeken zijn verkocht tot *f* 11 per 100 kilo.

Wisselkoersen.

			GELD.	PAPIER.
Londen	kort.	"	à	11.75 à
Id.	2 maanden.	"	11.65 "	"
Id.	3 maanden.	"	"	"
Hamburg	kort.	"	35 5/16 "	"
Id.	2 maanden	"	35⅛ "	"

Gouden en Zilveren Specien.

10-Guldenstukken *f*9.65 a 9.75; Ger. Ducaten *f*5.50 a 5.60; Engelsche Souv. *f*11.70 a 11.80; Pistolen *f*9.50 a 9.60; Louis d'Or *f* —. — a —. —; St. v. 20 fr. *f*9.25 a 9.35; Piasters *f*2.55 a 2.60; St. v. 5 fr. *f*2.33 a 2.36; Brabandsche Kroonen *f*2.65 a 2.70; Fransche Dito *f* 2.70 a 2.75; Pruis. Thaler *f*1.75 a 1.78; Baren Goud en Specien a *f*1442.60 per Ned ℔ fijn 9½ a 10½ pCt.; Zilv. 900 tot 300 *f*104.20 a 105.

ADVERTENTIEN.

AU GRAND CAFE RESTAURANT.

Zijn Ontvangen de **JAVASCHE COURANTEN**, benevens de **JAVA BODE**, tot en met 29 October jl.

(21098) **MULDER.**

VERLOREN:

Eene Zwart Lederen **PORTEFEUILLE**, inhoudende Twee Bankbilletten à *f* 100, en 1 Dito à *f* 60, voorts eenige Papieren zonder waarde. De Vinder wordt verzocht dezelve terug te brengen bij J. J. VAN SWINDEREN, Kruijer, hoek Keizersgracht en Reguliersgracht, IJ 176, zullende desverkiezende, eene Goede Belooning ontvangen. (21097)

SPECULATIE EN TWEEDE HAND.

NOG EEN WOORD

OVER HET VEILING-STELSEL DER N. H. M.,

door **F. W. C. BLOM,**

LID VAN DE KAMER VAN KOOPHANDEL, ENZ.

Wordt uitgegeven te Rotterdam bij M. WIJT & ZONEN, Prijs 50 Cts. Te Amsterdam bij de Wed. J. C. v. Kesteren & Zn., J. Noordendorp, J. H. Scheltema, M. Schooneveld & Zn., M. Westerman & Zn., Wed. I. Ellerman en Zn., Blikman & Sartorius; Dordrecht, Blussé & v. Braam en P. K. Braat; 's Hage, Gebr. van Cleef, Belinfante, A. van Hoogstraten & Zn. en W. P. van Stockum; Middelburg, van Benthem & Jutting en Altorffer; Schiedam, H. A. M. Roelants. (21085)

BELLEVUE EN CONCORDIA.

HH. Leden worden verzocht kennis te komen nemen van eene **AANKONDIGING**, welke wegens Donderdag den 20sten December 1860 in het Societeits-Locaal *CONCORDIA* plaats heeft. (21064)

DOOR PLAATSGEBREK ZIJN WIJ GENOODZAAKT VELE ADVERTENTIEN TOT EEN VOLGEND NOMMER TE LATEN LIGGEN.

SCHOUWBURGEN, CONCERTEN, ENZ.

STADS SCHOUWBURG. Zaturdag 15 Dec. (Holl. Abon. en Dipl. is niet gangbaar.) *Zout, of het Huiselijk Bijgeloof*, blijspel met zang in 1 bedrijf. Daarna door het Italiaansch Opera-Gezelschap: *Il Trovatore*, Opera van Verdi. (6½ u.)

(Tekstboekjes der Opera in de Italiaansche en Hollandsche taal zijn verkrijgbaar bij de Erven VAN MUNSTER, Warmoesgracht).

STADS SCHOUWBURG. Maandag 17 Dec. (N°. 54 van het Abon.) Eene 2de voorstelling van: *Karel de Twaalfde,* historisch tooneelspel, in 5 bedrijven of 15 tafereelen. (6½ u.)

THÉATRE FRANÇAIS, Sur le Singel. Samedi 15 Déc. le représentation de: *Le Martyre du Coeur*, drame intime nouveau en 5 actes et 6 tableaux, par Mr. Victor Séjour.

Entrée *f* 1. (8 heures.)

SALON DES VARIETES, in de Nes. Zaturdag 15 Dec. Op vereerend verzoek: *Het Dorpspleidooi*, vrolijke vaudeville in 1 bedrijf. Daarna *De Honderdjarige Man*, vaudeville in 1 bedrijf. Waarin in beide stukken de Heer Rosenveld (als gast) de hoofdrollen zal vervullen. Voorafgegaan door: *De Land-Edelman aan het Hof*, drama-vaudeville in 2 bedrijven.

Entrée 75 Cts. in vertering, 50 Cts. zonder vertering. (8 Ure.)

J. E. DUPORT.

SALON DES VARIETES, in de Amstelstraat. Zaturdag 15 Dec. Eene 1ste voorstelling van: *Mijn Heer en Mevrouw Bonaventures, of de vroegere ongemakken van het Diligence-reizen,* nieuwe kluchtige vaudeville in 6 tafereelen naar het Fransch, met nieuwe decoratien enz. Na hetzelve: *De Heer Lustig, Deurwaarder in de Gijzeling,* vrolijke vaud. in 2 bedrijven.

Entrée 75 Cts. in vertering. (8 ure.) **BOAS & JUDELS.**

Plaatsen zijn aan het bureau te bespreken.

Diploma's en Vrijbilletten niet gangbaar.

GRAND THEATRE DES VARIETES, in de Amstelstraat. Zaturdag 15 Dec. Eene wederopvoering van: *De Amsterdamsche Straatvogels,* volks-blijspel met zang in 4 bedrijven, door Rosier Faassen. Muziek van onderscheidene componisten, gearrangeerd door Joh. M. Coenen. Daarna: *Het Levenddoode Snijderpaar,* vrolijke vaudeville in 1 bedrijf, naar het Hoogduitsch. (8 uur.)

Entree 75 Ct. in vertering, Gaanderij 40 Ct. **A. VAN LIER Jr.**

FRASCATI.

ZONDAG 16 DECEMBER 1860.

Afscheids-Concert

van den Heer W. DRECHSLER,

Violist van het Conservatoire te Leipzig,

welke zich zoowel als Violist, als Zanger voor het laatst alhier in zijne meest geliefde Solo's zal doen hooren.

3ter und 4ter Satz aus der Sinfonie von R. Schumann; Ouverture de Concert de Aug. Horn (eerste uitvoering). Fantaisie les Huguenots en la Traviata.

Entrée *f* 1, gedeeltelijk in vertering. Aanv. 7½ Ure.

Ter bekoming van Abonnement ad *f* 10 voor een Heer met of zonder Dame, gelieve men zich te vervoegen des Zondags-Avonds aan het Locaal.

J. EDUARD STUMPFF.

AMSTERDAM BIJ GEBR. DIEDERICHS. — GEDRUKT BIJ C. A. SPIN & ZOON.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

'S GRAVENHAGE, Zitting van Woensdag, 12 December 1860.

Voortzetting der:

Beraadslagingen over de Staatsbegrooting, Dienstjaar 1861.

En wel over Hoofdstuk X, *Departement van Oorlog.*

De heer DE BIEBERSTEIN vestigt het oog op het eindcijfer van dit Hoofdstuk. Hij gelooft dat nog meerdere uitbreiding van het leger onze krachten zoude te boven gaan. Maar toch moet hij erkennen, dat er veel noodig is. Daarbij komt dat onze koloniale verdediging meer en meer onze aandacht eischt. Er wordt veel over geschreven, maar daar hebben wij geene soldaten mede. Met genoegen heeft hij gezien den aanmaak van 100,000 geweren; maar waarvan daan zullen de reserve-geweren komen? Hij is dankbaar voor de aanbieding van de militie-wet; en hoopt ook op de reorganisatie van de schutterij. Spreker vraagt of er geene officieren van het leger bij de schutterij kunnen gedetacheerd worden om de onderofficieren te instrueren? Hij wijst op den ontwaakten krijgsmansgeest in Engeland en Belgie; en zegt dat het schijnt, dat men hier geene onweerswolken bespeurt. Voorts verheugt hij zich over de schikkingen, die de Minister met de gemeenten getroffen heeft over den afstand van de kazernen, maar hij wil niet ontveinzen dat het hem leed doet, dat er geen eind gemaakt is aan het hatelijk proces, dat de Staat voert met de stad Maastricht over den eigendom der kazernen. Dat proces is door lage intrigues ontstaan en strekt nog tot last van eene stad, die zoo vele jaren in staat van beleg is geweest en al het drukkende dat daaraan verbonden is ondervonden heeft. Hij verzoekt den Minister om kennis te nemen van de processtukken en bij de regtskwestie ook die van de regtvaardigheid en billijkheid te willen overwegen, en dan is hij overtuigd dat de Minister tot zijn ambtgenoot van Financien zal zeggen: laat af van dat proces-voeren met die ongelukkige stad. Hij zal zijne stem aan deze begrooting niet weigeren nu de politieke ge·igteinder niet helder is.

De heer DOMMER VAN POLDERSVELDT betuigt bij deze begrooting veel stof tot tevredenheid te hebben: 1°. wegens de opregtheid van den Minister, die de zaak zoo duidelijk heeft voorgesteld, dat er geene de minste duisterheid overblijft.

2°. Wegens de activiteit die bij het Departement van Oorlog voorzit, ter voorziening in geblekene leemten en behoeften. Hij is daarvoor hoogst erkentelijk, en voorzeker zal het aanschouwen van die werkzaamheid aangenaam zijn voor iedereen die de onafhankelijkheid van den Staat op prijs stelt.

3°. Wegens de militie-wet, die de kroon zal zetten op het werk dat bestemd is om het geheel te volmaken.

Maar, en dit mag hij niet verzwijgen, er is ook eene schaduwzijde. Uit de gewisselde stukken blijkt, dat in onderscheidene afdeelingen wederom is aangedrongen op de opheffing van sommige oude vestingen. De Regering heeft de meerdere of mindere noodzakelijkheid in het midden gelaten, maar heeft gewezen op de kosten en het voor alsnog minder wenschelijke van die opheffing. Spreker zal daar nu niet op terug komen, maar alleen wijzen op een bezwaar, waardoor de Minister eenmaal in een moeijelijk dilemma zal worden gebragt. De Minister gaat voort met de aanvulling, en wat zal het gevolg daarvan zijn? Dat de begrooting, die nu al zeer hoog is, nog aanmerkelijk zal moeten klimmen als de bewapening en het onderhoud moet plaats hebben van de punten, die de Minister noodig acht. Men kan, ja, het geschut uit de vaartuigen der 2de klasse gebruiken, of de miliciens korter in dienst houden, maar dat zal deze Minister niet doen; hij zal bewapenen, en dan zal er een tijd komen, dat ook hij zal zeggen: ik kan, mag die gelden niet gebruiken, alvorens het minder noodzakelijke uit den weg geruimd zal zijn. En daar zullen meer zijn, die datzelfde zeggen zullen. Spreker staaft zijne meening met het gezegde door den Minister in de Memorie van Beantw. ten aanzien van Bergen op Zoom, Deventer en Zutphen.

Nog één punt meent spreker te moeten behandelen: de bevordering en pensionering van officieren. Hij moet den Minister verzoeken, om daaromtrent strikt regtvaardig te zijn; want het is een gewigtig onderwerp voor het leger; zal een leger goed zijn, dan moet er vertrouwen zijn in de officieren, daarvan hangt de geheele discipline af.

Hiermede acht hij voorloopig genoeg te hebben gezegd. Hij zal nader den zin en de strekking van zijn amendement toelichten.

De heer HEEMSKERK AZN. bespreekt het punt der kazernering. Verleden jaar is door den Minister toegezegd de meest ruime toepassing van art. 187 der Grondwet, in zijn antwoord aan den heer van Heukelom. De Minister zou geen zedelijken dwang uitoefenen of de terugneming van garnizoen als bedreiging bezigen. Nopens dit laatste punt doet het hem leed, dat de toepassing minder ruim is, dan het vroegere voornemen scheen aan den dag te leggen. Hij vreest zelfs eenigermate, dat dit het geval is en of er wel gelijkheid van behandeling bestaat. Naar aanleiding van de gewisselde stukken betwijfelt hij, of de Regering niet is afgeweken van het aangenomen beginsel; hij vindt althans tegenstrijdigheid in de wijze van behandeling der zaken ten aanzien van Leeuwarden en Amsterdam. In eerstgemelde stad is meer van het beginsel afgeweken ten faveure der gemeente; te Amsterdam heeft het tegendeel plaats gehad. Dáár heeft de Minister zich niet bepaald van de gemeente te vragen kosteloozen afstand van de kazerne, maar ook afstand van den grond daarnevens in vollen eigendom, en bovendien nog verlangd terreinen om er nog nieuwe gebouwen te zetten, omdat de kazerne Oranje-Nassau voor huisvesting door officieren minder geschikt wordt geacht. Maar zulk eene kostelooze afgifte van gronden is geheel in strijd met de rede, door den Minister verleden jaar te dezer zake gehouden, en zelfs met de beginselen, in de Memorie van Toelichting uiteengezet. De Raad van Amsterdam heeft dan ook niet kunnen toegeven in dien kosteloozen afstand van gronden.

De heer VAN VOORTHUYSEN zegt, dat het den Minister ten vorigen jare gebleken kan zijn hoe moeijelijk Spreker de zaken inziet en hoe genegen hij is om de middelen te verstrekken, ten einde de defensielijnen in verbeterden toestand te brengen en het lot van den soldaat te verbeteren. Bij den weg, dien de Minister thans inslaat, wordt het hem echter moeijelijker gemaakt; al te groote uitbreiding van inproductieve uitgaven levert een dubbel nadeel op, ook uit het oogpunt van het belang van den arbeid. Spreker heeft de vermeerdering op dit Hoofdstuk, op dit oogenblik, met eenige bevreemding gezien; immers na de verklaring van onzijdige, vredelievende staatkunde, door den Minister van Buitenlandsche Zaken, bij de verdediging van Hoofdstuk III aan den dag gelegd. Spreker leest de zinsnede uit die rede voor, waarvan de slotsom is, dat wij *toeschouwers* moesten blijven van het groote drama, dat zich voor onze blikken ontvouwt. Hoe nu strookt daarmede de vermeerdering van 1000 miliciens boven het gewoon getal vau 1 op de 500 zielen, dat volgens bevoegde schrijvers het hoogste cijfer is, dat men nemen kan zonder de nijverheid en de welvaart van een volk te belemmeren.

De heer DELPRAT vestigt het oog op de diensten die het leger zou kunnen aanbrengen ter bevordering van den aanleg van spoorwegen. Men heeft wel vele handen, maar het groote bezwaar dat men hoort aanvoeren is dit, hoe die handen behoorlijk te besturen. Het is waar, men heeft vele ijverige jongelieden geplaatst, maar de vraag is of zij de noodige ondervinding hebben opgedaan? Hij vreest dat dit niet op voldoende wijze van hen te verwachten is. Hij gelooft echter, dat men bij het corps militaire ingenieurs bekwame en geschikte personen kan vinden. Zij zouden daardoor niet alleen het land van groot nut kunnen zijn, maar zich ook meer en meer kunnen bekwamen. Zij kunnen in commissie bij de spoorwegen worden gesteld. Dan zullen de werkzaamheden van het corps ingenieurs wel aanmerkelijk vermeerderen, maar er zal dan toch een genoegzaam aantal officieren voor de genie aanwezig blijven. Zoo kan het mogelijk zijn, dat ook van den kant van het leger de aanleg der spoorwegen worde bevorderd. Hij beveelt dit punt in de overweging des Ministers aan.

De heer BEGRAM spreekt ook over de kazernering. Hij is het eens, dat het beginsel, door de Regering bij de onderhandelingen op den voorgrond geplaatst, niet geheel strookt met art. 187 Grondwet. Volgens dat artikel moeten de troepen ten koste van den Staat gehuisvest worden, en de Regering stelde in de Memorie van Toelichting voorop kosteloozen afstand der gebouwen; dit was haar leidend beginsel bij de onderhandelingen met de gemeentebesturen. Spreker betwijfelt of het voornemen des Ministers, verleden jaar te kennen gegeven, om geen dwang uit te oefenen door bedreiging van verlies van garnizoen wel wordt vastgehouden, althans te Gorinchem is zoo niet gehandeld. In een schrijven van het Departement van Oorlog wordt gezegd, dat de Minister er niet aan twijfelde of men zou grooten prijs stellen op het behoud van het garnizoen, en dus tot kosteloozen afstand zou willen overgaan. Dit nu acht Spreker, zoo niet regtstreeks, toch zijdelings eene afwijking van het verleden jaar voorop gezette beginsel en strijdig met art. 187 Grondwet.

De heer VAN BOSSE zegt dat deze discussien nog al verschillen van vroegere, toen het eindcijfer stof tot menigvuldige beschouwingen gaf. Nu hoort men daarover bijna geene; integendeel willen sommige nog meerdere kosten op de begrooting van Oorlog brengen. Hij heeft bezwaar tegen het eindcijfer; als het geene verandering ondergaat, dan zal hij, tot zijn leedwezen, tegen dit hoofdstuk moeten stemmen. Hij zal de redenen daarvoor ontvouwen bij de behandeling van het amendement des heeren Dommer van Poldersveldt. Maar hij zal nu alleen opkomen tegen de beschouwing der heeren Heemskerk Az. en Begram, die de kosten van kazernering geheel ten laste van het Rijk willen brengen. Reeds bij de zaak der geregtsgebouwen heeft Spr. zich er tegen verzet dien last op den Staat te leggen. Een garnizoen is bepaald een groot voordeel voor de gemeente die er mede begiftigd is; vooreerst wordt het geld in de gemeente verteerd; daarenboven hebben de gemeentebesturen er voordeel van; het bespaart de kosten van policie in menig opzigt, bijv. bij brand bieden de garnizoenen grooten bijstand. Rotterdam dat geen garnizoen heeft, moet daarvoor kosten maken, en de schutterij moet er meer dienst doen. Het is dus een bepaald voorregt als de gemeente met een garnizoen begiftigd is. Spr. ontkent niet dat art. 187 Grondwet voorschrijft dat de kosten des legers ten laste van het Rijk komen, maar dat neemt niet weg dat de Regering van de gemeenten bijdragen kan vorderen tegenover de groote voordeelen die aan het bezit van garnizoenen verbonden zijn.

De heer VAN DER LINDEN heeft zijne denkbeelden over het Xde Hoofdstuk meermalen uiteengezet. Even als in het vorige jaar zal hij er ook nu tegen stemmen. Er ontbreekt z. i. eene goede organisatie. Men wacht nog op de wet nopens de inkwartiering en kazernering; men wacht op de wet op de schutterij in verband met die der militie. Spr. is van oordeel, even als in het vorige jaar, dat zonder die beide wetten geene goede organisatie of verdediging bestaat. Nu zijn wij een jaar verder en wat heeft men erlangd? Op het laatste moment komt de wet, niet op de schutterij, maar op de militie, nadat het Voorloopig Verslag over het vorig ontwerp reeds 3 jaren oud is. En de wet op de schutterijen wordt zelfs niet eens toegezegd, ja geweigerd. De dienstdoende schutterij moet 45,000 man tellen; de overige 55,000 moeten uit de militie gevonden worden; doch de organisatie van beide ontbreekt. Is dan de lucht zoo helder, is het zoo zeker dat wij onze strijdkrachten niet noodig zullen hebben, om niet met allen ernst aan die nieuwe organisatie de hand te slaan? De Minister meent zelfs dat de organisatie onzer schutterij nog zoo slecht niet is, en wijst daarbij op de diensten welke onze schutterij in 1830 heeft bewezen. Spr betwist dat niet, maar zijn de vruchten die wij in 1830 van de schutterij getrokken hebben, niet het gevolg geweest daarvan dat wij een jaar 1815 gehad hebben? Spr. vestigt ook de aandacht op de bijzondere zorg die aan eene goede burgerwapening bij onze zuidelijke naburen plaats heeft. En wat hebben wij in dat opzigt? Toch heeft het Departement van Oorlog millioenen verslonden, waarvoor wij al de spoorwegen hadden kunnen aanleggen; en welke organisatie hebben wij? Eene wet op den vestingbouw die belemmerend is voor de vestingsteden. Meer hebben wij niet. Wij hebben georganiseerd en weer georganiseerd; wij hebben de manschappen aan- en uitgekleed; wij hebben geëxerceerd en — het geld is weg! En toen wij in het vorig jaar vrees voor gevaar hoorden uiten, wat werd er toen gezegd? *wij zijn weerloos!* Daarom wil Spr. eerst de organisatie, eene afdoende organisatie, alvorens nog meer geld te verleenen dan tot dusverre is aangevraagd. Hij staat stil bij het militairwezen dat hij acht in een onwettigen toestand te verkeeren, omdat van de organisatie van 1818 niets meer over is. Onder dien toestand kan hij niet nog meer geld toekennen om de desorganisatie te bestendigen. Verdediging moet er zijn, niemand is zoo dwaas om dat niet te beseffen of van een millioen meer of minder te doen afhangen; maar er zijn reeds zóó vele millioenen gegeven, en de rssultaten van al die millioenen zijn uiterst schraal geweest.

De heer COOL ziet met genoegen, dat de Minister van Oorlog zooveel mogelijk het lot van den soldaat tracht te verbeteren. Hij hoopt dat de Minister daarmede zal voortgaan zoowel in het belang van den soldaat zelven, als ook in dat van het land. Hij rigt echter tot den Minister de vraag, of hij daarmede voortgaande, ook het lot van den soldaat verbeteren zal, door verbetering van huisvesting. Niet alleen het verblijf in de kazernes, maar ook het verblijf in wachtkamers of zalen moet verbeterd worden. Hij wenscht dus de verzekering te erlangen, dat de Minister op dien weg voortgaan zal, iets waardoor de ambitie voor den soldatenstand meer zal worden opgewekt. Ook vestigt hij de aandacht des Ministers daarop dat er eene massa knapen in het land rondzwerven die gaarne dienst zouden willen nemen. Hij geeft daarom den Minister in bedenking de bestaande wettelijke bepalingen die dit mogten beletten, te wijzigen.

De heer VAN LIJNDEN sluit zich aan het gevoelen van den heer Cool volgaarne aan, wat betreft de verbetering van huisvesting en verblijf van den soldaat in de kazernes, maar dankt daarbij den Minister voor den onlangs in dien zin door hem genomen maatregel te Harderwijk, waarvan de dagbladen laatst hebben gesproken. Hij dankt den Minister daarvoor en hoop dat die maatregel door vele andere dergelijke zal worden gevolgd.

De heer ELOUT VAN SOETERWOUDE voegt er nog een wonsch bij, dat namelijk de Minister in het belang van den goeden dienstzin onder de krijgslieden, zorge, dat de soldaten niet des Zondags behoeven te marcheren, waartoe, naar hij meent, geene redenen bestaan.

De heer DE BIEBERSTEIN ondersteunt dat gevoelen en wenscht dat dergelijk marcheren niet plaats hebbe, noch des Zondags, noch op andere heilige dagen, bijv. op Goeden Vrijdag.

De heer VAN HOËVELL zegt, dat hij zoowel in de afdeeling, waartoe hij behoort, als ook in hoedanigheid van rapporteur over het Hoofdstuk, heeft medegewerkt, om in § 6 van het Voorloopig Verslag het nauw verband te doen beseffen, dat er bestaat tusschen het leger hier te lande en dat in Nederl.-Indie. Hij zal nu niet spreken over dat verband in het algemeen, maar over een speciaal punt, de vermeerdering van Nederlandsche soldaten in het Indische leger, ook door overteekening van vrijwilligers. In het Voorloopig Verslag wordt gelezen: "Versterking van het Nederlandsche element in het Indische leger is eene zaak van zeer dringende behoefte, die niet te zeer ook aan den Minister van Oorlog kan worden aanbevolen. Die aanbeveling scheen te gepaster, omdat tot nu toe de overteekening van vrijwilligers uit onze krijgsmagt tot de Indische veeleer tegengewerkt, dan aangemoedigd werd." — In het antwoord des Ministers straalt eenige ontevredenheid daarover door. Dit berust op een misverstand. Het doel dier opmerking was niet om eene aanmerking te maken op de handelingen des Ministers, alsof deze de overteekening niet bevorderde, maar men meende, dat de chefs der corpsen niet gaarne vrijwilligers verliezen, en dat is zeer natuurlijk, omdat zij liever vaste vrijwilligers hebben dan tijdelijke miliciens. Daarom werd betwijfeld, of de overteekening wel bevorderd werd. Spr. hoopt dus dat deze opheldering den onaangenamen indruk ten deze op den Minister gemaakt, zal uitwisschen. Wat de zaak zelve betreft, blijkt het dagelijks, hoe noodzakelijk de versterking van het Nederlandsche element in het leger in Indie is. En hoe is die mogelijk alleen door de aanmoediging van vrijwillige dienstneming of overteekening? Daartoe is ook noodig, dat het lot van den Indischen soldaat voor de toekomst verzekerd zij. Dat hangt af van 's Ministers ambtgenoot voor de Kolonien. Hij zal thans niet spreken over het lot van den soldaat in Indie, maar alleen opmerken, dat hij terugkomt zonder iets, zoodat het dikwerf gebeurt, dat men den Indischen soldaat ziet bedelen. De Indische soldaat moet kunnen rekenen op eene goede bejegening en bij zijne terugkomst op een betrekkelijk goed pensioen. Zoo als het nu is, kan men met geen goed geweten iemand aanmoedigen om in de Indische dienst te treden. Men voert daartegen, het is waar, financiele bezwaren aan, maar wat het zwaarste is moet het zwaarste wegen, en bovendien die kosten zullen zoo vreesaanjagend niet zijn. Het invalidenhuis, dat in aanbouw is, kan z. i. ten deze niet voldoen; het uitzigt op het verblijf in een invalidenhuis is niet zoo uitlokkend om daarop dienst te nemen. Hij beveelt ten slotte de zaak dringend aan de welwillende aandacht des Ministers.

De heer DE CASEMBROOT, Minister van Oorlog, zal niet behoeven te treden in de verdediging van die zaken, die reeds ten vorigen jare aangekondigd waren. Daarom komt hij al dadelijk tot de opmerkingen, die in den loop der discussie gemaakt zijn, en begint met op te nemen die welke door den heer van der Linden geopperd zijn. Die Spreker zegt de Minister, heeft mij het verwijt gedaan dat ik nog geene wet op de militie en schutterij heb aangeboden. Men behoeft slechts de geschiedenis na te gaan van het laatste jaar, sedert ik de leiding van het Departement heb, om de onbillijkheid van dat verwijt te beseffen. Niemand meer dan ik heeft de voordragt der wetten op militie en schutterij verlangd; maar dat heeft van mij niet afgehangen, maar is het gevolg der verandering in de leiding van het Departement van Binnenlandsche Zaken. De Minister heeft volstrekt niet gezegd dat hij geene wet op de schutterijen zou aanbieden; als eenmaal die betrekkelijk de militie zal zijn aangenomen, dan kan de andere niet uitblijven. En ofschoon de bestaande wetten vele leemten hebben zoo bestaan zij toch en de militie-wet werkt goed. Men heeft bedenking gehad tegen den lof dien de Minister aan de diensten der schutterij heeft toegebragt, maar hij heeft dien alleen verdedigd tegen de erge afkeuring daarvan in het Voorloopig Verslag; hij heeft eenige geruststelling willen geven tegenover de vrees in dat verslag uitgedrukt over de algeheele onbruikbaarheid van de schutterij; hij heeft willen doen uitkomen dat er nog goede elementen in voorhanden zijn. De Minister ziet ook niet in hoe eene wet op de schutterij goede vruchten zal opleveren, als niet vooral op de landelijke schutterij groote lasten en op de gemeenten personele lasten worden gelegd.

Wat aangaat de *kaders*, beroept zich de Minister op § 1 der Memorie van Beantwoording, waarin o. a. gezegd wordt dat men het ongunstig oordeel over de schutterijen alleen wil aannemen voor zoover dit niet op de algemeen erkende behoefte aan eene betere zamenstelling, waarin de hulpbronnen, die men op de schutterij alsnog kan vinden, worden in het licht gesteld; dat voorts bij volle ontwikkeling onzer strijdkrachten slechts 16 ten hoogste 20 battaillons schutterij bij het leger te velde behoeven te worden gevoegd om het op de vereischte sterkte tot eene krachtige verdediging te brengen. Wat in de Memorie van Beantwoording gezegd wordt, zoo gaat de Minister voort, is de zuivere waarheid, wat daartegen ook aangemerkt of geschreven worde, hetgeen hij Minister zeer zeker niet zal willen beletten. Hij herhaalt het dat er leemten en gebreken bij de schutterij bestaan, maar dat er zeer bruikbare en nuttige elementen uit kunnen verkregen worden, vooral wanneer men in aanmerking neemt, dat de schutterijen niet op eenmaal onder de wapenen komen. Als men zoo redeneert dat men op eenmaal de grenzen moet overtrekken; als alles ons ontvalt, en wij geheel alleen blijven staan; ja, dan kunnen wij ons niet verdedigen, dan valt eene kleine natie, maar valt zij dan nog met oneer? Maar zoo iets gebeurt toch immers niet zoo dadelijk; alle ongunstige kansen combineren zich niet zoo op eenmaal. Ons onafhankelijk volksbestaan dagteekent van drie eeuwen. Gesteld dat wij wierden aangevallen, als wij dan maar eenige maanden tijds hadden zoo zouden wij op een zeer respectabelen voet van verdediging kunnen zijn. Dit strekke ook in antwoord op hetgeen de heer van der Linden gezegd heeft over al de organisatie en reorganisatie waarvan de conclussie was: *wij zijn weerloos.* Neen, wij zijn niet weerloos; ik zal daarop verder niet antwoorden, want dat zou den schijn hebben van zelfverheffing als ik er op wees wat reeds in één jaar gedaan is.

Men heeft ook gezegd: het Departement van oorlog heeft millioenen verslonden, ja meer dan voor de spoorwegen vereischt werd. De Minister wil niet ontkennen dat voor het Departement van oorlog vele gelden zijn toegestaan, maar die zijn ten nutte des lands aangewend, en wat zou men zeggen als men aan ambtenaren, die jaren lang den lande gediend hadden en nu hun pensioen genieten, zou zeggen: wat hebt gij het land gedurende jaren toch veel geld gekost.

Er is ook gezegd, de geheele formatie van het leger is in een onwettigen toestand. Ofschoon de Minister zich hier tegenover een regtsgeleerde bevindt en zich op dat punt zwak gevoelt, zoo moet hij toch betoogen, en wel vrij uitvoerig, dat volgens de wetten van 1817, 1818 en 1820 in verband met de deswege bestaande instructien, de toestand van het leger en zijne formatie evenzeer wettig als voldoende is, en dat men zich bij de uitschrijving der ligtingen teregt niet gehouden heeft aan de grens van 1 op 500, maar langzamerhand genaderd is tot 1 op de 300 man. Bij deze gelegenheid meent hij ook te moeten vragen of, terwijl men klaagt over de slechte formatie van de schutterijen, of het niet gewaagd zou zijn het contingent te verminderen met 1 op de 500 man. Zoodoende zouden wij onze bestaande formatie moeten afbreken en eenige bataillons afschaffen.

Nopens de vraag van den heer van Voorthuysen of er niet jaarlijksch 1000 man meer geligt zou worden, antwoordt de Minister dat dit op eene misvatting berust; de formatie is wel zoo, maar de meerdere ligting zal niet meer dan 200 bedragen.

De Minister gaat nu over tot de beantwoording van andere vragen of opmerkingen. Zoo b. v. op de vraag of de verbetering van het lot der soldaten gunstig gewerkt heeft op de vermeerdering van het getal vrijwilligers: hieromtrent antwoordt de Minister dat het moeijelijk valt daarover nu reeds eene uitspraak te doen. Er is vermeerdering; maar of deze alleen het gevolg van die verbetering is, daarvoor is de tijd ter beoordeeling nog te kort geweest.

Voorts betoogt de Minister de goede hoedanigheid van onze infanteriegeweren en wel in alle opzigten. Op de vraag of niet onder-officieren bij de schutterijen konden worden gedetacheerd ter instructie van de schutters-onderofficieren, antwoordt de Minister dat dit reeds meermalen is geschied en dat hij geneigd is dit te bevorderen. Hij voegt er bij dat ook de schuttersgeweren gaandeweg zullen veranderd worden door die met getrokken loopen.

Hij is erkentelijk voor de welwillende woorden die de heer Dommer van Polderveldt gesproken heeft, en niet zóó nederig om er niet gevoelig voor te zijn. Die spreker heeft aangedrongen op de slooping van sommige vestingen. De Minister mag er niet toe overgaan tenzij hij de overtuiging mogt hebben van de noodzakelijkheid. Er zijn er die geslecht kunnen worden, maar hij acht den tegenwoordigen tijd niet geschikt om tot zulk een doortastenden maatregel over te gaan; hij zou er althans de verantwoordelijkheid niet gaarne van dragen en in ieder geval acht hij de vesting Breda onmisbaar.

Wat betreft de aanbeveling om bij bevordering of pensionering met billijkheid en regtvaardigheid te werk te gaan, kan hij verzekeren dat dit geschiedt, maar het is niet altijd mogelijk hier of daar eene hardheid te voorkomen, ofschoon, hij herhaalt het, steeds de grootste zorg wordt gedragen om regtvaardig en billijk te zijn. Men heeft wel eens gesproken over slapelooze nachten van een Minister van Oorlog, die zoovele zaken te beheeren heeft. Dit is eene dier zaken. Ik heb, zegt de Minister, steeds de meestmogelijke zorg gedragen, dat bij bevordering of pensioenering de *'striktste* regtvaardigheid worde in acht genomen. De heer Dommer kan verzekerd zijn, dat zijne wenken niet op een onvruchtbaren bodem zijn gevallen.

De Minister komt thans tot de schikkingen met de gemeenten over de kosten van kazernering. Hij acht die met Amsterdam thans een *fait accompli.* Voor het overige ontkent hij, dat het in zijne bedoeling lag aan de gemeenten eenigen zedelijken dwang aan te doen of eenige bedreiging tot haar te rigten tot wegneming van garnizoenen. Hij wenscht alleen dat men hem geen zedelijken dwang aandoe tot aanneming van zeer bezwarende voorwaarden voor het Rijk. Op dit punt is hij het geheel eens met den heer van Bosse dien hij dank zegt voor zijne ondersteuning op dit gewigtig punt.

Wat het opgemerkte door den heer Cool betreft, zou hij gaarne zien dat knappe jongelui zich in de militaire dienst begaven. Hinderpalen worden daartoe niet in den weg gelegd, als zij maar eenigzins voldoen aan de vereischten. Ook zal, wat de huisvesting der troepen betreft, op alles gelet worden, wat tot verbetering daarvan kan strekken. Hij geeft ook aan de heeren Elout en de Bieberstein de verzekering dat zooveel mogelijk gewaakt zal worden tegen troepen-bewegingen op Zon- of feestdagen.

In antwoord op den heer van Hoëvell doet het den Minister leed, dat die Spr. gedacht heeft dat hij, Minister, in de Memorie van Beantwoording *wrevelig* was over de wenken, in het Voorloopig Verslag voorkomende, nopens de aanmoediging van de dienst voor Ned.-Indie. Het denkbeeld, alsof de Minister die dienstneming tegenwerkte, heeft hem misschien wat warm gemaakt, maar van wrevel kan hier geen sprake zijn. En hij kan verzekeren, dat er zeer op wordt gelet en alles wordt gedaan, wat tot bevordering van de dienstneming strekken kan; alleen geheel ongeschikten worden uitgesloten. De Minister is het geheel eens over de noodza-

delijkheid om hier de vrijwillige dienstneming aan te moedigen. Hij is het ook eens, dat daarop invloed kan hebben de verbetering van het lot van den soldaat, en dat hieromtrent nog verbetering kan worden aangebragt. In den laatsten tijd nog heeft hij met den Minister van Kolonien deze zaak besproken, maar eene *eerste* behoefte is het Nederlandsche element in het Indische leger *zooveel* en *zoo spoedig* mogelijk te versterken. Eerst wanneer dat geschied zal zijn, kan gedacht worden aan de reserve, en dit strekt ook in antwoord aan den heer Hugenholtz, nopens de uitbreiding van het corps mariniers, bij het hoofdstuk voor de Marine te berde gebragt.

Wat betreft de vraag van den heer Delprat, of de officieren der genie niet werkzaam konden zijn bij den aanleg van spoorwegen, zegt de Minister, dat hij mogelijk art. 12 van de Wet op de bevorderingen in te engen zin heeft toegepast. Er heerscht verschil van gevoelen omtrent dit punt; maar de Minister ziet ook het nut van bedoelde werkzaamheid in, en gelooft dat zeer goed eenige gedeelten van het spoorwegnet aan de officieren der genie zouden kunnen overgegeven worden. De Minister van Oorlog zou hen tot die speciale dienst kunnen designeren en zoodoende zou alle bezwaar, uit art. 12 der Wet afgeleid, vervallen.

De heer HEEMSKERK AZN. brengt hulde aan de uitvoerigheid van de beantwoording des Ministers op het aangevoerde door alle sprekers; hij is echter minder gelukkig geweest. Immers is hij niet bevredigd over het antwoord van den Minister nopens de zaak der kazernering te Amsterdam. Spr. treedt nog eens in het feitelijke der zaak, en herhaalt dat de eisch tot kosteloozen afstand niet alleen van gemeentegronden, maar zelfs van *particulieren* eigendom, in strijd is met art. 187 der Grondwet en de rede door den Minister ten vorigen jare gehouden. Hij betreurt het dat de Minister de stelling van den heer van Bosse omhelsd heeft en hij is het geheel eens met den heer Begram, dat uit de voorgelezen missive en andere de strekking wel blijkt van bedreiging tot wegneming van garnizoenen.

De heer VAN DER LINDEN had geene bedoeling om den Minister eenig hard woord of iets onaangenaams te zeggen, toen hij aandrong op de aanbieding der wetten op de schutterij en militie. Het is eene zaak, waarop hij sedert jaren heeft aangedrongen, en dan is het hem niet ten kwade te duiden als hij wat warm wordt. Hij houdt vol dat het budget voor Oorlog niet in overeenstemming is met art. 3 der wet van 1818, en de daar bepaalde zamenstelling van de bataillons, en dat de geheele formatie alleen op dat punt onwettig is. Het geldt hier eene gewigtige zaak. Zoo ook de bepaling van het contingent. Dat is geene zaak van belasting, van geld, maar van den persoon. Spr. herhaalt ook het gezegde reeds vroeger gebezigd, dat wij zonder goede organisatie weerloos zijn.

Nadat de heeren DE BIEBERSTEIN en VAN VOORTHUYSEN nog kortelijk hun gevoelen verdedigd hadden, geeft de MINISTER den eersten nog te kennen dat het proces met de stad Maastricht over de kazernering vóór zijne optreding was begonnen. Hij kan dat niet stuiten. Het gaat nu alleen het Departement van Financien aan. Kan de Minister het ten genoege van beide partijen schikken, het zal aan hem niet liggen. De heer van Voorthuysen stemt den Minister toe, dat de Memorie van Beantwoording wel aanleiding gaf tot de aanvankelijke opvatting van den Spreker, alsof de vermeerdering van het contingent 1000 man 's jaars zou zijn. Den heer van der Linden betuigt de Minister dat hij verzekerd is dat die Spreker hem niets persoonlijk onaangenaams heeft willen zeggen, maar alleen bezwaren heeft geopperd tegen het bestuur van Oorlog. Hij geeft dien Spr. in overweging de kwestien van formatie en contingent op te nemen bij de behandeling van de militie-wet. Alleen moet de Minister nogmaals nadrukkelijk opkomen tegen de bewering dat wij *weerloos* zouden zijn. Dat is volstrekt het geval niet. Onze weerkrachten mogen niet zijn te vergelijken bij die van groote mogendheden, maar dat wij weerloos zouden zijn, het is er verre van af.

De heer VAN WINTERSHOVEN komt terug op het geding met de stad Maastricht. Nu de Minister zegt dat die kwestie aanhangig is bij het Departement van Financien, acht hij alle uitzigt op eene billijke schikking verloren, maar dit zal hem niet beletten om op de onregtvaardigheid van de zaak te wijzen. Vóór 1795 behoorden de militaire kazernen en gebouwen aan de gemeente; de Staten betaalden de huurprijzen. De Fransche regering verklaarde die gebouwen tot nationaal eigendom volgens de wet van 1790. In 1814 kwamen zij terug aan de gemeente, en deze liet er voor 2 ton aan verbouwen. In 1826 heeft Prins Frederik berust in den eigendoms-overgang en de gemeente heeft daarop weder geld aangewend tot verbouwing en onderhoud. En nu vordert het domein op grond der Fransche wet van 1790 de kazerne terug, zonder teruggave der kosten van onderhoud.

De gemeente Maastricht is geneigd alle gebouwen aan het Departement van Oorlog af te staan, maar vordert daartegen billijke schadeloosstelling en nu procedeert men hierover tegen eene stad, die reeds zoozeer gedrukt is. Voor het overige is hij overtuigd dat, als het van dezen Minister had afgehangen, hij de zaak nooit op touw zou hebben gezet. Spreker dringt alsnog op eene billijke schikking aan.

De heer KIEN kan zich niet vereenigen met het beginsel door den Minister omhelsd nopens de kazerneringen. In de Grondwet is geen sprake van schikking ten deze, maar daar wordt alleen gezegd dat alle lasten voor het leger komen ten koste van 's Rijks kas.

De algemeene beraadslagingen zijn daarop gesloten en de onder-artikelen aangenomen tot en met art. 22; zoodat morgen de discussien over het Hoofdstuk van Oorlog zullen worden voortgezet. Alleen bij het artikel *materieel* heeft eene woordewisseling plaats gehad tusschen den heer Kien en den Minister van Oorlog over de geweren der schutterij, de hoedanigheid daarvan en de controle deswege.

Heden avond zal eene zitting worden gehouden tot opmaking der nominatie voor de opengevallen plaats in den Hoogen Raad en tot behandeling van onderscheiden wetten van ondergeschikt belang, zoo mede tot het aanhooren van conclusien op rapporten.

AVONDZITTING van Woensdag, 12 December 1860.

Aan de orde is het opmaken eener lijst van *vijf* candidaten, aan Z. M. aan te bieden, tot aanvulling der vacature eener raadsheerplaats bij den Hoogen Raad, ontstaan door het overlijden van Mr. H. Provó Kluit.

Door den Hoogen Raad was vroeger aan de Kamer ingezonden de volgende lijst van aanbeveling van zes candidaten:

De heeren en Mrs.:

1°. P. Elias, Raadsheer in het prov. geregtshof in Noord-holland;
2°. M. Schooneveld P.Jzn., advoc.-generaal bij het prov. geregtshof in Noord-holland;
3°. J. Heemskerk Azn., regter in de arrond.-regtbank te Amsterdam;
4°. M. H. 's Jacob, advocaat te Amsterdam;
5°. A. de Vries, regter in de arrond.-regtbank te Amsterdam;
6°. D. Merens Azn., kantonregter te Haarlem.

Tot stemopnemers worden door den Voorzitter aangewezen de heeren: Wijbenga, de Raadt, van Heukelom en Cool.

De uitslag der verkiezing is als volgt:

Iste CANDIDAAT. *Eenige stemming.* De heeren: Elias 29, 's Jacob 9, Heemskerk 8, Schooneveld 4 stemmen, v. d. Broecke, Oudeman, Jongstra en Meylink, elk ééne stem en 1 blanco-biljet, zoodat de heer Mr. P. Elias, raadsheer in het prov. geregtshof in Noord-holland, tot *eersten* candidaat wordt geproclameerd.

IIde CANDIDAAT. *Eerste stemming.* De heeren: Heemskerk 15, van en Broecke 13, Schooneveld 10, 's Jacob 9, de Vries 3, Oudeman en Jongstra elk 2 stemmen, van der Veen, Splitgerber, Sassen, Meerens en Schmolck elk éénе stem en een blanco-biljet.

Tweede stemming. De heeren: Heemskerk 23, v. d. Broecke 21, 's Jacob 8, Schooneveld 7 stemmen, de Vries, Jongstra en Durürks elk éénе stem.

Derde stemming. De heeren: v. d. Broecke en Heemskerk elk 25, Schooneveld 7 en 's Jacob 4 stemmen.

Vierde stemming. De heeren: v. d. Broecke 32 en Heemskerk 30 stemmen, zoodat de heer Mr. Ph. van den Broecke, regter-plaatsvervanger bij de arrond. regtbank te Middelburg, tot *tweeden* candidaat wordt geproclameerd.

IIIde CANDIDAAT. *Eerste stemming.* De HH.: Heemskerk 28, Schmolck 9, Elout 7, 's Jacob en de Vries elk 4, Sassen 3, Oudeman 2 stemmen, Jespers, Jongstra, Merens en Schooneveld elk éénе stem.

Tweede stemming. De heeren: Heemskerk 36, Schmolck 11, Elout 6, 's Jacob 3, Oudeman 2 stemmen, Merens, Jongstra en Sassen elk éénе stem, zoodat de heer Mr. J. Heemskerk, Az., regter in de arrondissements-regtbank te Amsterdam, tot *derden* candidaat wordt geproclameerd.

IVde CANDIDAAT. *Eerste stemming.* De heeren: Schmolck 20, 's Jacob 12, Elout 8, de Vries 5, van Eck 4, Oudeman 2 stemmen, Mensonides, van den Broecke, Merens, Sassen, Jolles, Cool, Schooneveld, v. Asch van Wijck en Jongstra elk éénе stem.

Tweede stemming. De heeren; Schmolck 25, 's Jacob 12, Elout 6, van Eck en de Vries 4, Jongstra, Oudeman en Sassen elk twee stemmen, Schooneveld, Oomen en Merens elk eene stem.

Tusschenstemming. De heeren: de Vries 38, van Eck 18 stemmen, Elout éénе stem en 2 blanco-biljetten.

Derde stemming. De heeren Schmolck 33, 's Jacob 11, Elout 7 en de Vries 6 stemmen, zoodat de heer Mr. S. Schmolck, raadsheer bij het Hoog-Geregtshof in Zuid-Holland, tot *vierden* candidaat wordt geproclameerd.

Vde CANDIDAAT. *Eenige stemming.* De heeren: de Vries 33, 's Jacob 9, Thorbecke 4, Elout, Oudeman en Sassen elk 3 stemmen, Schooneveld, van der Veen, van Asch van Wijck, van Eck en van Nierop elk éénе stem en 1 blanco-biljet, zoodat de heer A. de Vries, regter in de arrondissements-regtbank te Amsterdam, tot *vijfden* candidaat wordt geproclameerd.

De lijst van candidaten zal den Koning worden aangeboden door de heeren, uitgemaakt hebbende het stembureau, waarbij zich zullen voegen de Voorzitter en de heeren: v. Heiden Reinestein, de Bieberstein, Schimmelpenninck en Betz.

De VOORZITTER bedankt de heeren stemopnemers voor de door hen volbragte taak.

Na de benoeming van de candidaten voor den Hoogen Raad, zijn aan de orde:

1°. het ontwerp van wet, houdende de begrooting van uitgaven voor de Algemeene Landsdrukkerij, dienst 1861, en wel tot het gezamenlijk bedrag van *f* 182,529. — *Aangenomen* met algemeene stemmen.

2°. dat, strekkende tot eene vervroegde ontheffing van goederen der Maatschappij van Weldadigheid, van daarop ten behoeve van den Staat gelegde hypothecaire verbanden. — *Aangenomen* met algemeene stemmen.

3°. dat, tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg eener nieuwe straat te 's Gravenhage. *Aangenomen* met 58 stemmen tegen 1, die van den heer van Nispen.

4°. dat, tot onteigening van percelen, ten behoeve van den aanleg van den spoorweg van Maastricht naar Luik. — De MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN beantwoordt de opmerkingen, in het eindverslag voorkomende. De verlenging van den termijn is met genoegen van beide Regeringen, die van Nederland en Belgie, toegestaan, omdat het verstrijken van den vorigen termijn buiten schuld der concessionarissen lag. De Minister betoogt, dat de concessie wel voldoet aan de Grondwet en de onteigeningswet. Hij toont aan, dat de rigting in de hoofdzaak bepaald is, doch dat de details nader zullen worden vastgesteld. Eindelijk zegt hij, dat de wenken, die ten behoeve van den landbouw gegeven zijn, door de Regering zullen worden behartigd. — Daarna is dit ontwerp met algemeene stemmen *aangenomen.*

5°. dat, tot vaststelling der begrooting voor de gestichten te Ommerschans en te Veenhuizen, voor de dienst 1861.

De heer VAN DER LINDEN doet opmerken: 1°. dat de Strafwet vordert onvermogen om in bedoelde gestichten te worden toegelaten, terwijl, volgens het ontwerp, wordt vereischt de toestemming van de Regering en het gemeentebestuur; 2°. dat onder de middelen *f* 32,000 zijn uitgetrokken als bijdrage van het Departement van Oorlog. Nu deze gestichten zijn geworden inrigtingen van het Rijk, komt die bijdrage z. i. niet meer te pas; alles moet nu op het Hoofdstuk van Binnenlandsche Zaken voorkomen.

De MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN zegt, nopens het eerste punt, dat er geene bedelaars moeten worden opgenomen dan uit vrijen wil en dat wijders niet iedereen moet kunnen worden opgenomen; inrigtingen, ter wering van armoede, moeten niet kunnen ontaarden in aankweeking van luiheid. De Minister gaat uit van het beginsel, dat de arme niet kan eischen of vorderen de toelating waaromtrent de gemeentebesturen moeten kunnen gekend worden. — Wat het tweede punt betreft, die gelden strekken voor den afloop der zaak, voor militaire huisgezinnen. Bij de volgende begrooting zal daarin verandering worden gebragt, want dit zou vereenvoudigen.

De heer VAN DER LINDEN zal op het laatste punt niet meer aandringen, maar over het ander is hij het niet eens. Het geldt hier niet alleen gecondemneerde bedelaars, maar ook onvermogenden. Het is eene inrigting, om werk te vinden, en dan is het de vraag, of men daar niet moet worden toegelaten als de onvermogende dit verlangt.

De heer VAN ECK ondersteunt dit; er moet voor ieder behoeftige gelegenheid zijn om daar opgenomen te worden. Hij komt op tegen het beginsel, alsof de arme gestraft zou moeten worden, omdat hij arm is. Er moet niet eerst eene condemnatie noodig zijn om in die gestichten te worden opgenomen.

De MINISTER blijft ontkennen, dat aan den arme moet vrijgelaten worden om naar eigen verkiezing in het bedelaarsgesticht te worden opgenomen; anders zou hij ook zeer ten laste der gemeentebesturen komen.

Hierna wordt dit ontwerp *aangenomen* met 53 stemmen tegen 3 (die der heeren van der Linden, van Eck en van Nispen.)

6°. Daarop wordt uitgebragt de conclusie van het verslag der commissie over het rapport van het armwezen over 1858. — *Aangenomen.*

7°. Komt in beraadslaging het ontwerp van wet, houdende aanvulling van art. 10 der wet van 29 Junij 1854 (*Staatsbl.*, n°. 102) omtrent *strafbare poging tot misdaad.*

De MINISTER VAN JUSTITIE bespreekt het punt, voorkomende in het eindverslag over de deportatie. Er is deswege een onderzoek ingesteld en een rapport uitgebragt, dat zal worden overgelegd bij de aanbieding van een nieuw strafwetboek, wanneer daarbij de kwestie zal kunnen worden beslist of de deportatie ook onder de straffen zal kunnen worden opgenomen. — Hij is het niet eens met de tweede aanmerking in genoemd verslag, nopens art. 9 der wet van 1854. De voorlaatste alinea wil het eenig artikel der wet eenigzins wijzigen, ten einde allen mogelijken twijfel over de toepasselijkheid van art. 9 op deze aanvullingswet te voorkomen. De Minister heeft niet tegen die wijziging, zoodat het eenig artikel aldus luidt: "Art. 10 der wet van 29 Junij 1854 (*Staatsbl.*, n°. 102) wordt aangevuld met de volgende bepaling: Poging tot misdaad wordt gestraft enz. *met tuchthuisstraf* van 5—15 jaren.

Dat art. wordt aangenomen, waarna het geheele wetsontwerp met algemeene stemmen wordt *aangenomen.*

8°. Is aan de orde het wets-ontwerp houdende vaststelling der begrooting van den arbeid der gevangenen voor 1861.

De heer COOL verzoekt den Minister de vraagpunten nopens de cantines en het verleenen van premien in nadere overweging te nemen.

De MINISTER VAN JUSTITIE zal, bij de regeling van de zaak der cantines, op de gevoelens door den vorigen spreker ontwikkeld, letten. Hij is niet tegen het behoud der cantines, maar wenscht tegen de misbruiken, die daarbij zijn ingeslopen, te waken. Om een voorbeeld te noemen, de winst die tot dusverre op de tabak genoten werd, was 200 pCt. Het beginsel, dat de premien ten laste van de staatskas zouden komen, kan hij niet opgeven. Bij de Regering bestaat voor het overige het voornemen, om, bij de aanstaande regeling, de gevangenen niet verder in het bezit te laten van geld of geldswaarde. Bij hun ontslag zal dat worden verrekend. De Minister zal ook waken tegen te groote uitbreiding van den arbeid der gevangenen. Hij beschouwt dien als een maatregel van orde en tucht, maar hij zal voorkomen, dat de gevangenissen in staatswerkplaatsen worden veranderd.

Nadat de heer COOL nog den Minister had beantwoord, werd het ontwerp met algemeene stemmen *aangenomen.*

9°. Het wets-ontwerp tot wijziging van Hoofdstuk IX B der Staatsbegrooting voor 1859.

De heer VAN BOSSE releveert de klagt, in het Eindverslag voorkomende, dat eene aanzienlijke som voor den aankoop van gebouwen ter vergrooting van het postkantoor der residentie besteed was, zonder voorafgaande wettelijke magtiging. Omdat die klagt hem gold, die als Minister van Financien last heeft gegeven tot die vergrooting, moet hij zich daarover verklaren. Er was eene algemeene som toegekend tot uitbreiding der posterijen, en daaronder behoorde de verbouwing, waarvan hier de rede is. De Regering bleef destijds geheel binnen de grenzen harer begrooting. Maar al ware dit niet zoo, dan bestond hier nog eene geheel bijzondere omstandigheid, namelijk deze, dat de gebouwen vacant kwamen en het belang van den Staat medebragt, deze als belendende aan het postkantoor aan te koopen.

Het wetsontwerp is daarna met algemeene stemmen *aangenomen.*

10°. De conclusie van het verslag der commissie, in wier handen is gesteld de rekening van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over 1858.

11°. De conclusie van het verslag der commissie betrekkelijk het verslag over de begrootingen van 1857 en 1858.

12°. De conclusie van het verslag omtrent de overeenkomst met Frankrijk betrekkelijk den letterkundigen eigendom; en

13°. De conclusie van het verslag betreffende het additionele artikel bij de overeenkomst tusschen de Rijn-oeverstaten van 31 Maart 1831, worden zonder discussie en stemming achtereenvolgens *aangenomen.*

De vergadering is daarna ten elf ure tot morgen ochtend ten elf ure gescheiden.

EINDVERSLAG, *betreffende het Ontwerp van Wet tot inkoop en amortisatie van rentegevende Nationale Schuld.*

Het voorloopig onderzoek van het wets-ontwerp tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld heeft in twee afdeelingen aanleiding gegeven tot de volgende bedenkingen, met betrekking tot het bedrag der aanvraag.

Men had daar met leedwezen bespeurd, dat de Regering, bij den tegenwoordigen stand der schatkist, zich wil bepalen tot de aflossing van eene betrekkelijk zoo geringe som als *f* 200,000, terwijl zonder nadeel voor de geprojecteerde werken van algemeen nut over een veel hooger bedrag voor dat doel zou kunnen worden beschikt. Te meer was men door deze voordragt verrast, omdat de rede van den Minister van Finantien, bij de aanbieding der begrooting gehouden, bij velen de verwachting had doen ontstaan, dat het hoogst aanzienlijk offer, ten behoeve dier werken gebragt, niet gepaard zou behoeven te gaan met een zoo belangrijk renteverlies, als door het voortdurend in kas houden van eene som tusschen *f* 25,000,000 a *f* 30,000,000 zal te weeg gebragt worden. Op het oogenblik bevindt zich zelfs, blijkens den jongsten staat der Nederlandsche Bank, eene som van ongeveer *f* 32,000,000 in de schatkist, welke gaandeweg aangroeit, terwijl, ook met de meeste voortvarendheid, in het volgende jaar welligt geen derde daarvan zal kunnen worden besteed.

Men herinnerde, dat in der tijd het plan was afgekeurd om een rentegevend fonds voor de spoorwegen te stichten. Maar sommige leden zouden veeleer daaraan dan aan den thans bewandelden weg hunne goedkeuring kunnen hechten. Anderen waren van oordeel, dat, overeenkomstig de toen vrij algemeen beleden meening, alleen die sommen in kas moesten gehouden worden, waarover ten behoeve der werken te beschikken viel, en dat het overige tot schulddelging behoorde te worden aangewend. Bleven de verwachte baten tijdelijk uit, men zou door uitgifte van schatkistbiljetten in de onmiddellijke behoefte voor de werken kunnen voorzien. Zoo noodig, zou zelfs tot het sluiten eener leening kunnen worden overgegaan. Wel kan men aannemen, dat het laatste in zorgvolle tijden bezwaarlijk zal kunnen geschieden, maar dan ook zou een voorzigtig beleid geene aanwezige middelen tot voortzetting van openbare werken durven gebruiken. Daarentegen zou het sluiten eener leening in gewone tijden alligt voordeeliger wezen dan het renteloos voorhanden houden van zulke hoogst aanzienlijke baten gedurende eene reeks van jaren.

Enkele leden waren daarentegen van oordeel, dat, nu er zekere uitgaven in het vooruitzigt zijn, het raadzaam moet geacht worden, het geheele aanwezige bedrag beschikbaar te houden. Ook met het oog op den tegenwoordigen politieken toestand van Europa zouden zij bezwaar vinden, meer gelden tot schulddelging te besteden.

Door enkelen werd eindelijk nog in overweging gegeven om de beslissing op dat punt tot de nadere bijeenkomst aan te houden. Het voordeel der gedeeltelijke besteding van dit betrekkelijk gering bedrag zal toch niet noemenswaard zijn. En tegen dien tijd kan welligt met meer zekerheid eene beslissing in deze gewigtige aangelegenheid genomen worden.

De Commissie van Rapporteurs is van oordeel geweest, met de opname dezer beschouwingen in een *Eindverslag* te kunnen volstaan.

Aldus vastgesteld bij de Commissie van Rapporteurs, den 11den December 1860.

VAN NISPEN VAN SEVENAER.
MIJER.
DULLERT.
DE BRAUW.
GEVERS DEYNOOT.

GEDRUKT TER DRUKKERIJ VAN HET ALGEMEEN HANDELSBLAD.